

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 524/2013, 21. mai 2013, tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise määrus) 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013, 21. mai 2013, kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta ning otsuse nr 280/2004/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta ⁽¹⁾ 13
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 526/2013, 21. mai 2013, mis käsitleb Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeametit (ENISA) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 460/2004 ⁽¹⁾ 41
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 527/2013, 21. mai 2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1528/2007 seoses mitme riigi väljajätmisega läbirääkimised lõpule viinud piirkondade ja riikide loetelust 59
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 528/2013, 12. juuni 2013, millega muudetakse kohaldamiskuupäeva osas määrust (EÜ) nr 450/2008, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (ajakohastatud tolliseadustik) 62

Hind: 4 EUR

(Jätub pöördel)

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

DIREKTIIVID

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/11/EL, 21. mai 2013, tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise direktiiv) 63

OTSUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 529/2013/EL, 21. mai 2013, maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsandusega seotud tegevustest tuleneva kasvuhoonegaaside heite ja sidumise arvestuseeskirjade ning nimetatud tegevustest tulenevate meetmetega seotud teabe kohta 80

II Muud kui seadusandlikud aktid

OTSUSED

2013/272/EL:

- ★ Euroopa Ülemkogu otsus, 22. mai 2013, Euroopa Komisjoni liikmete arvu kohta 98

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 524/2013,

21. mai 2013,

tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise määrus)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 169 lõikega 1 ning artikli 169 lõike 2 punktiga a on ette nähtud, et liit aitab kaasa kõrgetasemelise tarbijakaitse saavutamisele meetmetega, mis võetakse ELi toimimise lepingu artikli 114 kohaselt. Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 38 on sätestatud, et liidu poliitikaga tagatakse tarbijakaitse kõrge tase.

(2) Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 26 lõikele 2 hõlmab siseturg sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade ja teenuste vaba liikumine. Selleks, et tarbijail oleks usaldus digitaalse siseturu vastu ja et nad saaksid sellest kasu, on vaja neile pakkuda lihtsaid, tõhusaid, kiireid ja odavaid viise, kuidas lahendada tarbijavaidlusi,

mis tekivad seoses kaupade müümise ja teenuste osutamiseiga interneti teel. See on eriti oluline, kui tarbijad teevad piiriüleseid oste.

(3) Oma 13. aprilli 2011. aasta teatise „Ühtse turu akt. Kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks „Üheskoos uue majanduskasvu eest““ nimetas komisjon õigusaktid vaidluste kohtuvälise lahendamise kohta, mis hõlmavad elektroonilist kaubandust ühena 12 vahendist, mis võimendavad majanduskasvu ja tugevdavad usaldust ühtse turu vastu.

(4) Siseturu killustatus pärsib jõupingutusi konkurentsivõime ja majanduskasvu tõstmiseks. Peale selle on siseturul takistuseks kaupade müügist või teenuste osutamisest tekkivate vaidluste lihtsate, tõhusate, kiirete ja odavate lahendamisviiside ebaühtlane kättesaadavus, kvaliteet ja teadvustamine kogu liidus, mis vähendab tarbijate ja kauplejate usaldust piiriülese ostu ja müügi vastu.

(5) Oma 24.–25. märtsi ja 23. oktoobri 2011 järeldustes kutsus Euroopa Ülemkogu Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles võtma 2012. aasta lõpuks vastu esimese esmatähtsate meetmete kogumi, et anda ühtsele turule uut hoogu.

(6) Siseturg on saanud tarbijate igapäevaelu osaks reisimisel, ostude sooritamisel ja maksete tegemisel. Tarbijatel on siseturu toimimise seisukohast võtmeroll ja seega peaksid nad olema selle keskmes. Digitaalne siseturg on saamas eluliselt tähtsaks nii tarbijate kui ka kauplejate jaoks. Tarbijad ostavad üha enam interneti teel ja üha suurem hulk kauplejaid müüb interneti teel. Tarbijad ja kauplejad peaksid internetis tehinguid sooritades tundma end kindlalt, seega on väga oluline kaotada olemasolevad takistused ja suurendada tarbijate usaldust. Selle eesmärgi saavutamisele võib oluliselt kaasa aidata usaldusväärse ja tõhusa internetipõhise vaidluste lahendamise süsteemi kättesaadavus.

⁽¹⁾ ELT C 181, 21.6.2012, lk 99.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2013. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 22. aprilli 2013. aasta otsus.

- (7) Võimalus leida lihtne ja odav viis vaidluste lahendamiseks võib suurendada tarbijate ja kauplejate usaldust digitaalse ühtse turu vastu. Seni on tarbijate ja kauplejate ees siiski takistused, mis ei võimalda neil leida kohtuväliseid lahendusi eelkõige vaidlustes, mis on seotud piiriüleste internetipõhiste tehingutega. Seega jäävad sellised vaidlused praegu sageli lahendamata.
- (8) Internetipõhine vaidluste lahendamine on lihtne, tõhus, kiire ja odav võimalus internetipõhiste tehingutega seotud vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks. Praegu pole aga mehhanisme, mis võimaldaks tarbijatel ja kauplejal lahendada selliseid vaidlusi elektrooniliste vahendite kaudu; see põhjustab tarbijale kahju, tõkestab eelkõige piiriüleste internetipõhiste tehingute tegemist ja loob kauplejate seas ebavõrdsed tingimused ning pärsib seega internetipõhise kaubanduse üldist arengut.
- (9) Käesolevat määrust tuleks kohaldada liidus elavate tarbijate poolt liidus asuvate kauplejate vastu algatatud selliste vaidluste kohtuvälise lahendamise suhtes, mis on hõlmatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta direktiiviga 2013/11/EL tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta (tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise direktiiv) ⁽¹⁾.
- (10) Selleks et tagada, et internetipõhist vaidluste lahendamise platvormi on võimalik kasutada ka selliste vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste jaoks, mis võimaldavad kauplejal esitada kaebusi tarbijate vastu, peaks käesolev määrus olema kohaldatav ka kauplejate poolt tarbijate vastu algatatud vaidluste kohtuvälise lahendamisele, kui direktiivi 2013/11/EL artikli 20 lõike 2 kohaselt nimekirja kantud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused pakuvad asjaomaseid vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusi. Käesoleva määruse kohaldamine sellistele vaidlustele ei tohiks panna liikmesriikidele kohustust tagada, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused pakuvad selliseid menetlusi.
- (11) Kuigi internetipõhisest vaidluste lahendamise platvormist saavad kasu eelkõige piiriüleste internetitehinguid sooritavad tarbijad ja kauplejad, tuleks käesolevat määrust kohaldada ka riigisisestele internetitehingutele, et võimaldada internetikaubanduse valdkonnas tõeliselt võrdseid tingimusi.
- (12) Käesolev määrus ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiivi 2008/52/EÜ (vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusajades) ⁽²⁾ kohaldamist.
- (13) Mõiste „tarbija” peaks hõlmama füüsilisi isikuid, kes tegutsevad väljaspool oma kaubandus-, ettevõtlus-, oskus- või kutsetegevust. Kui aga leping on sõlmitud eesmärki- del, mis on osaliselt seotud isiku kaubandustegevusega ja osaliselt mitte (kahesuguse eesmärgiga lepingud) ning kaubanduslik eesmärk on piiratud ega ole tarne kontekstis domineeriv, tuleks ka see isik arvata tarbijaks.
- (14) Mõiste „internetipõhine müügi- või teenuse osutamise leping” peaks hõlmama müügi- või teenuse osutamise lepingut, mille puhul kaupleja või tema vahendaja on pakkunud kaupu või teenuseid veebisaidil või muu elektroonilise vahendi kaudu ning tarbija on tellinud neid kaupu või teenuseid veebisaidilt või muu elektroonilise vahendi kaudu. See peaks hõlmama ka juhtumeid, kus tarbija on veebisaidile või muule infoühiskonna teenusele juurdepääsemiseks kasutanud mobiilset elektroonikaseadet, näiteks mobiiltelefoni.
- (15) Käesolevat määrust ei tohiks kohaldada tarbijate ja kauplejate vaheliste vaidluste suhtes, mis tulenevad interneti vahenduseta sõlmitud müügi- või teenuse osutamise lepingutest, ja kauplejate vaheliste vaidluste suhtes.
- (16) Käesolevat määrust tuleks vaadelda koostoimes direktiiviga 2013/11/EL, millega kohustatakse liikmesriike tagama, et kõik vaidlused liidus elavate tarbijate ja liidus asuvate kauplejate vahel võib esitada menetlemiseks vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele.
- (17) Liikmesriigid peaksid julgustama tarbijaid, et tarbijad enne internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu kaebuse esitamist vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele võtaksid kauplejaga asjakohasel viisil ühendust, et jõuda vaidluse osas kokkuleppele.
- (18) Käesoleva määruse eesmärk on luua liidu tasandi internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm. Kõnealune platvorm peaks olema vormilt interaktiivne veebisait, mis pakub ühtset sisenemiskohta tarbijatele ja kauplejatele, kes püüavad jõuda internetikaubandusega seotud vaidlustes kohtuvälise lahenduseni. Internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm peaks pakkuma üldist teavet kaupleja ja tarbija vaheliste internetipõhiste müügi- ja teenuse osutamise lepingutega seotud lepinguliste vaidluste kohtuvälise lahendamise kohta. See peaks võimaldama tarbijatel ja kauplejal esitada kaebusi täites elektroonilise kaebuse vormi, mis on kättesaadav kõigis liidu institutsioonide ametlikes keeltes, ja lisada asjakohaseid dokumente. Platvorm peaks edastama kaebused vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustele, kes on pädevad asjaomast vaidlust menetlema. Internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm peaks tasuta pakkuma elektroonilist juhtumite haldamise vahendit, mis võimaldab vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusel viia vaidluse lahendamise menetlus läbi koos pooltega internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu. Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused ei peaks olema kohustatud juhtumite haldamise vahendit kasutama.

⁽¹⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 63.

⁽²⁾ ELT L 136, 24.5.2008, lk 3.

- (19) Komisjon peaks vastutama internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi väljatöötamise, toimimise ja hooldamise eest ning andma kõik platvormi toimimiseks vajalikud tehnilised vahendid. Internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm peaks pakkuma elektroonilise tõlke funktsiooni, mis võimaldab pooltel ja vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusel saada internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu vahetatavat ning vaidluse lahendamiseks vajalikku teavet, vajadusel tõlgituna. See funktsioon peaks teostama kõik vajalikud tõlketoimingud ja seda tuleks vajadusel toetada inimsekkumise kaudu. Samuti peaks komisjon andma internetipõhisel vaidluste lahendamise platvormil kaebuste esitajatele teavet võimaluse kohta taotleda abi internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kontaktpunktidele.
- (20) Internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm peaks võimaldama andmete turvalist vahetamist vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustega ja järgima Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta otsuse 2004/387/EÜ (üleeuroopaliste e-valitsuse teenuste koostalitlusvõimelise osutamise kohta riiklikele haldusasutustele, ettevõtetele ja kodanikele (IDABC))⁽¹⁾ kohaselt vastu võetud Euroopa koostalitlusvõime raamistiku aluspõhimõtteid.
- (21) Internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm tuleks teha kättesaadavaks eelkõige otsuse 2004/387/EÜ II lisa kohaselt loodud portaali „Teie Euroopa” kaudu, mis võimaldab juurdepääsu liidu ettevõtetele ja kodanikele mõeldud üleeuroopalisele mitmekeelsele internetipõhisele teabele ja interaktiivsetele teenustele. Internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm tuleks teha portaalis „Teie Euroopa” silmatorkavaks.
- (22) Liidu tasandi internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm peaks põhinema liikmesriikides asuvatel vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustel ning arvesse võtma liikmesriikide õigustraditsioone. Seepärast peaksid vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused, kellele on internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu kaebus edastatud, kohaldama oma menetluseeskirju, muu hulgas kulusid käsitlevaid eeskirju. Samas püütakse käesoleva määrusega kehtestada kõnealuste menetluste suhtes mõningad ühised eeskirjad, et tagada menetluste tõhusus. Need peaksid hõlmama eeskirju, mis tagavad, et selline vaidluse lahendamine ei nõua poolte või nende esindajate füüsilist kohalolekut vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuses, välja arvatud juhul, kui kõnealuse üksuse menetluseeskirjad nimetatud võimaluse ette näevad ja pooled sellega nõustuvad.
- (23) Selle tagamine, et kõik direktiivi 2013/11/EL artikli 20 lõike 2 kohaselt nimekirja kantud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused on registreeritud internetipõhisel vaidluste lahendamise platvormil, peaks võimaldama internetipõhise kohtuvälise lahendamise täielikult hõlmata vaidlused, mis tulenevad internetipõhistest müügi- või teenuse osutamise lepingutest.
- (24) Käesoleva määrusega ei tuleks takistada ühegi liidus juba olemasoleva internetipõhiselt toimiva vaidluste lahendamise üksuse või internetipõhise vaidluste lahendamise mehhanismi tegevust. Määrusega ei tohiks takistada vaidluste lahendamise üksustel või mehhanismidel tegeleda selliste internetipõhiste vaidlustega, mis on otse nendele esitatud.
- (25) Igas liikmesriigis tuleks määrata internetipõhised vaidluste lahendamise kontaktpunktid, kus on vähemalt kaks internetipõhise vaidluste lahendamise nõustajat. Internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktid peaksid toetama internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu esitatud vaidlusega seotud pooli, olemata kohustatud tõlkima selle vaidlusega seotud dokumente. Liikmesriikidel peaks olema võimalik panna internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktina tegutsemise kohustus oma Euroopa tarbijakeskuste võrgustiku keskustele. Liikmesriigid peaksid kasutama kõnealust võimalust, et võimaldada internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktidel saada täielikult kasu Euroopa tarbijakeskuste võrgustiku keskuste kogemusest tarbijate ja kauplevate vaheliste vaidluste lahendamisele kaasaaitamisel. Komisjon peaks looma internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktide võrgustiku, et aidata kaasa nende koostööle ja tööle ning pakkuda koostöös liikmesriikidega internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktidele asjakohast koolitust.
- (26) Õigus tõhusale õiguskaitselahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele on põhiõigused, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 47. Internetipõhine vaidluste lahendamine ei ole mõeldud ega kavandatud asendama kohtumenetlust, samuti ei peaks see võtma tarbijatelt või kauplevatelt õigust pöörduda õiguskaitse saamiseks kohtusse. Käesolevat määrust ei tohiks seepärast tõlgendada selliselt, et see takistaks pooltel kasutada oma õigust pöörduda kohtusse.
- (27) Käesoleva määruse kohasel teabe töötlemisel tuleks rakendada rangeid konfidentsiaalsustagatise ja see peaks vastama isikuandmete kaitse eeskirjadele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivis 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta)⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määruses (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta)⁽³⁾. Kõnealuseid eeskirju peaksid käesoleva määruse kohasel isikuandmete töötlemisel rakendada kõik internetipõhisel vaidluste lahendamise platvormil osalejad, olenemata sellest, kas nad tegutsevad üksi või koos teiste selliste osalejatega.
- (28) Andmesubjekte tuleks teavitada nende isikuandmete töötlemisest internetipõhise vaidluste lahendamise platvormis, saada neilt selleks nõusolek ning teavitada neid nende õigustest seoses sellise töötlemisega põhjaliku isikuandmete puutumatust käsitleva teate abil, mille komisjon teeb üldsusele kättesaadavaks ja milles selgitatakse lihtsalt ja selgelt platvormi eri osaliste vastusel tehtavaid töötlemistoiminguid, nagu on ette nähtud määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklitega 11 ja 12 ning direktiivi 95/46/EÜ artiklite 10 ja 11 kohaselt vastu võetud siseriiklike õigusaktidega.

⁽¹⁾ ELT L 144, 30.4.2004, lk 62.

⁽²⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

⁽³⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

- (29) Käesolev määrus ei tohiks piirata konfidentsiaalsussätteid, mis sisalduvad vaidluste kohtuvälise lahendamisega seotud siseriiklikes õigusaktides.
- (30) Internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi olemasolu laialdaseks teadvustamiseks tarbijatele peaksid kauplejad, kelle asukoht on liidus ning kes sõlmivad internetipõhiseid müügi- või teenuse osutamise lepinguid, esitama oma veebisaidil elektroonilise lingi nimetatud platvormile. Kauplejad peaksid esitama ka oma e-posti aadressi, et tarbijatel oleks teada esimene kontaktpunkt. Oluline osa internetipõhistest müügi- ja teenuse osutamise lepingutest sõlmitakse kasutades internetipõhiseid kauplemiskohti, mis viivad kokku tarbijaid ja kauplejad või vahendavad nendevahelisi internetipõhiseid tehinguid. Internetipõhised kauplemiskohad on internetipõhised platvormid, mis võimaldavad kauplejatel oma tooteid ja teenuseid tarbijatele kättesaadavaks teha. Seetõttu peaks sellistel internetipõhistel kauplemiskohtadel olema samasugune kohustus esitada elektrooniline link internetipõhisele vaidluste lahendamise platvormile. See kohustus ei tohiks piirata direktiivi 2013/11/EL artikli 13 kohaldamist, milles käsitletakse nõuet kauplejale tarbijate teavitamiseks sellest, millise vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusega kaupleja on hõlmatud, ja sellest, kas ta kohustub kasutama vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusi tarbijavaidluste lahendamiseks. See kohustus ei tohiks ka piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiivi 2011/83/EL (tarbija õiguste kohta)⁽¹⁾ artikli 6 lõike 1 punkti t ja artikli 8 kohaldamist. Direktiivi 2011/83/EL artikli 6 lõike 1 punktis t on sätestatud, et kauglepingute või väljaspool ärruume sõlmitavate tarbijalepingute puhul peab kaupleja enne tarbija lepinguga sidumist teatama tarbijale võimalusest kasutada kaupleja suhtes kohtuvälisest kaebuste lahendamise ja kahjuhüvitusnõuete mehhanismi, millega kaupleja on hõlmatud, ning sellele juurdepääsuviisidest. Tarbijate teadlikkuse suurendamise huvides peaksid liikmesriigid julgustama tarbijajühendusi ja ettevõtjate ühendusi esitama internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi veebisaidi elektroonilist linki.
- (31) Et võtta arvesse kriteeriumeid, mille alusel vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused määravad oma pädevusvaldkonnad, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et kohendada teavet, mille kaebuse esitaja esitab internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu kättesaadavaks tehtud elektroonilisel kaebuse vormil. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (32) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi toimimise ning kaebuse esitamise ja internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktide võrgustiku raames tehtava koostöö üksikasjade kehtestamise suhtes. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes⁽²⁾. Selliste rakendusaktide vastuvõtmiseks, mis on seotud elektroonilise kaebuse vormiga, tuleks kasutada nõuandemenetlust, kuna tegemist on puhtalt tehnilist laadi küsimusega. Internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktide võrgustiku nõustajatevahelise koostöö üksikasju käsitlevate eeskirjade vastuvõtmiseks tuleks kasutada kontrollimenetlust.
- (33) Käesoleva määruse kohaldamisel peaks komisjon vajaduse korral konsulteerima Euroopa andmekaitseinspektoriga.
- (34) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt luua internetipõhiseks vaidluste menetlemiseks ühiste eeskirjadega reguleeritud Euroopa internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning selle ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (35) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eriti selle artikleid 7, 8, 38 ja 47.
- (36) Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikega 2 ning ta esitas arvamuse⁽³⁾ 12. jaanuaril 2012,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määruse eesmärk on aidata tarbijakaitse kõrge taseme saavutamiseks kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, eelkõige selle digitaalsele mõõtmele, luues Euroopa internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi („internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm“), mis hõlbustab tarbijate ja kauplejate vahelistes vaidlustes sõltumatute, erapooletute, läbipaistvate, tõhusate, kiirete ja õiglaste kohtuväliste lahenditeni jõudmist interneti kaudu.

⁽¹⁾ ELT L 304, 22.11.2011, lk 64.

⁽²⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽³⁾ ELT C 136, 11.5.2012, lk 1.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse liidus elava tarbija ja liidus asuva kaupleja vahelistest internetipõhistest müügi- või teenuse osutamise lepingutest tulenevate lepinguliste kohustustega seotud vaidluste kohtuvälisele lahendamisele, mis toimub direktiivi 2013/11/EL artikli 20 lõike 2 kohaselt nimekirja kantud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse vahendusel ja hõlmab internetipõhist vaidluste lahendamise platvormi kasutamist.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud vaidluste kohtuvälisele lahendamisele, mille kaupleja on algatanud tarbija vastu, kohaldatakse käesolevat määrust tingimusel, et tarbija hariliku viibimiskoha liikmesriigi õigusega on lubatud selliste vaidluste lahendamine vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse vahendusel.

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile, kas nende õiguse kohaselt on lubatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse vahendusel lahendada lõikes 1 osutatud vaidlusi, mille kaupleja on algatanud tarbija vastu. Direktiivi 2013/11/EL artikli 20 lõikes 2 osutatud nimekirja edastamisel teavitavad pädevad asutused komisjoni sellest, millised vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused selliseid vaidlusi menetlevad.

4. Käesoleva määruse kohaldamisega lõikes 1 osutatud vaidlustele, mille kaupleja on algatanud tarbija vastu, ei panda liikmesriikidele kohustust tagada, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused pakuksid menetlusi selliste vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks.

Artikkel 3

Seos muude liidu õigusaktidega

Käesoleva määrusega ei piirata direktiivi 2008/52/EÜ kohaldamist.

Artikkel 4

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „tarbija” – direktiivi 2013/11/EL artikli 4 lõike 1 punktis a määratletud tarbija;
- b) „kaupleja” – direktiivi 2013/11/EL artikli 4 lõike 1 punktis b määratletud kaupleja;
- c) „müügileping” – direktiivi 2013/11/EL artikli 4 lõike 1 punktis c määratletud müügileping;
- d) „teenuse osutamise leping” – direktiivi 2013/11/EL artikli 4 lõike 1 punktis d määratletud teenuse osutamise leping;

- e) „internetipõhine müügi- või teenuse osutamise leping” – müügi- või teenuse osutamise leping, mille puhul kaupleja või tema vahendaja on pakunud kaupu või teenuseid veebisaidil või muu elektroonilise vahendi kaudu ning tarbija on tellinud sellised kaubad või teenused veebisaidilt või muu elektroonilise vahendi kaudu;
- f) „internetipõhine kauplemiskoht” – Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/31/EÜ (infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta))⁽¹⁾ artikli 2 punktis b määratletud teenuseosutaja, kes võimaldab tarbijatel ja kauplejatel sõlmida internetipõhiseid müügi- ja teenuse osutamise lepinguid internetipõhise kauplemiskoha veebisaidil;
- g) „elektrooniline vahend” – elektroonilised seadmed täielikult kaablite, raadio, optiliste vahendite või muude elektromagnetiliste vahendite kaudu saadetud, edastatud ja vastu võetud andmete töötlemiseks (sealhulgas digitaalseks pakkimiseks) ja salvestamiseks;
- h) „vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus” – käesoleva määruse artiklis 2 osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus;
- i) „vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus” – direktiivi 2013/11/EL artikli 4 lõike 1 punktis h määratletud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus;
- j) „kaebuse esitaja” – tarbija või kaupleja, kes on esitanud kaebuse internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu;
- k) „kostja” – tarbija või kaupleja, kelle vastu on esitatud kaebus internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu;
- l) „pädev asutus” – direktiivi 2013/11/EL artikli 4 lõike 1 punktis i määratletud ametiasutus;
- m) „isikuandmed” – igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku („andmesubjekt”) kohta; tuvastatav isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige isikukoodi põhjal või ühe või mitme tema füüsilise, füsioloogilise, vaimse, majandusliku, kultuurilise või sotsiaalse tunnuse põhjal.

2. Kaupleja asukoht ja vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse asukoht määratakse kindlaks vastavalt direktiivi 2013/11/EL artikli 4 lõigetele 2 ja 3.

⁽¹⁾ EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1.

II PEATÜKK

INTERNETIPÕHINE VAIDLUSTE LAHENDAMISE PLATVORM*Artikkel 5***Internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi loomine**

1. Komisjon töötab välja internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi ja vastutab selle toimimise eest, sealhulgas kõigi käesoleva määruse kohaldamiseks vajalike tõlkefunktsioonide, platvormi haldamise, rahastamise ja andmeturvalisuse eest. Internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm on kasutajasõbralik. Internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi väljatöötamise, käitamise ja haldamise käigus tagatakse selle kasutajate eraelu kaitse alates platvormi väljatöötamise etapist („lõimitud eraelukaitse”) ning nii palju kui võimalik tagatakse platvormile üldine juurdepääs ja seda saavad kasutada kõik, sealhulgas erivajadustega kasutajad („universaalsidain”).

2. Internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm on ühtne sisenemiskoht tarbijatele ja kauplejatele, kes püüavad jõuda käesoleva määrusega reguleeritud vaidlustes kohtuvälise lahenduseni. Internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm on interaktiivne veebisait, millele saab elektrooniliselt tasuta juurde pääseda kõigis liidu institutsioonide ametlikes keeltes.

3. Komisjon teeb internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi asjakohaselt kättesaadavaks oma veebisaitide kaudu, millel pakutakse teavet liidu kodanikele ja ettevõtjatele, ning eelkõige otsuse 2004/387/EÜ kohaselt loodud portaali „Teie Euroopa” kaudu.

4. Internetipõhisel vaidluste lahendamise platvormil on järgmised funktsioonid:

- a) pakkuda elektroonilist kaebuse vormi, mille kaebuse esitaja võib täita vastavalt artiklile 8;
- b) teavitada kostjat kaebusest;
- c) teha kindlaks pädev(ad) vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus(ed) ja edastada kaebus vastavalt artiklile 9 vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele, keda pooled on otsustanud kasutada;
- d) pakkuda tasuta kasutamiseks elektroonilist juhtumite haldamise vahendit, mis võimaldab pooltel ja vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusel viia vaidluse lahendamise menetlus läbi elektrooniliselt internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu;
- e) pakkuda pooltele ja vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele sellise teabe tõlget, mis on vajalik vaidluse lahendamiseks ja mida vahetatakse internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu;
- f) pakkuda elektroonilist vormi, mille abil vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus edastab artikli 10 punktis c osutatud teabe;
- g) pakkuda tagasiside andmise süsteemi, mis võimaldab pooltel väljendada arvamust internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi toimimise ja vaidlust käsitletud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse kohta;

h) teha üldsusele kättesaadavaks:

- i) üldteave vaidluste kohtuvälise lahendamise kui ühe vaidluste alternatiivse lahendamise võimaluse kohta;
- ii) teave vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste kohta, mis on direktiivi 2013/11/EL artikli 20 lõike 2 kohaselt nimekirja kantud ja mis on pädevad käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvate vaidluste lahendamiseks;
- iii) internetipõhine juhis kaebuste esitamiseks internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu;
- iv) teave, sealhulgas kontaktandmed, internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktide kohta, mille liikmesriigid on määranud vastavalt käesoleva määruse artikli 7 lõikele 1;
- v) statistilised andmed internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustele edastatud vaidluste tulemuste kohta.

5. Komisjon tagab, et lõike 4 punktis h osutatud teave on täpne, ajakohane ning esitatud selgelt, arusaadavalt ja hõlpsasti kättesaadaval viisil.

6. Direktiivi 2013/11/EL artikli 20 lõike 2 kohaselt nimekirja kantud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused, mis on pädevad menetlema käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvaid vaidluseid, registreeritakse elektrooniliselt internetipõhisel vaidluste lahendamise platvormil.

7. Komisjon võtab käesoleva artikli lõikes 4 sätestatud funktsioonide rakendamise üksikasju käsitlevad meetmed vastu rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas käesoleva määruse artikli 16 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

*Artikkel 6***Internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi testimine**

1. Hiljemalt 9. jaanuariks 2015 testib komisjon internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi ning kaebuse esitamise vormi tehnilist toimimist ja kasutajasõbralikkust, sealhulgas tõlkefunktsiooni. Testimine viiakse läbi ja seda hinnatakse koostöös liikmesriikide internetipõhise vaidluste lahendamise ekspertidega ning tarbijate ja kauplejate esindajatega. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande testimise tulemuste kohta ning võtab asjakohased meetmed võimalike probleemide kõrvaldamiseks, et tagada internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi tõhus toimimine.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud aruandes kirjeldab komisjon ka tehnilisi ja organisatsioonilisi meetmeid, mida ta kavatsseb võtta selleks, et tagada internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi vastavus määruses (EÜ) nr 45/2001 sätestatud eraelu kaitse nõuetele.

*Artikkel 7***Internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktide võrgustik**

1. Liikmesriik määrab kindlaks ühe internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunkti ning teatab komisjonile selle nime ja kontaktandmed. Liikmesriigid võivad internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktina tegutsemise kohustuse panna oma Euroopa tarbijakeskuste võrgustiku keskustele, tarbijajuhendustele või muudele asutustele. Internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktis töötab vähemalt kaks internetipõhise vaidluste lahendamise nõustajat.

2. Internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktid aitavad kõnealuse platvormi kaudu esitatud kaebustega seotud vaidluste lahendamisele kaasa järgmiste ülesannete täitmise kaudu:

a) hõlbustavad taotluse korral teabevahetust poolte ja pädeva vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse vahel, mis võib hõlmata eelkõige:

i) abi osutamist kaebuse ja vajaduse korral asjakohaste dokumentide esitamisel;

ii) üldise teabe pakkumist pooltele ja vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustele müügi- ja teenuse osutamise lepingutega seotud tarbijaõiguste kohta, mida kohaldatakse asjaomase internetipõhise vaidluste lahendamise nõustaja internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunkti asukohaliikmesriigis;

iii) teavet internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi toimimise kohta;

iv) pooltele selgituste andmist menetluseeskirjade kohta, mida tuvastatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused rakendavad;

v) kaebuse esitaja teavitamist muudest õiguskaitselahenditest, kui vaidlust ei saa lahendada internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu;

b) iga kahe aasta järel tegevusaruande esitamist komisjonile ja liikmesriikidele, toetudes oma ülesannete täitmisel saadud kogemustele.

3. Internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunkt ei ole kohustatud täitma lõikes 2 loetletud ülesandeid vaidluste puhul, mille poolte harilik viibimiskoht on samas liikmesriigis.

4. Olenemata lõikest 3 võivad liikmesriigid siseriiklike olusid arvesse võttes otsustada, et internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktil tuleb täita üht või mitut lõikes 2 loetletud ülesannetest vaidluste puhul, mille poolte harilik viibimiskoht on samas liikmesriigis.

5. Komisjon loob internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktide võrgustiku („kontaktpunktide võrgustik”), mis võimaldab kontaktpunktidel koostööd teha ja aitab täita lõikes 2 loetletud ülesandeid.

6. Komisjon kutsub vähemalt kaks korda aastas kokku kontaktpunktide võrgustiku liikmete koosoleku, et oleks võimalik jagada parimaid tavasid ning arutada internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi toimimisel esitatavaid probleeme.

7. Komisjon võtab internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktide vahelise koostöö üksikasju käsitlevad eeskirjad vastu rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 16 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

*Artikkel 8***Kaebuse esitamine**

1. Kaebuse esitamiseks internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu täidab kaebuse esitaja elektroonilise kaebuse vormi. Kaebuse vorm on kasutajasõbralik ja hõlpsasti kättesaadav internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu.

2. Kaebuse esitaja esitatav teave peab olema piisav selleks, et määrata kindlaks pädev vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus. Kõnealune teave on esitatud käesoleva määruse lisas. Kaebuse esitaja võib lisada kaebust toetavaid dokumente.

3. Selleks et võtta arvesse kriteeriumeid, mille alusel direktiivi 2013/11/EL artikli 20 lõike 2 kohaselt nimekirja kantud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused, kes lahendavad käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvaid vaidluseid, määravad oma pädevusvaldkondi, on komisjonil õigus võtta kooskõlas käesoleva määruse artikliga 17 vastu delegeeritud õigusaktid, et kohendada käesoleva määruse lisas esitatud teavet.

4. Komisjon kehtestab elektroonilise kaebuse vormi üksikasju käsitleva eeskirja rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 16 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

5. Elektroonilise kaebuse vormi ja selle lisade kaudu töödeldakse üksnes selliseid andmeid, mis on täpsed, asjakohased ega ole andmete kogumise eesmärkide suhtes liigsed.

*Artikkel 9***Kaebuse menetlemine ja edastamine**

1. Internetipõhise vaidluste lahendamise platvormile esitatud kaebust hakatakse menetlema juhul, kui kõik elektroonilise kaebuse vormi vajalikud väljad on täidetud.

2. Kui kaebuse vorm ei ole täielikult täidetud, teatatakse kaebuse esitajale, et kaebust ei saa edasi menetleda, kui puuduolevat teavet ei esitata.

3. Kui internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm on saanud täielikult täidetud kaebuse vormi, edastatakse kostjale hõlpsasti mõistetaval kujul ja viivitamata ning tema poolt valitud ühes liidu institutsioonide ametlikus keeles kaebus koos järgmise teabega:

- a) teave selle kohta, et pooled peavad leppima kokku ühe vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse kasutamises, et kaebuse saaks viimasele menetlemiseks edasi saata, ning selle kohta, et kui pooled kokkuleppele ei jõua või kui pädevat vaidluste kohtuvälise lahendamise üksust ei tuvastata, siis kaebuse menetlemine lõpetatakse;
- b) teave kaebuse menetlemiseks pädeva vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus(t)e kohta, kui üksus(t)ele on viidatud elektroonilisel kaebuse vormil või kui üksus(ed) on internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu kõnealusel vormil esitatud teabe alusel tuvastatud;
- c) kui kostjaks on kaupleja, siis ettepanek teatada kümne kalendripäeva jooksul:
  - kas kaupleja kohustub või kas ta on kohustatud kasutama tarbijavaidluste lahendamiseks konkreetset vaidluste kohtuvälise lahendamise üksust ning
  - kui kaupleja ei ole kohustatud kasutama konkreetset vaidluste kohtuvälise lahendamise üksust, kas kaupleja on nõus kasutama punktis b osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksust või üksuseid;
- d) kui kostjaks on tarbija ning kaupleja on kohustatud kasutama konkreetset vaidluste kohtuvälise lahendamise üksust, ettepanek nõustuda kümne kalendripäeva jooksul kõnealuse vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse kasutamise, või juhul, kui kaupleja ei ole kohustatud kasutama konkreetset vaidluste kohtuvälise lahendamise üksust, ettepanek valida punktis b osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus(ed);
- e) kostja asu- või elukohaliikmesriigi internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunkti nimi ja kontaktandmed ning artikli 7 lõike 2 punktis a osutatud ülesannete lühikirjeldus.

4. Pärast lõike 3 punktis c või d osutatud teabe saamist kostjalt edastab internetipõhine vaidluste lahendamise platvorm kaebuse esitajale hõlpsasti mõistetaval viisil ja viivitamata ning tema poolt valitud ühes liidu institutsioonide ametlikus keeles järgmise teabe:

- a) lõike 3 punktis a osutatud teave;
- b) kui kaebuse esitajaks on tarbija, siis teave kaupleja nimetatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse või üksuste kohta

vastavalt lõike 3 punktile c ning ettepanek leppida kümne kalendripäeva jooksul kokku vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse suhtes;

- c) kui kaebuse esitajaks on kaupleja ja kaupleja ei ole kohustatud kasutama konkreetset vaidluste kohtuvälise lahendamise üksust, siis teave tarbija nimetatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse või üksuste kohta vastavalt lõike 3 punktile d ning ettepanek leppida kümne kalendripäeva jooksul kokku vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse suhtes;
- d) kaebuse esitaja asu- või elukohaliikmesriigi internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunkti nimi ja kontaktandmed ning artikli 7 lõike 2 punktis a osutatud ülesannete lühikirjeldus.

5. Lõike 3 punktis b ja lõike 4 punktides b ja c osutatud teave sisaldab iga vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse kohta järgmisi andmeid:

- a) vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse nimi, kontaktandmed ja veebisaidi aadress;
- b) vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse menetlustasud, kui neid kohaldatakse;
- c) keel või keeled, milles vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlust saab läbi viia;
- d) vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse keskmine kestus;
- e) vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tulemuse siduv või mittesiduv laad;
- f) alused, millele tuginedes võib vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus keelduda teatud vaidluste lahendamisest kooskõlas direktiivi 2013/11/EL artikli 5 lõikega 4.

6. Internetipõhise vaidluste lahendamise platvorm edastab kaebuse automaatselt ja viivitamata sellele vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele, mille kasutamises pooled on kokku leppinud vastavalt lõigetele 3 ja 4.

7. Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus, millele kaebus on edastatud, teatab pooltele viivitamata, kas ta nõustub vaidlust menetlema või keeldub sellest vastavalt direktiivi 2013/11/EL artikli 5 lõikele 4. Vaidlust menetlema nõustunud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus teavitab pooli ka oma menetluseeskirjadest ja vajaduse korral asjaomase vaidluste lahendamise menetluse kuludest.

8. Kui pooled ei jõua 30 kalendripäeva jooksul pärast kaebuse vormi esitamist vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse suhtes kokkuleppele või kui vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus keeldub vaidluste lahendamise menetlemisest, siis kaebuse menetlemine lõpetatakse. Kaebuse esitajale antakse teada, et ta võib pöörduda internetipõhise vaidluste lahendamise nõustaja poole, et saada üldist teavet muude õiguskaitsevahendite kohta.

Artikkel 10

Vaidluse lahendamine

Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus, kes on nõustunud käesoleva määruse artikli 9 kohaselt vaidlust menetlema:

- a) viib vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse lõpule direktiivi 2013/11/EL artikli 8 punktis e osutatud tähtaja jooksul;
- b) ei nõua poolte või nende esindajate füüsilist kohalolekut, välja arvatud juhul, kui tema menetluseeskirjad sellise võimaluse ette näevad ja pooled sellega nõustuvad;
- c) edastab viivitamata internetipõhise vaidluste lahendamise platvormile järgmise teabe:
  - i) kaebuse toimiku kättesaamise kuupäev;
  - ii) vaidluse sisu;
  - iii) vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse lõpetamise kuupäev;
  - iv) vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tulemus;
- d) ei pea vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlust läbi viima internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu.

Artikkel 11

Andmebaas

Komisjon võtab vajalikud meetmed sellise elektroonilise andmebaasi loomiseks ja haldamiseks, milles säilitatakse artikli 5 lõike 4 ja artikli 10 punkti c kohaselt töödeldud andmeid, võttes nõuetekohaselt arvesse artikli 13 lõiget 2.

Artikkel 12

Isikuandmete töötlemine

1. Juurdepääs teabele, sealhulgas isikuandmetele, mis on seotud vaidlusega ja mida säilitatakse artiklis 11 osutatud andmebaasis, tagatakse artiklis 10 osutatud eesmärkidel üksnes sellele vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele, kellele vaidlus saadeti menetlemiseks kooskõlas artikliga 9. Juurdepääs samale teabele tagatakse vajaduse korral ka internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktidele artikli 7 lõigetes 2 ja 4 nimetatud eesmärkidel.

2. Komisjonil on juurdepääs artikli 10 kohaselt töödeldud teabele internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi toimimise jälgimise eesmärgil ja artiklis 21 osutatud aruannete koostamise eesmärgil. Komisjon töötleb internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kasutajate isikuandmeid sel määral, mis on vajalik internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi toimimiseks ja haldamiseks, sealhulgas selleks, et jälgida internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kasutamist vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste ja internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktide poolt.

3. Vaidlusega seotud isikuandmeid hoitakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud andmebaasis üksnes nii kaua, kui on vaja selleks, et saavutada eesmärgid, milleks neid koguti, ning selleks, et tagada andmesubjektidele juurdepääs oma isikuandmetele, et nad saaksid kasutada oma õigusi, ja need kustutatakse automaatselt hiljemalt kuue kuu möödumisel kuupäevast, mil internetipõhisele vaidluste lahendamise platvormile teatati vaidluse menetlemise lõpetamisest kooskõlas käesoleva määruse artikli 10 punkti c alapunktiga iii. Kõnealust andmete säilitamise tähtaega kohaldatakse ka isikuandmete suhtes, mida hoiab siseriiklikes toimikutes vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus või internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunkt, mis asjaomase vaidlusega tegeles, välja arvatud juhul, kui vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse menetluseeskirjade või siseriikliku õigusega on ette nähtud pikem andmete säilitamise tähtaeg.

4. Kõiki internetipõhise vaidluste lahendamise nõustajaid käsitatakse vastutavate töötlejadena direktiivi 95/46/EÜ artikli 2 punkti d tähenduses, kui nad töötlevad andmeid käesoleva määruse alusel, ning nad tagavad kõnealuse tegevuse vastavuse direktiivi 95/46/EÜ kohaselt internetipõhise vaidluste lahendamise nõustaja internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunkti asukohaliikmesriigis vastu võetud siseriiklikele õigusaktidele.

5. Kõiki vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi käsitatakse vastutavate töötlejadena direktiivi 95/46/EÜ artikli 2 punkti d tähenduses, kui nad töötlevad andmeid käesoleva määruse alusel, ning nad tagavad kõnealuse tegevuse vastavuse direktiivi 95/46/EÜ kohaselt vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse asukohaliikmesriigis vastu võetud siseriiklikele õigusaktidele.

6. Komisjoni käsitatakse talle käesoleva määrusega pandud kohustuste ja nendega seotud isikuandmete töötlemise suhtes vastutava töötlejana määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 2 punkti d tähenduses.

Artikkel 13

Andmete konfidentsiaalsus ja turvalisus

1. Internetipõhise vaidluste lahendamise kontaktpunktide suhtes kohaldatakse ametisaladuse hoidmise eeskirju või muid samaväärseid konfidentsiaalsuskohustusi, mis on sätestatud asjaomase liikmesriigi õigusaktides.

2. Komisjon võtab vajalikke tehnilisi ja organisatsioonilisi meetmeid, et tagada käesoleva määruse alusel töödeldava teabe turvalisus, sealhulgas asjakohane andmete juurdepääsu kontroll, turvalisuse tagamise kava ja infoturbeidentiteetide haldamine kooskõlas määruse (EÜ) nr 45/2001 artikliga 22.

Artikkel 14

Teave tarbijatele

1. Liidus asuvad kauplejad, kes sõlmivad internetipõhiseid müügi- või teenuse osutamise lepinguid, ning liidus asuvad internetipõhised kauplemiskohad esitavad oma veebisaidil elektroonilise lingi internetipõhise vaidluste lahendamise platvormile. Kõnealune link peab olema tarbijate jaoks lihtsalt juurdepääsetav. Liidus asuvad kauplejad, kes sõlmivad internetipõhiseid müügi- või teenuse osutamise lepinguid, märgivad ka oma e-posti aadressi.

2. Liidus asuvad kauplejad, kes sõlmivad internetipõhiseid müügi- või teenuse osutamise lepinguid ning kes kohustuvad või kellel on kohustus kasutada tarbijavaidluste lahendamiseks vaidluste kohtuvälise lahendamise üksust või üksuseid, teavitavad tarbijaid internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi olemasolust ja võimalusest kasutada seda platvormi vaidluste lahendamiseks. Nad esitavad oma veebisaidil elektroonilise lingi internetipõhisele vaidluste lahendamise platvormile ning kui pakkumine tehakse e-kirjaga, esitatakse link kõnealusel e-kirjas. Vajaduse korral esitatakse nimetatud teave ka internetipõhise müügi- ja teenuse osutamise lepingutele kohaldatavates üldtingimustes.

3. Käesoleva artikli lõiked 1 ja 2 ei piira direktiivi 2013/11/EL artikli 13 kohaldamist ega liidu muudes õigusaktides sisalduvate selliste sätete kohaldamist, mis käsitlevad tarbijate teavitamist kohtuvälisest õiguskaitsemenetlustest ning mida kohaldatakse lisaks käesolevale artiklile.

4. Direktiivi 2013/11/EL artikli 20 lõikes 4 osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste nimekiri ja selle ajakohastused avaldatakse internetipõhise vaidluste lahendamise platvormil.

5. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused, Euroopa tarbijakeskuste võrgustiku keskused, direktiivi 2013/11/EL artikli 18 lõikes 1 määratletud pädevad asutused ning vajaduse korral direktiivi 2013/11/EL artikli 14 lõike 2 kohaselt määratud asutused esitavad elektroonilise lingi internetipõhisele vaidluste lahendamise platvormile.

6. Liikmesriigid julgustavad tarbijauhendusi ja ettevõtjate ühendusi esitama elektroonilist linki internetipõhisele vaidluste lahendamise platvormile.

7. Kui kauplejad on kohustatud esitama lõigete 1 ja 2 ning lõikes 3 osutatud sätete kohase teabe, esitavad nad kõnealuse teabe võimaluse korral koos.

Artikkel 15

Pädeva asutuse roll

Liikmesriigi pädev asutus hindab seda, kas tema territooriumil asuvad vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused järgivad käesolevas määruses sätestatud kohustusi.

III PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 16

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

4. Kui lõigetes 2 ja 3 osutatud komitee arvamust tuleb küsida kirjaliku menetluse kaudu, peatatakse see menetlus ilma tulemuseta joudmata, kui komitee esistuja arvamuse esitamiseks seatud tähtaja jooksul sedasi otsustab või kui komitee liikmete enamus seda taotleb.

Artikkel 17

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 8 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 8. juulist 2013.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 8 lõikes 3 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituse delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 8 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 18

Karistused

Liikmesriigid sätestavad eeskirjad käesoleva määruse rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Ette nähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 19

Määruse (EÜ) nr 2006/2004 muutmine

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2006/2004 ⁽¹⁾ lissasse lisatakse järgmine punkt:

- „21. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 524/2013 tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise määrus) (ELT L 165, 18.6.2013, lk 1), artikkel 14.”

Artikkel 20

Direktiivi 2009/22/EÜ muutmine

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/22/EÜ ⁽²⁾ muudetakse järgmiselt:

- 1) artikli 1 lõikes 1 asendatakse sõnad „I lisa loetletud direktiivide” sõnadega „I lisa loetletud liidu õigusaktide”, artikli 1 lõikes 2 ning artikli 6 lõike 2 punktis b asendatakse sõnad „I lisa loetletud direktiividega” sõnadega „I lisa loetletud liidu õigusaktidega”;
- 2) I lisa pealkirjas asendatakse sõnad „DIREKTIIVIDE NIMEKIRI” sõnadega „LIIDU ÕIGUSAKTIDE NIMEKIRI”;
- 3) I lissasse lisatakse järgmine punkt:

- „15. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 524/2013 tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise määrus) (ELT L 165, 18.6.2013, lk 1), artikkel 14.”

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 21. mai 2013

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
L. CREIGHTON

Artikkel 21

Aruanded

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igal aastal aruande internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi toimimise kohta ja esimese aruande üks aasta pärast internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi töölerakendamist.
2. Hiljemalt 9. juuliks 2018 ja seejärel iga kolme aasta tagant esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta, sealhulgas eelkõige kaebuse esitamise vormi kasutajasõbralikkuse ja käesoleva määruse lisa loetletud teabe võimaliku kohandamise vajaduse kohta. Kõnealusele aruandele lisatakse vajaduse korral ettepanekud käesoleva määruse kohandamiseks.
3. Kui lõigetes 1 ja 2 osutatud aruanded tuleb esitada samal aastal, siis esitatakse ainult üks ühine aruanne.

Artikkel 22

Jõustumine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse alates 9. jaanuarist 2016, välja arvatud järgmised sätted:
  - artikli 2 lõige 3 ja artikli 7 lõiked 1 ja 5, mida kohaldatakse alates 9. juulist 2015;
  - artikli 5 lõiked 1 ja 7, artikkel 6, artikli 7 lõige 7, artikli 8 lõiked 3 ja 4 ning artiklid 11, 16 ja 17, mida kohaldatakse alates 8. juulist 2013.

⁽¹⁾ ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 110, 1.5.2009, lk 30.

LISA

Kaebuse esitamisel esitatav teave

- 1) Märge selle kohta, kas kaebuse esitaja on tarbija või kaupleja.
  - 2) Tarbija nimi, e-posti aadress ja aadress.
  - 3) Kaupleja nimi, e-posti aadress, veebisait ja aadress.
  - 4) Kui see on asjakohane, kaebuse esitaja esindaja nimi, e-posti aadress ja aadress.
  - 5) Kaebuse esitaja või tema esindaja (kui see on asjakohane) kasutatav keel (keeled).
  - 6) Kostja kasutatav keel, kui see on teada.
  - 7) Kauba või teenuse liik, mille kohta kaebus esitatakse.
  - 8) Kas kaupleja pakkus ja tarbija tellis kauba või teenuse veebisaidilt või muude elektrooniliste vahendite kaudu.
  - 9) Ostetud kauba või teenuse hind.
  - 10) Kuupäev, mil tarbija kauba või teenuse ostis.
  - 11) Kas tarbija on kauplejaga otse ühendust võtnud.
  - 12) Kas vaidlust menetleb või on eelnevalt menetlenud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus või kohus.
  - 13) Kaebuse liik.
  - 14) Kaebuse kirjeldus.
  - 15) Kui kaebuse esitajaks on tarbija, siis vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused, keda kaupleja on kohustatud või on kohustunud kasutama direktiivi 2013/11/EL artikli 13 lõike 1 kohaselt, kui need on teada.
  - 16) Kui kaebuse esitajaks on kaupleja, siis millist vaidluste kohtuvälise lahendamise üksust või üksuseid kaupleja kohustub kasutama või on kohustatud kasutama.
-

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 525/2013,

21. mai 2013,

kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta ning otsuse nr 280/2004/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut ja eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud õigusakti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta otsusega nr 280/2004/EÜ ühenduse kasvuhoonegaaside heitmete järelevalve ja Kyoto protokoll rakendamise süsteemi kohta ⁽⁴⁾ kehtestati süsteem inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ja neeldajates sidumise seireks, nimetatud heitega seonduvate kohustuste täitmise hindamiseks ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ⁽⁵⁾ ja Kyoto protokoll ⁽⁶⁾ kohaste seire- ja aruandlusnõuete rakendamiseks liidus.

⁽¹⁾ ELT C 181, 21.6.2012, lk 169.

⁽²⁾ ELT C 277, 13.9.2012, lk 51.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2013. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 22. aprilli 2013. aasta otsus.

⁽⁴⁾ ELT L 49, 19.2.2004, lk 1.

⁽⁵⁾ Nõukogu 15. detsembri 1993. aasta otsus 94/69/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni sõlmimise kohta (EÜT L 33, 7.2.1994, lk 11).

⁽⁶⁾ Nõukogu 25. aprilli 2002. aasta otsus 2002/358/EÜ, mis käsitleb Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokoll heakskiitmist Euroopa Ühenduse nimel ja sellega võetavate ühiste kohustuste täitmist (EÜT L 130, 15.5.2002, lk 1).

Selleks et võtta arvesse viimase aja rahvusvahelisi arengusuundi seoses ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolliga ning rakendada uued liidu õigusega ettenähtud seire- ja aruandlusnõuded, tuleks otsus nr 280/2004/EÜ asendada.

(2) Otsus nr 280/2004/EÜ tuleks asendada määrusega, kuna määruse reguleerimisala liidu õiguses on laiem, sellega hõlmatakse täiendavaid kohustatud isikute kategooriaid, kehtestatavad sätted on keerulisemad ja väga tehnilised, kogu liidus kohaldatavate ühtsete eeskirjade järele on vajadus suurenenud ning rakendamist tuleks lihtsustada.

(3) ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni lõppeesmärk on saavutada kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stabiliseerumine atmosfääris tasemel, mis võimaldab ära hoida inimtegevusest tulenevaid ohtlikke häireid kliimasüsteemis. Selle eesmärgi saavutamiseks ei tohiks maapinna keskmise temperatuuri tõus maailmas võrreldes tööstusajastu eelse temperatuuriga ületada 2 °C.

(4) Tuleb põhjalikult jälgida liidu ja liikmesriikide kasvuhoonegaaside heidet ja kliimamuutuste vastu võitlemisel tehtud jõupingutusi; nende kohta on vaja esitada põhjalikke aruandeid ning neid tuleb korrapäraselt hinnata.

(5) ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konventsil vastuvõetud otsustega 1/CP.15 (otsus 1/CP.15) ja 1/CP.16 (otsus 1/CP.16) astuti märkimisväärne samm edasi kliimaprobleemide lahendamiseks tasakaalustatud viisil. Nimetatud otsustega kehtestati uued seire- ja aruandlusnõuded, mida kohaldatakse liidu ja liikmesriikide poolt võetud suurte heite vähendamise kohustuste rakendamise suhtes, ning nendega nähti ette abi andmine arenguriikidele. Samuti tõdetakse nendes otsustes, et kliimamuutustega kohanemine on sama tähtis kui kliimamuutuste leevendamine. Otsuses 1/CP.16 nõutakse arenenud riikidelt vähem CO₂-heidet tekitava arengu strateegiate või -kavade väljatöötamist. Sellised strateegiad või kavad peaksid aitama üles ehitada vähem CO₂-heidet tekitavat ühiskonda ja tagama jätkuvalt suure majanduskasvu ja säästva arengu ning samuti liikuda kulutasuval viisil pikaajaliste kliimaeesmärkide suunas, pöörates seejuures piisavat tähelepanu vaheetappidele. Käesoleva määrusega tuleks hõlbustada nimetatud seire- ja aruandlusnõuete rakendamist.

- (6) Lisaks võtsid liit ja liikmesriigid veel ühe kindla kohustuse kasvuhoonegaaside heidet märkimisväärselt vähendada võttes 2009. aastal vastu liidu õigusaktide kogumi, millele viidatakse kui kliima- ja energiapaketi ning mis hõlmab eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta otsust nr 406/2009/EÜ (milles käsitletakse liikmesriikide jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, et täita ühenduse kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid aastaks 2020) ⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/29/EÜ (millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, et täiustada ja laiendada ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi) ⁽²⁾. Samuti tuleks ajakohastada liidu heite seire- ja aruandlussüsteemi, arvestades nimetatud kahe aktiga kehtestatud uusi nõudeid.
- (7) ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon kohustab liitu ja tema liikmesriike välja arendama, korrapäraselt ajakohastama, avaldama trükis ja esitama konventsiooniosaliste konverentsile riiklikud inventuuriandmed, milles käsitletakse kõigi inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärinevat heidet ja neeldajates sidumist, mis on osoonikihi kaitsmise Viini konventsiooni 1987. aasta osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokolliga ⁽³⁾ (Montreali protokoll) reguleerimata, kasutades konventsiooniosaliste konverentsil kokkulepituid võrreldavaid meetodikaid.
- (8) Selleks et tagada muude Kyoto protokolliga sätete rakendamine, loovad liit ja liikmesriigid nimetatud protokolliga artikli 5 lõike 1 kohaselt riikliku süsteemi kõigi Montreali protokolliga reguleerimata inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ja neeldajates sidumise hindamiseks ning haldavad seda süsteemi. Seda tehes peaksid liit ja liikmesriigid kohaldama Kyoto protokolliga osaliste koosolekuna peetava ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi otsuse 19/CMP.1 lisas esitatud juhiseid riiklike süsteemide jaoks. Lisaks nõutakse otsusega 1/CP.16 riikliku korra kehtestamist kõigi Montreali protokolliga reguleerimata inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ja neeldajates sidumise hindamiseks. Käesolev määrus peaks võimaldama mõlema nimetatud nõude rakendamist.
- (9) Küprose suhtes kohaldatakse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni I lisa vastavalt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsil vastuvõetud otsusele 10/CP.17 (jõustub 9. jaanuarist 2013) ja Malta suhtes vastavalt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsil vastuvõetud otsusele 3/CP.15 (jõustus 26. oktoobril 2010).
- (10) Otsuse nr 280/2004/EÜ rakendamisel saadud kogemus on näidanud, et oleks vaja suurendada sünergiaat ja kooskõla muude õigusaktide alusel esitatavate aruannetega, eelkõige nendega, mis esitatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem), ⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. jaanuari 2006. aasta määruse (EÜ) nr 166/2006 (mis käsitleb Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri loomist), ⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiivi 2001/81/EÜ (teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärade kohta), ⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta määruse (EÜ) nr 842/2006 (teatavate fluoriitud kasvuhoonegaaside kohta) ⁽⁷⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1099/2008 (energiastatistika kohta) ⁽⁸⁾ kohaselt. Kuna aruandlusnõuete ühtlustamine nõuab üksikute õigusaktide muutmist, on heitearuannete kvaliteedi tagamiseks oluline, et kasvuhoonegaaside heitearuannetes kasutatakse kooskõlastatud andmeid ning andmete kooskõla tõendatakse.
- (11) Valitsustevahelise kliimamuutuste rühma neljandas hindamisaruandes on kindlaks tehtud lämmastiktrifluoriidi (NF₃) potentsiaal põhjustada globaalset soojenemist ning see on ligikaudu 17 000 korda suurem kui süsinikdioksiidil (CO₂). NF₃ kasutatakse elektroonikatööstuses üha enam perfluorosüsinikesid (PFCd) ja väävelheksafluoriidi (SF₆) asendamiseks. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 191 lõikele 2 peab liidu keskkonnapoliitika rajanema ettevaatuspõhimõttel. Selle põhimõtte järgimiseks tuleb teostada seiret NF₃ heite üle, et teha kindlaks selle kogused liidus ja määrata vajaduse korral kindlaks leevendusmeetmed.
- (12) Andmed, mida praegu kasutatakse kasvuhoonegaaside riiklike inventuuriandmete koondamisel ning riiklikes ja liidu registrites, ei ole piisavad, et määrata liikmesriigi tasandil kindlaks tsiviillennunduse CO₂-heide, mida direktiiv 2003/87/EÜ ei hõlma. Kui liit kehtestab aruandluskohustused, ei tohiks see liikmesriikidele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd) panna taotletavate eesmärkide suhtes ebaproportsionaalset halduskoormust. Direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatamata lendudest pärit CO₂-heide moodustab kasvuhoonegaaside koguheitest vaid väga väikese osa ning selle heite jaoks aruandlussüsteemi kehtestamine tooks kaasa põhjendamatu halduskoormuse, kui arvestada direktiiviga 2003/87/EÜ

⁽¹⁾ ELT L 140, 5.6.2009, lk 136.

⁽²⁾ ELT L 140, 5.6.2009, lk 63.

⁽³⁾ Nõukogu 14. oktoobri 1988. aasta otsus 88/540/EMÜ, mis käsitleb osoonikihi kaitsmist käsitleva Viini konventsiooni ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokolliga sõlmimist (EÜT L 297, 31.10.1988, lk 8).

⁽⁴⁾ ELT L 275, 25.10.2003, lk 32.

⁽⁵⁾ ELT L 33, 4.2.2006, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT L 309, 27.11.2001, lk 22.

⁽⁷⁾ ELT L 161, 14.6.2006, lk 1.

⁽⁸⁾ ELT L 304, 14.11.2008, lk 1.

selle sektori suhtes laiemalt kehtestatud nõudeid. Seepärast tuleks valitsustevahelises kliimamuutuste rühmas kehtestatud allikakategooriast „1.A.3.A Tsiiviillennundus” pärit CO₂-heidet pidada otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 3 ja artikli 7 lõike 1 kohaldamisel võrdseks nulliga.

- (13) Kasvuhoonegaaside heite seire ja aruandluse tõhusa korraldamise tagamiseks on vaja vältida liikmesriikide praeguse finants- ja halduskoormuse suurendamist.
- (14) Kuna maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsandusega (edaspidi „maakasutus ja metsandus”) (LULUCF) seotud tegevusest tuleneva kasvuhoonegaaside heidet ja sidumist on võetud arvesse Kyoto protokollis kohases liidu heitkoguste vähendamise eesmärgis, ei ole see osa kliima- ja energiapaketi eesmärgist vähendada 2020. aastaks heitkoguseid 20 %. Otsuse nr 406/2009/EÜ artiklis 9 nõutakse, et komisjon hindaks liidu kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohustusse maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsandusega seonduvate heitkoguste ja nende neeldajates sidumise lisamise üksikasju, tagades maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse panuse järjepidevuse ja keskkonnaalase terviklikkuse ning samuti asjaomaste heitkoguste ja sidumise nõuetekohase seire ja täpse arvestuse. Selles nõutakse samuti, et komisjon esitaks vastavalt vajadusele õigusakti ettepaneku eesmärgiga jõustada ettepanekus sisalduv õigusakt 2013. aastast. Komisjon esitas 12. märtsil 2012. aastal Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta otsuse nr 529/2013/EL (maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsandusega seotud tegevusest tuleneva kasvuhoonegaaside heite ja sidumise arvestuseeskirjade ning nimetatud tegevusest tulenevate meetmetega seotud teabe kohta)⁽¹⁾ ettepaneku, mis on esimene samm maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse valdkonna lisamisel liidu heitkoguste vähendamise kohustusse.
- (15) Liit ja liikmesriigid peaksid püüdma pakkuda kõige värskeimat teavet oma kasvuhoonegaaside heite kohta, eelkõige strateegia „Euroopa 2020” ja selles kindlaksmääratud ajakavade kohaselt. Käesolev määrus peaks võimaldama koostada selliseid hinnanguid statistilise ja muu teabe (näiteks asjakohasel juhul ülemaailmse keskkonna- ja turvaseire programmi ja muude satelliitsüsteemide kaudu saadud andmed) alusel võimalikult lühikese aja jooksul.
- (16) Kuna komisjon on teatanud, et ta kavatseb esitada ettepaneku uute meretranspordist pärit heite seire- ja aruandlusnõuete kohta, sealhulgas vajaduse korral käesoleva määruse muudatused, ei peaks käesolev määrus mõjutama sellise ettepaneku esitamist ning seetõttu ei peaks käesolev määrus sisaldama meretranspordist pärit heite seire- ja aruandlusnõudeid käsitlevaid sätteid.
- (17) Otsuse nr 280/2004/EÜ rakendamisel saadud kogemus näitas, et poliitikasuundade ja meetmete ning prognooside kohta esitatava teabe läbipaistvust, täpsust, kooskõalaisust, täielikkust ja võrreldavust on vaja suurendada. Vastavalt otsusele nr 406/2009/EÜ peavad liikmesriigid esitama aruande kavandatud edusammude kohta selles otsuses sätestatud kohustuste täitmisel, sealhulgas teabe riiklike poliitikasuundade ja meetmete ning prognooside kohta. Strateegiaga „Euroopa 2020” nähakse ette integreeritud majanduspoliitika tegevuskava, mille kohaselt peavad liit ja liikmesriigid pingutama rohkem selle nimel, et aruanded, milles käsitletakse kliimamuutustealaseid poliitikasuundi ja meetmeid ning nende prognoositud mõju heitele, esitatakse õigeaegselt. Nende eesmärkide poole püüdlemisel peaks olema palju abi liidu ja liikmesriigi tasandil süsteemide loomisest ning täpsematest aruandlusjuhistest. Selleks et liit täidaks kasvuhoonegaaside heite prognoose käsitlevaid rahvusvahelisi ja liidusiseid aruandlusnõudeid ning et hinnata liidu edusamme rahvusvaheliste ja liidusise kohustuste täitmisel, peaks komisjonil olema samuti võimalik koostada ja kasutada hinnanguid kasvuhoonegaaside heite prognoosi kohta.
- (18) Selleks et jälgida liikmesriikide edusamme ja meetmeid kliimamuutustega kohanemisel, peavad nad esitama täpsemat teavet. Sellist teavet on vaja põhjaliku liidu kohanemisstrateegia väljatöötamiseks vastavalt komisjoni 1. aprilli 2009 valgele raamatule „Kliimamuutustega kohanemine: Euroopa tegevusraamistik”. Kohanemis-teavet käsitlev aruandlus võimaldab liikmesriikidel vahetada parimaid tavasid ja hinnata oma vajadusi ja valmisolekut kliimamuutustega toimetulekul.
- (19) Otsusega 1/CP.15 võtsid liit ja liikmesriigid kohustuse näha ette olulised rahalised vahendid selliste meetmete toetamiseks, mida võetakse kliimamuutustega kohanemiseks ja nende mõju leevendamiseks arenguriikides. Otsuse 1/CP.16 punkti 40 kohaselt peab iga arenenud riik, kes on ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaline, parandama aruandlust arenguriikidest konventsiooniosalistele antava rahalise ja tehnoloogialase abi ning suutlikkuse suurendamiseks vajaliku toetuse kohta. Selleks et näha, milliseid jõupingutusi liit ja liikmesriigid kohustuste täitmiseks teevad, tuleb aruandlust kindlasti tõhustada. Otsusega 1/CP.16 kehtestati ka uus tehnoloogiamehhanism, et parandada rahvusvahelist tehnosiiret. Käesoleva määrusega tuleks tagada arenguriikidele suunatud tehnosiiret käsitleva ajakohastatud teabe edastamine parimate kättesaadavate andmete põhjal.

⁽¹⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 80.

- (20) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2008/101/EÜ⁽¹⁾ muudeti direktiivi 2003/87/EÜ nii, et lisati liidu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi lennundus. Direktiiviga 2003/87/EÜ lisati sätted enampakkumistulude kasutamise, liikmesriikide sellekohase aruandluse ning meetmete kohta, mida on võetud vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 3d. Direktiiviga 2009/29/EÜ tehtud muudatuste tulemusena sisaldab direktiiv 2003/87/EÜ nüüd ka sätteid enampakkumistulude kasutamise kohta ning selles sätestatakse, et vähemalt 50 % niisugusest tulust kasutatakse direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõikes 3 osutatud meetmete rahastamiseks. Saastekvootide enampakkumisel müümisest saadud tulude läbipaistev kasutamine vastavalt direktiivile 2003/87/EÜ on liidu kohustuste tähtsaim alus.
- (21) ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon kohustab liitu ja selle liikmesriike koostama, korrapäraselt ajakohastama, avaldama trükis ja esitama konventsiooniosaliste konventsioonisale riiklikke kliimaaruandeid ja kahe aasta tagant esitatavaid aruandeid, mille koostamisel on kasutatud konventsiooniosaliste kokkulepitud juhiseid, meetodikat ja vormi. Otsusega 1/CP.16 kutsutakse üles parandama aruandlust, milles käsitletakse leevenduseesmärke ja konventsiooniosalisest arenguriikidele antavat rahalist ja tehnoloogialast abi ning suutlikkuse suurendamise toetust.
- (22) Otsusega nr 406/2009/EÜ muudeti praegune aastane aruandetsüklil aastaseks kohustustetsüklikuks, millega nõutakse liikmesriikidelt kasvuhoonegaaside inventuuriandmete põhjalikku ülevaatamist lühema aja jooksul kui praegu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames toimuv läbivaatamine, et kasutada ära kõiki võimalusi ning vajaduse korral kohaldada parandusmeetmeid iga vastava aasta lõpus. On vaja kehtestada liidu protsess liikmesriikide kasvuhoonegaaside inventuuriandmete ülevaatamiseks, millega tagatakse, et otsuse nr 406/2009/EÜ täitmist hinnatakse õigeaegselt, usaldusväärset, kooskõllaliselt ja läbipaistvalt.
- (23) ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni protsessis arutatakse praegu mitmeid tehnilisi elemente, mis on seotud kasvuhoonegaaside allikatest pärinevat heidet ja neeldajates sidumist käsitleva aruandlusega; need elemendid on globaalse soojendamise potentsiaal, hõlmavad kasvuhoonegaasid ning valitsustevahelise kliimamuutuste rühma meetodilised juhised, mida tuleb kasvuhoonegaaside riiklike inventuuriandmete koondamisel kasutada. Kui kõnealused meetodilised elemendid vaadatakse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni protsessis läbi ning kasvuhoonegaaside heite aegread arvutatakse selle tulemusena ümber, võib see muuta kasvuhoonegaaside heite taset ja suundumusi. Komisjon peaks selliseid rahvusvahelisi arengusuundi jälgima ning vajaduse korral tegema ettepaneku käesoleva määruse läbivaatamiseks, et tagada kooskõla ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni protsessis kasutatava meetodikaga.
- (24) Vastavalt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni praegustele juhistele põhineb metaaniheite arvutamine ja andmete esitamine globaalse soojendamise potentsiaalil, mis on seotud saja-aastase ajavahemikuga. Arvestades metaani kõrget globaalse soojendamise potentsiaali väärtust ja suhteliselt lühikest atmosfääris püsimise aega, peaks komisjon analüüsima, kuidas mõjutaks poliitikat ja meetmeid see, kui võtta metaani puhul kasutusele 20-aastane ajavahemik.
- (25) Võttes arvesse Euroopa Parlamendi 14. septembri 2011. aasta resolutsiooni muude kui süsinikdioksiidiga seotud kliimat mõjutavate inimtekkeliste heidete probleemi tervikliku käsitluse kohta ning kui ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames lepatakse kokku kasutada kokkulepitud ja avaldatud IPCC juhiseid tahmaheite seireks ja vastavaks aruandluseks, peaks komisjon analüüsima selle mõju poliitikale ja meetmetele ning vajaduse korral muutma käesoleva määruse I lisa.
- (26) Kogu aegridades kajastatavat kasvuhoonegaaside heidet tuleks hinnata samade meetoditega. Aluseks võetavate tegevusandmete ja heitekoefitsientide kogumine, määramine ja kasutamine peaks olema kooskõlas, et muutused heitesuundumustes ei oleks tingitud hindamismeetodite või -eelduste muutumisest. Kasvuhoonegaaside heitkoguste ümberarvutused tuleks teha vastavalt kokkulepitud juhistele ning selle eesmärk peaks olema esitatavate aegridade kooskõla, täpsuse ja täielikkuse parandamine ning üksikasjalikumate meetodite rakendamine. Kui aluseks olevate tegevusandmete kogumise ja heitekoefitsientide määramise meetodika või moodus muutub, peaksid liikmesriigid esitatavaid aegridu käsitlevad inventuuriandmed ümber arvutama ning hindama, kas kokkulepitud juhistega ettenähtud põhjustel on vaja teha veel ümberarvutusi, eelkõige võtmekategooriate puhul. Käesolevas määruses tuleks sätestada, kas ja millistel tingimustel tuleks selliste ümberarvutuste mõju aastaste saastekvootide kindlaksmääramisel arvesse võtta.
- (27) Lennundus mõjutab ülemaailmselt kliimat õhkupaisatava CO₂-heidet tõttu, aga ka muude heidete ja mehhanismidega (nt lämmastikoksiidide heide ja kiudpilvkatte tihenedamine). Arvestades asjaolu, et selle mõju kohta on üha rohkem teadusandmeid, tuleks käesoleva määruse raames hinnata korrapäraselt lennunduse muud mõju ülemaailmsele kliimale kui CO₂-heidet. Sel puhul kasutatavaid mudeleid tuleks kohandada vastavalt teaduse arengule. Komisjon võiks kaaluda asjaomaseid poliitikavalikuid sellise mõju käsitlemiseks, võttes aluseks selle mõju kohta antud hinnangud.

⁽¹⁾ ELT L 8, 13.1.2009, lk 3.

(28) Euroopa Keskkonnaamet soovib toetada säästvat arengut ning aidata Euroopa keskkonnaseisundit oluliselt ja mõõdetavalt parandada, pakkudes poliitiliste otsuste tegijatele, riigiasutustele ja üldsusele õigel ajal otstarbekohast, olulist ja usaldusväärset teavet. Euroopa Keskkonnaamet peaks vajaduse korral komisjoni aitama seire ja aruandlusega seotud töös, eelkõige järgmises: liidu inventuurisüsteem ning poliitikasuundade ja meetmete ning prognooside süsteem, liikmesriikide inventuuriandmete igaaastane ekspertülevaatus, heite vähendamise kohustuste täitmiseks tehtud edusammude hindamine, mõjuga seotud kliimamuutustega kohanemist käsitleva Euroopa veebisaidi haldamine, vastuvõtlikkust kliimamuutustele ja sellega kohanemine ning üldsusele usaldusväärse kliimateabe edastamine.

(29) Kõikide käesoleva määruse kohaste teabe ja andmete esitamise nõuete kohaldamisel tuleks järgida andmekaitset ja ärisaladust käsitlevaid liidu eeskirju.

(30) Käesoleva määruse kohaselt kogutav teave ja kogutavad andmed võivad samuti aidata liidul edaspidi kujundada kliimamuutustelast poliitikat ja viia läbi selle hindamist.

(31) Komisjon peaks kooskõla tagamiseks jälgima käesoleva määrusega kehtestatavate seire- ja aruandlusnõuete rakendamist ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolliga kohaseid tulevasi arengusuundi. Sellega seoses peaks komisjon vajaduse korral esitama õigusakti ettepaneku Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

(32) Selleks et tagada käesoleva määruse artikli 5 lõike 4, artikli 7 lõigete 7 ja 8, artikli 8 lõike 2, artikli 12 lõike 3, artikli 17 lõike 4, artikli 19 lõigete 5 ja 6 rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi, välja arvatud artikli 19 lõikes 6 nimetatuid, tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes ⁽¹⁾.

(33) Selleks et kehtestada ühtlustatud aruandlusnõuded kasvuhoonegaaside seire ja muu kliimamuutuste poliitika seisukohalt olulise teabe jaoks, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse I ja

III lisa muutmise kohta vastavalt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolliga raames tehtud otsustele, et võtta arvesse globaalse soojendamise potentsiaali ja rahvusvaheliselt kokkulepitud inventuuriandmete juhist muutust, samuti liidu inventuurisüsteemi suhtes kohaldatavaid olulisi nõudeid ning liidu registri loomist. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

(34) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt kasvuhoo- negaaside heite- ja seiremehhanismi kehtestamine ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning ettepanud meetme ulatuse ja toime tõttu on neid parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. PEATÜKK

REGULEERIMISESE, REGULEERIMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse mehhanism

a) liidu ja selle liikmesriikide poolt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile esitatava aruandluse õigeaegsuse, läbipaistvuse, täpsuse, kooskõllaluse, võrreldavuse ja terviklikkuse tagamiseks;

b) teabe esitamiseks ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonist, Kyoto protokollist ning nende alusel vastuvõetud otsustest tulenevate liidu ja selle liikmesriikide kohustuste kohta ja selle teabe kontrollimiseks ning kõnealuste kohustuste täitmisel tehtud edusammude hindamiseks;

c) kogu liikmesriikides õhkupaisatud osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokolliga reguleerimata inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ja neeldajates sidumise seireks ja seda käsitlevaks aruandluseks;

⁽¹⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

d) kasvuhoonegaaside heite ja otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 6 kohase muu teabe seireks, aruandluseks, ülevaatamiseks ja kontrollimiseks;

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

e) direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3d lõigete 1 või 2 või artikli 10 lõike 1 alusel saastekvootide enampakkumisel müümisest saadud tulu kasutamist käsitlevaks aruandluseks vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 3d lõikele 4 ja artikli 10 lõikele 3;

1) „globaalse soojendamise potentsiaal” – gaasi ühe ühiku õhkupaiskamise kogumõju maailma kliima soojenemisele võrreldes võrdlusgaasi ühe ühikuga; võrdlusgaasiks on CO₂, mille väärtuseks on määratud 1;

f) liikmesriikides kliimamuutuste vältimatute tagajärgedega kulutõhusaks kohanemiseks võetud meetmete seireks ja neid käsitlevaks aruandluseks;

2) „riiklik inventuurisüsteem” – liikmesriigis kehtestatud institutsionaalsete, õiguslike ja menetluslike korralduste süsteem Montreali protokolliga reguleerimata inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ja neeldajates sidumise hindamiseks ning inventuuriga seotud teabe esitamiseks ja arhiveerimiseks kooskõlas otsusega 19/CMP.1 või muude asjaomaste ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel või Kyoto protokolliga kohaste organite vastu võetud otsustega;

g) liikmesriikide edusammude hindamiseks otsusest nr 406/2009/EÜ tulenevate kohustuste täitmisel.

Artikkel 2

Reguleerimisala

Käesolevat määrust kohaldatakse järgmise suhtes:

a) aruandlus liidu ja selle liikmesriikide vähem CO₂-heidet tekitava arengu strateegiate ning kõikide nende muudatuste kohta vastavalt otsusele 1/CP.16;

3) „pädev inventuuriasutus” – asutus või asutused, kellele on antud riikliku inventuurisüsteemi raames ülesanne koondada kasvuhoonegaaside inventuuriandmed;

b) käesoleva määruse I lisas loetletud kasvuhoonegaaside heide ning neeldajates sidumine, kui see on õhku paisatud liikmesriikide territooriumil ning on pärit sellistest sektoritest ja allikatest, mida käsitletakse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni artikli 4 lõike 1 punkti a kohastes kasvuhoonegaaside riiklikes inventuuriandmetes;

4) „kvaliteedi tagamine” – kavandatud ülevaatomismenetluste süsteem, millega tagatakse andmekvaliteedialaste eesmärkide täitmine ning parimate võimalike hinnangute ja teabe esitamine selleks, et toetada kvaliteedikontrolli programmi tõhusust ja abistada liikmesriike;

c) kasvuhoonegaaside heide, mis kuulub otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 2 lõike 1 reguleerimisalasse;

5) „kvaliteedi kontroll” – korrapäraste tehniliste toimingute süsteem teabe ja hinnangute kvaliteedi mõõtmiseks ja kontrollimiseks, mille eesmärk on tagada andmete terviklikkus, õigsus ja täielikkus, teha kindlaks ja kõrvaldada vead ja puuduvad andmed, dokumenteerida ja arhiveerida andmed ja muu kasutatud teave ning registreerida kõik kvaliteedi tagamise toimingud;

d) tsiviillennundusest pärit muu kui CO₂-heite mõju kliimale;

6) „näitaja” – kvantitatiivne või kvalitatiivne tegur või muutuja, mis aitab paremini hinnata poliitikasuundade ja meetmete rakendamisel tehtud edusamme ning kasvuhoonegaaside heite suundumusi;

e) liidu ja selle liikmesriikide prognoosid Montreali protokolliga reguleerimata inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ja neeldajates sidumise kohta, ning liikmesriikide sellekohased poliitikasuunad ja meetmed;

7) „lubatud koguse ühik (LKÜ)” – ühik, mis on välja antud vastavalt Kyoto protokolliga osaliste koosolekuna peetava ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konventsiooni otsuse 13/CMP.1 („otsus 13/CMP.1”) lisa asjaomastele sätetele;

f) ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni nõuete kohaselt arenguriikidele antav rahaline ja tehnoloogialane abi kokku;

g) direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3d lõigete 1 ja 2 ning artikli 10 lõike 1 alusel saastekvootide enampakkumisel müümisest saadud tulu kasutamine;

8) „heitkoguste neeldumise ühik (HNÜ)” – ühik, mis on välja antud vastavalt otsuse 13/CMP.1 lisa asjaomastele sätetele või ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga kohaste organite vastu võetud muude asjaomaste otsuste sätetele;

h) liikmesriikide meetmed kliimamuutustega kohanemiseks.

- 9) „heitkoguste vähendamise ühik (HVÜ)” – ühik, mis on välja antud vastavalt otsuse 13/CMP.1 lisa asjaomastele sätetele või ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli kohaste organite vastu võetud muude asjaomaste otsuste sätetele;
- 10) „tõendatud heitkoguste vähendamise ühik (THV)” – ühik, mis on välja antud vastavalt Kyoto protokolli artiklile 12 ja sellest tulenevatele nõuetele ning otsuse 13/CMP.1 lisa asjaomastele sätetele või ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli kohaste organite vastu võetud muude asjaomaste otsuste sätetele;
- 11) „ajutine tõendatud heitkoguste vähendamise ühik (aTHV)” – ühik, mis on välja antud vastavalt Kyoto protokolli artiklile 12 ja sellest tulenevatele nõuetele ning otsuse 13/CMP.1 lisa asjaomastele sätetele või ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli kohaste organite vastu võetud muude asjaomaste otsuste sätetele, st ühikud, mida antakse puhta arengu mehhanismi kohaselt teostatavate metsastamis- või taasmetsastamisprojektide jaoks tõendatud heitkoguste vähendamise eest (tuleb asendada kehtivuse lõppedes teise kohustusperioodi lõpus);
- 12) „pikaajaline tõendatud heitkoguste vähendamise ühik (pTHV)” – ühik, mis on välja antud vastavalt Kyoto protokolli artiklile 12 ja sellest tulenevatele nõuetele ning otsuse 13/CMP.1 lisa asjaomastele sätetele või ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli kohaste organite vastu võetud muude asjaomaste otsuste sätetele, st ühikud, mida antakse puhta arengu mehhanismi kohaselt teostatavate metsastamis- või taasmetsastamisprojektide jaoks pikaajalise tõendatud heitkoguste vähendamise eest (tuleb asendada kehtivuse lõppedes projekti krediteerimisperioodi lõpus või süsinikdioksiidi säilitamise tagasipõõramise või sertifitseerimisaruande mitteesitamise korral);
- 13) „riiklik register” – standarditud elektroonilise andmebaasina peetav register, mis sisaldab andmeid LKÜde, HNÜde, HVÜde, THVde, aTHVde ja pTHVde väljaandmise, hoidmise, üleandmise, omandamise, kehtetuks tunnistamise, kasutuselt kõrvaldamise, üleandmise, asendamise või kehtivusaja muutmise kohta;
- 14) „poliitikasuunad ja meetmed” – vahendid, millega soovitakse rakendada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni artikli 4 lõike 2 punktides a ja b sätestatud kohustusi, mis võivad hõlmata kohustusi, mille peamine eesmärk ei ole kasvuhoonegaaside heitkoguste piiramine ja vähendamine;
- 15) „poliitikasuundade ja meetmete ning prognooside süsteem” – käesoleva määruse artikliga 12 ettenähtud institutsionaalsete, õiguslike ja menetluslike korralduste süsteem aruannete koostamiseks poliitikasuundade ja meetmete ning prognooside kohta, mis käsitlevad Montreali protokolli reguleerimata inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärinevat heidet ja neeldajates sidumist;
- 16) „poliitikasuundade ja meetmete eelhindamine” – poliitikasuuna või meetme kavandatud mõju hindamine;
- 17) „poliitikasuundade ja meetmete järelhindamine” – poliitikasuuna või meetmega saavutatud mõju hindamine;
- 18) „meetmeteta prognoos” – inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ning neeldajates sidumise prognoos, mille puhul välistatakse kõigi kavandatud, vastuvõetud või rakendatud poliitikasuundade ja meetmete mõju pärast asjaomase prognoosi lähtepunktiks valitud aastat;
- 19) „meetmetega prognoos” – inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ning neeldajates sidumise prognoos, mille puhul võetakse seoses kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisega arvesse vastuvõetud ja rakendatud poliitikasuundade ja meetmete mõju;
- 20) „lisameetmetega prognoos” – inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ning neeldajates sidumise prognoos, mille puhul võetakse seoses kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisega arvesse kliimamuutuste mõju leevendamiseks vastuvõetud ja rakendatud poliitikasuundade ja meetmete mõju, samuti sel eesmärgil kavandatud poliitikasuundade ja meetmete mõju;
- 21) „tundlikkusanalüüs” – mudelalgoritmi või hüpoteesi analüüs, mille eesmärk on kindlaks määrata mudeli väljundandmete tundlikkus või stabiilsus sisendandmete või alushüpoteesi kõikumise suhtes. Selleks muudetakse sisendväärtusi või mudelvõrrandeid ning vaadeldakse, kuidas mudeli väljund vastavalt sellele muutub;
- 22) „kliimamuutuste mõju leevendamise toetus” – arenguriikides võetavate meetmete toetamine, mis aitavad stabiliseerida kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni atmosfääris tasemel, mis võimaldab vältida inimtegevusest tulenevaid ohtlikke häireid kliimasüsteemis;
- 23) „kliimamuutustega kohanemise toetus” – arenguriikides võetavate meetmete toetamine, mis on ette nähtud looduslike või inimese poolt loodud süsteemide haavatavuse vähendamiseks kliimamuutuste mõju ja kliimaga seotud riskide suhtes, säilitades või suurendades arenguriikide kohanemissuutlikkust ja vastupidavust;
- 24) „tehnilised parandused” – kasvuhoonegaaside inventuuriandmetes esitatud hinnangute kohandused, mis on tehtud artikli 19 kohase läbivaatamise käigus juhul, kui esitatud inventuuriandmed on puudulikud või need on koostatud viisil, mis ei ole kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste või liidu eeskirjade või juhistega, ning mis on mõeldud algselt esitatud hinnanguid asendada;

25) „ümberarvutused” – menetlus (iga-aastaseid inventuuriandmeid käsitlevate ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni aruandlusjuhiste kohaselt), mille abil hinnatakse ümber varem edastatud inventuuriandmetes esitatud inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärinev heide ja neeldajates sidumine, kui see on tingitud meetoodika või eriheidete ja tegevusandmete määramis-, kogumis- ja kasutusviisi muutumisest, uute tekkeallikate ja neeldajate kategooriate või uute gaaside lisamisest või kasvuhoonegaaside globaalse soojendamise potentsiaali muutumisest.

2. PEATÜKK

VÄHEM CO₂-HEIDET TEKITAVA ARENGU STRATEEGIAD

Artikkel 4

Vähem CO₂-heidet tekitava arengu strateegiad

1. Liikmesriigid ja komisjon, kes tegutseb liidu nimel, koostavad oma vähem CO₂-heidet tekitava arengu strateegiad vastavalt rahvusvaheliselt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni protsessis kokkulepitud aruandlussätetele, et toetada:

- a) liikmesriigis tehtud ja kavandatud edusammude (sealhulgas liidu meetmetega saavutatud edu) läbipaistvat ja täpset seiret kohustuste täitmisel, mille liit ja liikmesriigid on inimtekkeliste kasvuhoonegaaside heite piiramiseks või vähendamiseks ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooniga võtnud;
- b) otsusest nr 406/2009/EÜ tulenevate liikmesriikide kohustuste täitmist kasvuhoonegaaside heite vähendamisel ning kõikides sektorites heite vähendamist pikema aja jooksul ja selle suuremat sidumist neeldajates kooskõlas liidu eesmärgiga vähendada kulutõhusal viisil 2050. aastaks heidet 80–95 % võrreldes 1990. aastate tasemega vajaliku vähendamise kontekstis, mille valitsustevahelise kliimamuutuste rühma hinnangul peaksid arenenud riigid rühmana saavutama.

2. Liikmesriigid annavad komisjonile aru oma vähem CO₂-heidet tekitava arengu strateegia rakendamise seisu kohta hiljemalt 9. jaanuariks 2015 või vastavalt muule rahvusvaheliselt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni protsessis kokkulepitud ajakavale.

3. Komisjon ja liikmesriigid teevad vähem CO₂-heidet tekitava arengu strateegiad ja kõik nende muudatused viivitamata üldsusele kättesaadavaks.

3. PEATÜKK

ARUANDLUS KASVUHOONEGAASIDE VARASEMA HEITE JA NEELDAJATES SIDUMISE KOHTA

Artikkel 5

Riiklikud inventuurisüsteemid

1. Liikmesriik loob riikliku inventuurisüsteemi, et hinnata käesoleva määruse I lisas loetletud inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärinevat heidet ja neeldajates sidumist

ning tagada kasvuhoonegaaside inventuuriandmete õigeaegsus, läbipaistvus, täpsus, kooskõlalikus, võrreldavus ja terviklikkus, ning hoiab nimetatud süsteemi käigus ja täiustab seda pidevalt vastavalt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonis riiklikele süsteemidele esitatavatele nõuetele.

2. Liikmesriik tagab, et tema pädevatele inventuuriasutustele on tagatud juurdepääs järgmisele teabele:

- a) andmed ja meetodid, mis on esitatud direktiivis 2003/87/EÜ sätestatud tegevusalade ja käitiste kohta ning mida kasutatakse kasvuhoonegaaside riiklike inventuuriandmete koondamisel, et tagada kooskõla kasvuhoonegaaside heite kohta liidu heitkogustega kauplemise süsteemis esitatud andmete ja kasvuhoonegaaside riiklike inventuuriandmete vahel;
- b) kui see on asjakohane, fluoritud gaase käsitlevate erinevate sektorite aruandlussüsteemide kaudu kogutud andmed, mis on loodud vastavalt määruse (EÜ) nr 842/2006 artikli 6 lõikele 4 selleks, et koondada kasvuhoonegaaside riiklikud inventuuriandmed;
- c) kui see on asjakohane, heitkogused, lähteandmed ja meetoodika, mille määruses (EÜ) nr 166/2006 sätestatud käitised on esitanud kasvuhoonegaaside riiklike inventuuriandmete koondamiseks;
- d) vastavalt määrusele (EÜ) nr 1099/2008 esitatud andmed.

3. Liikmesriik tagab, kui see on asjakohane, et tema pädev inventuuriasutus

- a) kasutab vastavalt määruse (EÜ) nr 842/2006 artikli 6 lõikele 4 loodud aruandlussüsteemi, et parandada fluoritud gaaside hinnanguid kasvuhoonegaaside riiklikes inventuurides;
- b) on võimeline läbi viima iga-aastaseid artikli 7 lõike 1 punktides I ja m osutatud andmete kooskõla kontrollide.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et kehtestada riiklike inventuurisüsteemidega seotud teabe struktuuri, vormi ja esitamise menetluse eeskirjad ning riiklike kasvuhoonegaaside inventuurisüsteemide loomise, tegevuse ja toimimise nõuded kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli või nendest tulenevate või neile järgnevate kokkulepete kohaste organite vastu võetud asjaomaste otsustega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 6

Liidu inventuurisüsteem

1. Käesolevaga luuakse liidu inventuurisüsteem, millega tagatakse riiklike inventuuriandmete õigeaegsus, läbipaistvus, täpsus, kooskõla, võrreldavus ja täielikkus liidu kasvuhoonegaaside inventuuriandmete suhtes. Komisjon haldab, hooldab ning täiustab pidevalt kõnealust süsteemi, mis hõlmab järgmist:

- a) kvaliteedi tagamise ja -kontrolli programmid, mis hõlmavad kvaliteedieesmärkide kehtestamist ja inventuuriandmete kvaliteedi tagamise ja -kontrolli kava koostamist. Komisjon aitab liikmesriikidel kvaliteedi tagamise ja -kontrolli programme rakendada;
- b) riiklikes inventuuriandmetes puuduvate andmete hindamise menetlus, konsulteerides asjaomaste liikmesriikidega;
- c) artiklis 19 osutatud liikmesriikide kasvuhoonegaaside inventuuriandmete ülevaatused.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 25 vastu delegeeritud õigusakte liidu inventuurisüsteemi suhtes kohaldatavate oluliste nõuete kohta, et täita otsusest 19/CMP.1 tulenevaid kohustusi. Komisjon ei võta lõike 1 alusel vastu sätteid, mille järgimine on liikmesriikidele koormavam kui otsuse nr 280/2004/EÜ artikli 3 lõike 3 ja artikli 4 lõike 2 kohaselt vastu võetud õigusaktide sätete järgimine.

Artikkel 7

Kasvuhoonegaaside inventuuriandmed

1. Liikmesriik määrab kindlaks ja esitab iga aasta (aasta X) 15. jaanuariks komisjonile

- a) aruande käesoleva määruse I lisas loetletud inimtekkeliste kasvuhoonegaaside heite ning otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 2 lõikes 1 osutatud inimtekkeliste kasvuhoonegaaside heite kohta aastal X-2 kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni aruandlusnõuetega. Ilma et see piiraks aruande esitamise kohustust käesoleva määruse I lisas loetletud kasvuhoonegaaside heitkoguste kohta, loetakse valitsustevahelise kliimamuutuste rühma allikakategooriast „1.A.3.A Tsiivilnundus” pärit CO₂ heidet otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 3 ja artikli 7 lõike 1 kohaldamisel võrdseks nulliga;
- b) aasta X-2 kohta andmed inimtekkelise süsinikmonoksiidi (CO), väveldioksiidi (SO₂), lämmastikoksiidide (NO_x) ja lenduvate orgaaniliste ühendite heite kohta kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni aruandlusnõuetega

ning kooskõlas direktiivi 2001/81/EÜ artikli 7 ja ÜRO / Euroopa Majanduskomisjoni piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni kohaselt juba esitatud andmetega;

- c) aasta X-2 kohta aruande maakasutus- ja metsandustegevusest tuleneva inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ja CO₂ sidumise neeldajates kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni aruandlusnõuetega;
- d) vastavalt otsusele nr 529/2013/EL ja Kyoto protokollile maakasutus- ja metsandustegevusest tuleneva inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ning neeldajates CO₂ sidumise kohta ning teabe kõnealuse kasvuhoonegaaside heite ja maakasutus- ja metsandustegevusest tuleneva neeldajates seotud heite arvestamise kohta vastavalt otsusele nr 529/2013/EL ja Kyoto protokollile artikli 3 lõigetele 3 ja 4 ning muudele Kyoto protokollile alusel tehtud asjaomastele otsustele aasta 2008 või muu kohaldatava aasta kohta kuni aastani X-2. Kui liikmesriigid võtavad arvesse põllu- ja karjamaa majandamist, taimestiku taastamist või märgalade kuivendamist ja taastamist, esitavad nad lisaks iga nimetatud tegevusala kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ja neeldajates sidumise aruande otsuse nr 529/2013/EL VI lisas ja otsuse 13/CMP.1 lisas täpsustatud asjakohase võrdlusaasta või -perioodi kohta. Käesoleva punkti kohase aruandluskohustuse täitmisel ja eelkõige otsuses nr 529/2013/EL sätestatud arvestuskohustusega seotud heidet ja seiret käsitlevate andmete esitamisel võtavad liikmesriigid arvesse kohaldatavaid valitsustevahelise kliimamuutuste rühma maakasutuse ja metsanduse hea tava juhiseid;
- e) aruande kõikide muudatuste kohta teabes, millele viidatakse punktides a–d seoses aastatega, mis jäävad asjakohase baas-aasta või -perioodi ja aasta X-3 vahele, ning nende muudatuste põhjused;
- f) III lisas sätestatud näitajaid käsitleva teabe aasta X-2 kohta;
- g) riiklikust registrist pärit teabe aasta X-1 kohta, mis käsitleb LKÜde, HNÜde, HVÜde, THVde, aTHVde ja pTHVde väljandmist, omandamist, hoidmist, üleandmist, kehtetuks tunnistamist, kasutuselt kõrvaldamist ja ühest kauplemisperioodist teise ülekandmist;
- h) aasta X-1 kohta kokkuvõtliku teabe otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 3 lõigete 4 ja 5 kohaselt üle kantud saastekvootide kohta;
- i) aasta X-2 kohta teabe ühisrakenduse, puhta arengu mehhanismi ja rahvusvahelise heitkogustega kauplemise süsteemi kasutamise kohta vastavalt Kyoto protokollile artiklitele 6, 12 ja 17 või mis tahes muu sellise paindlikkuse mehhanismi kasutamise kohta, mis on ette nähtud muudes ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsil

- või Kyoto protokolli osaliste koosolekuna peetava ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konventsional vastuvõetud õigusaktidega, kui selline kasutamine aitab täita heitkoguste piiramise või vähendamise kohustusi vastavalt otsuse nr 2002/358/EÜ artiklile 2 ja Kyoto protokollile või mis tahes muid ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli alusel tulevikus võetavaid kohustusi;
- j) teabe meetmete kohta, mis on võetud inventuuriandmete hinnangute parandamiseks, eelkõige inventuuriandmete osades, mida on pärast ekspertülevaatus kohandatud või vastavalt ekspertide soovitudele muudetud;
- k) võimaluse korral aruande selliste tõendatud heitkoguste tegeliku või hinnangulise jaotumise kohta aastal X-2 kasvuhoonegaaside riiklike inventuuriandmete allikakategooriate vahel, mille kohta direktiivis 2003/87/EÜ sätestatud käitised ja käitajad esitasid andmeid, ning kõnealuste tõendatud heitkoguste suhte kohta kogu nendes allikakategooriates esitatud kasvuhoonegaaside heitesse;
- l) kui see on asjakohane, siis aasta X-2 kohta selliste kontrollide tulemused, mis on läbi viidud selleks, et kontrollida kooskõla kasvuhoonegaaside inventuuriandmetes esitatud heitkoguste ja direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt teatatud tõendatud heitkoguste vahel;
- m) kui see on asjakohane, siis kontrollide tulemused aasta X-2 kohta, mis on läbi viidud kontrollimaks kooskõla kasvuhoonegaaside inventuuriandmete koondamisel heite hindamiseks kasutatud andmete ja järgmiste andmete vahel:
- i) direktiiviga 2001/81/EÜ õhusaasteainete jaoks ettenähtud inventuuriandmete koondamisel kasutatud andmed;
- ii) vastavalt määruse (EÜ) nr 842/2006 artikli 6 lõikele 1 esitatud andmed;
- iii) vastavalt määruse (EÜ) nr 1099/2008 artiklile 4 ja B lisale esitatud energiaalased andmed;
- n) riikliku inventuurisüsteemi muudatuste kirjelduse;
- o) riikliku registri muudatuste kirjelduse;
- p) teabe kvaliteedi tagamist ja -kontrolli käsitleva liikmesriigi kava kohta, mõõtemääramatuse üldhinnangu, terviklikkuse üldhinnangu ning olemasolu korral muu teabe kasvuhoonegaaside riiklikus inventuuriaruandes, mis on vajalik kasvuhoonegaaside liidu inventuuriaruande koostamiseks.
- Esimesel käesoleva määruse kohasel aruandlusaastal teatab liikmesriik komisjonile oma kavatsusest rakendada otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 3 lõikeid 4 ja 5.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile pärast otsuse nr 529/2013/EL I lisas täpsustatud iga aruandlusperioodi lõppu teise aasta 15. jaanuariks esialgsed andmed ja 15. märtsiks lõplikud andmed, nagu need on koostatud liikmesriikide maakasutuse ja metsanduse arvestuse jaoks kõnealusel aruandlusperioodil kooskõlas nimetatud otsuse artikli 4 lõikega 6.
3. Liikmesriik edastab komisjonile täieliku ja ajakohase riikliku inventuuriaruande iga aasta 15. märtsiks. Nimetatud aruanne sisaldab kogu lõikes 1 loetletud teavet ning kõiki selle edasisi muudatusi.
4. Liikmesriik esitab ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile iga aasta 15. aprilliks riiklikud inventuuriandmed, mis sisaldavad lõike 3 kohaselt komisjonile esitatud teavet.
5. Komisjon koondab koostöös liikmesriikidega igal aastal liidu kasvuhoonegaaside inventuuriandmed ja koostab kasvuhoonegaaside liidu inventuuriaruande ning esitab need iga aasta 15. aprilliks ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile.
6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 25 vastu delegeeritud õigusakte, et
- a) lisada käesoleva määruse I lisa kasvuhoonegaaside loetellu uusi aineid või jätta teatavad ained sellest loetelust välja või lisada, jätta välja või muuta käesoleva määruse III lisas toodud näitajaid kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolli või nendest tulenevate või neile järgnevate kokkulepete kohaste organite vastu võetud asjaomaste otsustega;
- b) võtta arvesse globaalse soojendamise potentsiaali ja rahvusvaheliselt kokkulepitud inventuuriandmetelaste juhiste muudatusi kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolli kohaste organite vastu võetud asjaomaste otsustega või nendest tulenevate või neile järgnevate kokkulepetega.
7. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et kehtestada lõike 1 kohane kasvuhoonegaaside liikmesriikide inventuuriandmete esitamise struktuur, vorm ja esitamise menetlus kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolli organite vastu võetud asjaomaste otsustega või nendest tulenevate või neile järgnevate kokkulepetega. Nimetatud rakendusaktides määratakse samuti kindlaks komisjoni ja liikmesriikide vahel kasvuhoonegaaside liidu inventuuriaruande koostamiseks tehtava koostöö ajakava. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

8. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et kehtestada liikmesriikide heite ja selle kõrvaldamise alase teabe struktuur, vorm ja esitamise menetlus kooskõlas otsuse nr 529/2013/EL artikliga 4. Nimetatud rakendusaktide vastuvõtmisel tagab komisjon, et seireks ja kõnealuse teabe esitamiseks kehtestatud liidu ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ajakava ühilduvad. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 8

Kasvuhoonegaaside ligikaudsed inventuuriandmed

1. Võimaluse korral esitab liikmesriik iga aasta (aasta X) 31. juuliks komisjonile kasvuhoonegaaside ligikaudsed inventuuriandmed aasta X-1 kohta. Komisjon koondab liikmesriikide kasvuhoonegaaside ligikaudsete inventuuriandmete või, juhul kui liikmesriik ei ole oma ligikaudseid inventuuriandmeid selleks tähtpäevaks esitanud, omaenda hinnangute põhjal igal aastal liidu kasvuhoonegaaside ligikaudsed inventuuriandmed. Komisjon teeb kõnealuse teabe üldsusele kättesaadavaks iga aasta 30. septembriks.

2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et kehtestada liikmesriikide lõike 1 kohaste ligikaudsete inventuuriandmete struktuur, vorm ja esitamise menetlus. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9

Heitehinnangute koostamise menetlused liidu inventuuriandmete koondamiseks

1. Komisjon viib läbi liikmesriikide poolt vastavalt artikli 7 lõikele 1 esitatud andmete õigsuse esialgse kontrolli. Ta saadab kõnealuse kontrolli tulemused liikmesriikidele kuue nädala jooksul alates andmete esitamise tähtpäevast. Liikmesriigid vastavad kõigile esialgse kontrolli tulemusena tekkinud asjaomastele küsimustele 15. märtsiks koos lõplike inventuuriandmete esitamisega aasta X-2 kohta.

2. Kui liikmesriik ei esita 15. märtsiks inventuuriandmeid, mida on vaja liidu inventuuriandmete koondamiseks, võib komisjon koostada hinnangu, et täiendada liikmesriigi esitatud andmeid, konsulteerides ja tehes tihedat koostööd asjaomase liikmesriigiga. Selleks kasutab komisjon kasvuhoonegaaside riiklike inventuuriandmete koostamise suhtes kohaldatavaid juhi-seid.

4. PEATÜKK

REGISTRID

Artikkel 10

Registrite loomine ja töö

1. Liit ja liikmesriigid loovad ja haldavad registreid, et pidada täpset arvestust vastavalt vajadusele LKÜde, HNÜde, HVÜde,

THVde, aTHVde ja pTHVde väljaandmise, hoidmise, üleandmise, omandamise, kehtetuks tunnistamise, kasutuselt kõrvaldamise, ülekandmise, asendamise ja kehtivusaja muutmise kohta. Liikmesriigid võivad kasutada neid registreid ka selleks, et pidada täpset arvestust direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11a lõikes 5 osutatud ühikute üle.

2. Liit ja liikmesriigid võivad oma registreid hallata ühiselt ühe või mitme muu liikmesriigiga.

3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud andmed tehakse kättesaadavaks direktiivi 2003/87/EÜ artikli 20 alusel määratud põhihaldajale.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 25 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli lõikes 1 osutatud liidu registri loomiseks.

Artikkel 11

Kyoto protokolliga ühikute kasutuselt kõrvaldamine

1. Kui Kyoto protokolliga ettenähtud riiklike inventuuriandmete ülevaatamine on nimetatud protokolliga kehtestatud esimese kohustusperioodi iga aasta kohta lõpetatud ning kõik rakendusküsimused on lahendatud, kõrvaldab liikmesriik registrist tema asjaomase aasta netoheitetele vastavad LKÜd, HNÜd, HVÜd, THVd, aTHVd ja pTHVd.

2. Kyoto protokolliga esimese kohustusperioodi viimasel aastal kõrvaldab liikmesriik ühikud registrist enne täiendava perioodi lõppu, mis on kohustuste täitmiseks ette nähtud Kyoto protokolliga osaliste koosolekuna peetava ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi otsusega 11/CMP.1.

5. PEATÜKK

POLIITIKASUUNDI JA MEETMEID NING INIMTEKKELISTE KASVUHOONEGAASIDE ALLIKATEST PÄRINEVA HEITE JA NEELDAJATES SIDUMISE PROGNOOSE KÄSITLEV ARUANDLUS

Artikkel 12

Poliitikasuundi, meetmeid ja prognoose käsitlev riiklik ja liidu süsteem

1. Hiljemalt 9. juuliks 2015 kehtestavad liikmesriigid riiklikud süsteemid ja komisjon liidu süsteemi poliitikasuundi ja meetmeid ning inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ja neeldajates sidumise prognoose käsitleva aruandluse esitamiseks, hoiavad neid süsteeme käigus ning täiustavad pidevalt. Nimetatud süsteemid hõlmavad asjakohaseid liikmesriigi ja liidu institutsionaalseid, õiguslikke ja menetluslikke korraldusi, mis on kehtestatud poliitikasuundade hindamiseks ning inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ja neeldajates sidumise prognoosimiseks.

2. Liikmesriigid ja komisjon seavad eesmärgiks tagada, et teave artiklite 13 ja 14 kohaselt poliitikasuundade ja meetmete ning inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ning neeldajates sidumise prognooside kohta esitataks õigel ajal ning et see on läbipaistev, täpne, kooskõlaline, võrreldav ja täielik; samuti on eesmärk tagada asjakohastel puhkudel andmete, meetodite ja mudelite kasutamine ja kohaldamine ning kvaliteedi tagamine ja -kontrolli toimingute ning tundlikkusanalüüsi läbiviimine.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid riiklike ja liidu poliitikasuundade, meetmete ja prognooside süsteeme käsitleva käesoleva artikli lõigete 1 ja 2, artikli 13 ja artikli 14 lõike 1 kohase teabe struktuuri, vormi ja esitamise menetluse kohta kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolliga organite vastu võetud asjaomaste otsustega või nendest tulenevate või neile järgnevate kokkulepetega. Komisjon tagab kooskõla rahvusvaheliselt kokkulepitud aruandlusõuetega ning samuti seireks ja kõnealuse teabe esitamiseks kehtestatud liidu ja rahvusvaheliste ajakavade ühilduvuse. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 13

Poliitikasuundi ja meetmeid käsitlev aruandlus

1. Liikmesriik esitab komisjonile hiljemalt 15. märtsiks 2015 ja seejärel iga kahe aasta tagant järgmise teabe:

- a) lühike kirjeldus poliitikasuundi ja meetmeid või meetmerühmi ning inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ning neeldajates sidumise prognoose käsitleva riikliku aruandlussüsteemi kohta, mis on kehtestatud artikli 12 lõike 1 alusel, kui seda kirjeldust ei ole veel esitatud, või teave kõnealusesse süsteemi pärast lühikirjelduse esitamist tehtud muudatuste kohta;
- b) artiklis 4 osutatud vähem CO₂-heidet tekitava arengu strateegiate muudatused ning kõnealuste strateegiate rakendamise edusammud;
- c) riiklikud poliitikasuunad ja meetmed või meetmerühmad ning liidu poliitikasuundade ja meetmete või meetmerühmade rakendamine, mis piiravad või vähendavad inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärinevat heidet või suurendavad neeldajates sidumist, esitatuna sektorite kaupa I lisas loetletud kasvuhoonegaaside või gaasirühma (HFCd ja PFCd) kohta. Kõnealuses teabes viidatakse kohaldatavatele ja asjakohastele riiklikele või liidu poliitikasuundadele ning see sisaldab järgmist:
  - i) poliitikasuuna või meetme eesmärk ning lühikirjeldus;

- ii) poliitikavahendi liik;
- iii) poliitikasuuna või meetme või meetmerühma rakendamise hetkeseis;
- iv) näitajad edusammude seireks ja hindamiseks aja jooksul, kui neid on kasutatud;
- v) olemasolu korral kvantitatiivne hinnang sellele, kuidas poliitikasuund või meede mõjutab kasvuhoonegaaside allikatest pärinevat heidet ja neeldajates sidumist, esitades hinnangu järgmiselt:
  - kliimamuutuste leevendamist käsitleva poliitikasuuna ja meetme või nende rühmade mõju eelhindamise tulemused. Hinnangud esitatakse nelja järjestikuse aasta kohta, mis lõppevad numbriga 0 või 5 ja järgnevad vahetult aruandeaastale, kusjuures tehakse vahet direktiiviga 2003/87/EÜ ja otsusega nr 406/2009/EÜ hõlmatud kasvuhoonegaaside heitkogustel;
  - kliimamuutuste leevendamist käsitleva poliitikasuuna ja meetme või nende rühmade mõju järelhindamise tulemused, kusjuures tehakse vahet direktiiviga 2003/87/EÜ ja otsusega nr 406/2009/EÜ hõlmatud kasvuhoonegaaside heitkogustel;
- vi) olemasolu korral poliitikasuundade ja meetmetega seotud prognoositud kulu ja tulu hinnangud, vajaduse korral ka hinnangud poliitikasuundade ja meetmetega seoses tehtud kulutuste ja nendest saadud tulu kohta;
- vii) olemasolu korral kõik viited lõikes 3 osutatud hinnangutele ja nende aluseks olevatele tehnilistele aruannetele;
- d) otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 6 lõike 1 punktis d osutatud teave;
- e) teave selle kohta, millises ulatuses on liikmesriigi meede oluline osa riiklikul tasemel tehtud jõupingutustest, näidates ühtlasi ära, millisel määral täiendab ühisrakenduse, puhta arengu mehhanismi ja rahvusvahelise heitkogustega kauplemise süsteemi kavandatud kasutamine siseriiklikke meetmeid vastavalt Kyoto protokollile ja selle alusel vastu võetud otsuste asjaomastele sätetele.

2. Liikmesriik edastab komisjonile kõik olulised muudatused andmetes, mis on esitatud käesoleva artikli kohaselt esimese aruandeaasta jooksul, hiljemalt eelmise aruande esitamise aastale järgneva aasta 15. märtsiks.

3. Liikmesriik teeb olemasolu korral üldsusele elektroonilisel kujul kättesaadavaks kõik riiklike poliitikasuundade ja meetmete asjakohased kulu- ja mõjuhindangud ning kogu asjakohase teabe selliste liidu poliitikasuundade ja meetmete rakendamise kohta, millega piiratakse või vähendatakse kasvuhoonegaaside allikatest pärinevat heidet või suurendatakse neeldajates sidumist, ning nende hinnangute aluseks olevad olemasolevad tehnilised aruanded. Kõnealused hinnangud peaksid sisaldama kasutatud mudelite ja metodoloogilise lähenemisviisi kirjeldust, määratlusi ja alushüpoteesi.

Artikkel 14

Prognoose käsitlev aruandlus

1. Liikmesriik esitab komisjonile hiljemalt 15. märtsiks 2015 ja seejärel iga kahe aasta tagant inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ja neeldajates sidumise riikliku prognoosi I lisas loetletud gaaside või gaasirühma (HFCd ja PFCd) ja sektorite kaupa. Kõnealused prognoosid sisaldavad kvantitatiivseid hinnanguid nelja järjestikuse aasta kohta, mis lõppevad numbriga 0 või 5 ning järgnevad vahetult aruandeaastale. Riiklikus prognoosis võetakse arvesse kõiki liidu tasandil vastuvõetud poliitikasuundi ja meetmeid ning need sisaldavad järgmist:

- a) meetmetega prognoosid ning olemasolu korral meetmeteta prognoosid ja lisameetmetega prognoosid;
  - b) kasvuhoonegaaside heiteprognoosid kokku ning eraldi hinnangud direktiiviga 2003/87/EÜ ja otsusega nr 406/2009/EÜ hõlmatud heiteallikatest pärit kasvuhoonegaaside prognoositud heite kohta;
  - c) artikli 13 alusel kindlaks määratud poliitikasuundade ja meetmete mõju. Kui nimetatud poliitikasuundi ja meetmeid ei ole prognoosidesse lisatud, märgitakse see selgelt ära ning selgitatakse põhjuseid;
  - d) prognooside tarbeks läbi viidud tundlikkusanalüüsi tulemused;
  - e) kõik asjaomased viited lõikes 4 osutatud prognoosile ja selle aluseks olevatele tehnilistele aruannetele.
2. Liikmesriik edastab komisjonile kõik olulised muudatused andmetes, mis on esitatud käesoleva artikli kohaselt esimese aruandeaasta jooksul, hiljemalt eelmise aruande esitamisele järgneva aasta 15. märtsiks.

3. Liikmesriik esitab kõige ajakohasemad prognoosid. Kui liikmesriik ei esita täielikku hinnangut prognoosi kohta iga teise aasta 15. märtsiks ning komisjon on kindlaks teinud, et kõnealune liikmesriik ei saa täita hinnangus sisalduvaid lünki, mis on kindlaks tehtud komisjoni kvaliteedi tagamise või kvaliteedi kontrolli menetluste abil, võib komisjon liidu prognooside koondamiseks vajalikud hinnangud ise teha, konsulteerides asjaomase liikmesriigiga.

4. Liikmesriik teeb üldsusele elektroonilisel kujul kättesaadavaks kasvuhoonegaaside allikatest pärineva heite ja neeldajates sidumise riikliku prognoosi ning kõik selle aluseks olevad asjakohased tehnilised aruanded. Kõnealused prognoosid peaksid sisaldama kasutatud mudelite ja metodoloogilise lähenemisviisi kirjeldust, määratlusi ja alushüpoteesi.

6. PEATÜKK

KLIIMAMUUTUSTEGA SEOTUD MUUD TEAVET KÄSITLEV ARUANGLUS

Artikkel 15

Riiklike kohanemismeetmeid käsitlev aruandlus

Liikmesriik esitab komisjonile 2015. aasta 15. märtsiks ja seejärel iga neljanda aasta järel (kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel aruande esitamise ajakavaga) teabe riiklike kohanemiskavade ja -strateegiate kohta, tuues välja kliimamuutustega kohanemiseks rakendatud või kavandatud meetmed. Teave sisaldab põhieesmärke ning käsitletavat kliimamuutuste mõju kategooriat, nagu näiteks üleujutused, meretaseme tõus, äärmuslikud temperatuurid, põuad ning muud äärmuslikud ilmastikunähtused.

Artikkel 16

Arenguriikidele antavat rahalist ja tehnoloogiaalast toetust käsitlev aruandlus

1. Liikmesriik teeb koostööd komisjoniga, et võimaldada liidul ja selle liikmesriikidel esitada õigeaegselt sidusaid aruandeid arenguriikidele antud toetuse kohta kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni asjakohaste sätetega, vastavalt vajadusele, sealhulgas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel kokku lepitud mis tahes ühises vormis, ning et tagada aastaaruannete esitamine 30. septembriks.

2. Kui see on ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni kohaselt asjakohane või vajalik, püüavad liikmesriigid esitada teabe nn Rio markerite põhjal (OECD arenguabi komitees kasutusele võetud markerid kliimamuutuste mõju leevendamiseks ja sellega kohanemiseks antava toetuse üle otsustamiseks) ning metodoloogilise teabe nimetatud markerite meetodika rakendamise kohta.

3. Kui esitatakse teavet mobiliseeritud erakapitali voogude kohta, sisaldab see teavet arvandmete kindlaksmääramisel kasutatud mõistete ja meetodite kohta.

4. Kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga organite asjaomaste otsustega või nendest tulevat või neile järgnevat kokkulepetega hõlmab esitatav toetust käsitlev teave andmeid mõju leevendamiseks, kohandamiseks, suutlikkuse suurendamiseks ja tehnosiirdeks antava toetuse kohta ning võimaluse korral andmeid selle kohta, kas rahalised vahendid on uued ja täiendavad.

Artikkel 17

Enampakkumistulude ja projektidest saadud arvestusühikute kasutamist käsitlev aruandlus

1. Liikmesriik edastab komisjonile iga aasta (aasta X) 31. juuliks aasta X-1 kohta järgmise teabe:

- a) otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 6 lõikes 2 osutatud üksikasjalik põhjendus;
- b) teave selle kohta, kuidas liikmesriik kasutas aastal X-1 direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 1 alusel saatekvootide enampakkumisel müümisest saadud tulu, mis hõlmab teavet niisuguse tulu kohta, mida on kasutatud ühel või enamal kõnealuse direktiivi artikli 10 lõikes 3 täpsustatud eesmärgil, või kõnealuse tulu rahalise väärtusega samaväärse summa kohta, ning nimetatud artikli alusel võetud meetmete kohta;
- c) teave selle kohta, kuidas kasutatakse vastavalt liikmesriigis määratletule direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3d lõike 1 või 2 alusel lennunduse saatekvootide enampakkumisel müümisest saadud kogutulu; kõnealune teave esitatakse vastavalt nimetatud direktiivi artikli 3d lõikele 4;
- d) otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 6 lõike 1 punktis b osutatud teave ning teave selle kohta, kuidas liikmesriigi ostupoliitika toetab rahvusvahelise kokkuleppe saavutamist kliimamuutuste alal;
- e) teave direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11b lõike 6 kohaldamise kohta seoses hüdroenergia tootmisega (tootmisvõimsus üle 20 MW) seonduvate projektitegevustega.

2. Nende enampakkumistulude suurus, mis on käesoleva artikliga ettenähtud aruande esitamise ajaks liikmesriigil välja maksmata, määratakse kindlaks ja esitatakse komisjonile järgmist aastate aruannetes.

3. Liikmesriik teeb käesoleva artikli kohaselt komisjonile esitatud aruanded üldsusele kättesaadavaks. Komisjon teeb kogu liidu teabe üldsusele hõlpsasti kättesaadavaks.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et kehtestada liikmesriikide poolt käesoleva artikli alusel esitatava teabe struktuur, vorm ja esitamise protsess. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 18

Kahe aasta kohta esitatavad aruanded ja riiklikud kliimaaruanded

1. Liit ja liikmesriigid esitavad ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile aruanded kahe aasta kohta vastavalt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi otsusele 2/CP.17 ("otsus 2/CP.17") või ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni organite hiljem vastu võetud asjaomastele otsustele ning riiklikud kliimaaruanded kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni artikliga 12.

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile saadetud riiklikud kliimaaruanded ja kahe aasta kohta saadetud aruannete koopiad.

7. PEATÜKK

KASVUHOONEGAASIDE HEITEANDMEID KÄSITLEV LIIDU EKSPERTÜLEVAATUS

Artikkel 19

Inventuuriandmete ülevaatus

1. Komisjon teeb käesoleva määruse artikli 7 lõike 4 alusel liikmesriikide esitatud inventuuriandmete põhjaliku ülevaate, et määrata kindlaks igaks aastaks eraldatavad saatekvoodid, nagu on ette nähtud otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 3 lõike 2 neljandas lõigus, käesoleva määruse artiklite 20 ja 27 kohaldamiseks ning selleks, et jälgida liikmesriikide saavutusi kasvuhoo- negaaside vähendamise või piiramise eesmärkide täitmisel vastavalt otsuse nr 406/2009/EÜ artiklitele 3 ja 7 aastatel, mil viiakse läbi põhjalik ülevaatus.

2. Alates 2013. aasta kohta esitatud andmetest teeb komisjon iga-aastase ülevaate käesoleva määruse artikli 7 lõike 1 alusel liikmesriikide esitatud inventuuriandmete kohta, mis on asjakohased, et jälgida liikmesriikidepoolset kasvuhoo- negaaside heite vähendamist või piiramist vastavalt otsuse nr 406/2009/EÜ artiklitele 3 ja 7 ning kõigi muude liidu õigusaktides sätestatud kasvuhoo- negaaside heite vähendamise ja piiramise eesmärkide saavutamist. Liikmesriigid osalevad täiel määral selles protsessis.

3. Lõikes 1 osutatud põhjalik ülevaatus hõlmab järgmist:

- a) esitatud teabe läbipaistvuse, täpsuse, kooskõlalise, võrreldavuse ja täielikkuse kontrollid;
- b) kontrollid selliste juhtumite kindlakstegemiseks, kus inventuuriandmed on koondatud viisil, mis ei vasta ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni juhisdokumentidele või liidu eeskirjadele, ning

c) vajaduse korral sellest tulenevate vajalike tehniliste paranduste arvutamine, konsulteerides liikmesriikidega.

4. Iga-aastased ülevaatused hõlmavad lõike 3 punktis a sätestatud kontrolle. Kui liikmesriik seda pärast komisjoniga konsulteerimist nõuab või kui kõnealuste kontrollide käigus selgub olulisi probleeme, näiteks

a) varasemate liidu või ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ülevaatuste soovitusel, mis on jäetud rakendamata, või küsimused, mida liikmesriik ei ole selgitanud, või

b) liikmesriigi inventuuriandmete mõne võtmekategooriaga seotud üle- või alahindamised,

siis hõlmab asjaomase liikmesriigi iga-aastane ülevaatus ka lõike 3 punktis b sätestatud kontrolle, et võimaldada teha lõike 3 punktis c sätestatud arvutused.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud põhjalike ja iga-aastaste ülevaatuste ajakava ja meetmed, sealhulgas käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 osutatud ülesanded, muu hulgas selleks, et tagada liikmesriikidega nõuetekohane konsulteerimine ülevaatuste järelduste üle. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

6. Komisjon määrab rakendusakti abil kindlaks asjaomase aasta koguheitel, mis on saadud iga liikmesriigi inventuuriandmetes tehtud paranduste alusel, kui asjaomane ülevaatus on lõpule viidud.

7. Otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 7 lõike 1 kohaldamisel võetakse arvesse iga liikmesriiki käsitlevaid andmeid, mis on kantud otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 11 ja direktiivi 2003/87/EÜ artikli 19 alusel loodud registritesse, selle kuupäeva seisuga, mis on neli kuud alates käesoleva artikli lõike 6 kohaselt vastuvõetud rakendusakti avaldamisest. Sealhulgas võetakse arvesse kõnealuste andmete muudatusi, mille on teinud liikmesriik, kes kasutab otsuse nr 406/2009/EÜ artiklitega 3 ja 5 võimaldatud paindlikkust.

Artikkel 20

Ümberarvutuste mõju käsitlemine

1. Kui 2020. aasta inventuuriandmete kohta on iga-aastane põhjalik ülevaatus vastavalt artiklile 19 tehtud, arvutab komisjon

II lisas sätestatud valemi põhjal iga liikmesriigi jaoks kasvuhoo-
negaaside ümberarvutatud heite mõjude summa.

2. Ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 27 lõike 2 kohaldamist, kasutab komisjon lõikes 1 osutatud summat muu hulgas siis, kui ta teeb vastavalt otsuse nr 406/2009/EÜ artiklile 14 liikmesriikidele ettepanekuid heite vähendamiseks või piiramiseks pärast 2020. aastat.

3. Komisjon avaldab viivitamata lõike 1 kohaselt tehtud arvutuste tulemusel.

8. PEATÜKK

EDUARUANDED LIIDU JA RAHVUSVAHELISTE KOHUSTUSTE TÄITMISE KOHTA

Artikkel 21

Eduaruanne

1. Selleks et määrata kindlaks, kas saavutatud edu on piisav, hindab komisjon pärast konsulteerimist liikmesriikidega ning käesoleva määruse alusel esitatud teabe põhjal kord aastas edusamme, mida liit ja liikmesriigid on teinud järgmiste kohustuste täitmisel:

a) ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni artikliga 4 ja Kyoto protokolliga 3 võetud kohustused, mida on täiendatud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi või Kyoto protokolliga osaliste koosolekuna peetava ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi otsustega. Niisugune hinnang põhineb artiklites 7, 8, 10 ja 13–17 esitatud tabelil;

b) otsuse nr 406/2009/EÜ artiklis 3 sätestatud kohustused. Hinnang põhineb tabelil, mis on esitatud kooskõlas artiklitega 7, 8, 13 ja 14.

2. Komisjon hindab artikli 7 kohaselt liikmesriikide esitatud heiteandmete põhjal iga kahe aasta tagant lennunduse üldmõju ülemaailmsele kliimale, sealhulgas muu mõju, mis ei ole seotud CO₂-heitel, ning kui see on asjakohane, täiustab seda hinnangut, viidates teaduse arengule ja lennuliikluse andmetele.

3. Iga aasta 31. oktoobriks edastab komisjon kokkuvõtliku aruande lõigete 1 ja 2 ettenähtud hindamise tulemuste kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 22

Aruanne Kyoto protokolli kohustuste täitmiseks ettenähtud täiendava perioodi kohta

Liit ja liikmesriigid esitavad aruande otsuse 13/CMP.1 punktis 3 osutatud kohustuste täitmiseks ettenähtud täiendava perioodi kohta ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile pärast kõnealuse perioodi lõppemist.

9. PEATÜKK

KOOSTÖÖ JA TOETUS

Artikkel 23

Liikmesriikide ja liidu vaheline koostöö

Liikmesriigid ja liit teevad omavahel täielikku koostööd käesoleva määrusega ettenähtud kohustuste täitmisel, mis on seotud järgmisega:

- a) liidu kasvuhoonegaaside inventuuriandmed ja inventuuriaruande koostamine vastavalt artikli 7 lõikele 5;
- b) liitu käsitleva kliimaruande ettevalmistamine vastavalt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni artiklile 12 ja kahe aasta tagant esitatavate liidu aruannete koostamine vastavalt otsusele 2/CP.17 või ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni organite hiljem vastu võetud asjaomastele otsustele;
- c) ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolliga ettenähtud ülevaatus- ja nõuete täitmise menetlused, mis on kooskõlas kõigi kohaldatavate ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli alusel vastuvõetud otsustega, samuti käesoleva määruse artiklis 19 sätestatud liidu menetlus liikmesriikide kasvuhoonegaaside inventuuriandmete ülevaatusel;
- d) kõik muudatused, mis on tehtud vastavalt Kyoto protokolli artikli 5 lõikele 2 või käesoleva määruse artiklis 19 osutatud liidu ülevaatusprotsessi tulemusena, või muud muudatused, mis on tehtud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile esitatud või esitatavatesse inventuuriandmetesse ja neid käsitlevatesse aruannetesse;
- e) liidu kasvuhoonegaaside ligikaudsete inventuuriandmete koondamine vastavalt artiklile 8;
- f) aruandlus seoses LKÜde, HNÜde, HVÜde, THVde, aTHVde ja pTHVde kasutuselt kõrvaldamisega pärast Kyoto protokolli artikli 3 lõikes 1 sätestatud kohustuste täitmiseks ettenähtud täiendava perioodi lõppemist, millele on osutatud otsuse 13/CMP.1 punktis 14.

Artikkel 24

Euroopa Keskkonnaameti roll

Euroopa Keskkonnaamet abistab iga-aastase tööprogrammi kohaselt komisjoni artiklite 6–9, 12–19, 21 ja 22 nõuete täitmisel. See hõlmab abi osutamist seoses järgmisega:

- a) liidu kasvuhoonegaaside inventuuriandmete koondamine ja inventuuriaruande ettevalmistamine;
- b) liidu kasvuhoonegaaside inventuuriandmete koondamiseks vajalike kvaliteedi tagamise ja kvaliteedi kontrolli menetluste läbiviimine;
- c) hinnangute koostamine seoses kasvuhoonegaaside riiklikes inventuuriandmetes esitamata andmetega;
- d) ülevaatuste läbiviimine;
- e) liidu kasvuhoonegaaside ligikaudsete inventuuriandmete koondamine;
- f) poliitikasuundade ja meetmete ning prognooside kohta liikmesriikide esitatud teabe koostamine;
- g) prognooside ning poliitikasuundade ja meetmete kohta liikmesriikide esitatud teabe kvaliteedi tagamise ja kvaliteedi kontrolli menetluste läbiviimine;
- h) hinnangute koostamine seoses prognoose käsitlevate andmetega, mida liikmesriigid on jätnud esitamata;
- i) komisjoni poolt Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatava aastaaruande jaoks vajalike andmete koostamine;
- j) käesoleva määruse kohaselt kogutud teabe levitamine, sealhulgas liikmesriikide leevenduspoliitikat ja -meetmeid käsitleva andmebaasi ning mõjuga seotud kliimamuutustega kohanemist käsitleva Euroopa veebisaidi haldamine ja ajakohastamine.

10. PEATÜKK

DELEGEERIMINE

Artikkel 25

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklites 6, 7 ja 10 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 8. juulist 2013. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist.

Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 6, 7 ja 10 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artiklite 6, 7 ja 10 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavaks tegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

11. PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 26

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab kliimamuutuste komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 21. mai 2013

Euroopa Parlamendi nimel
president
 M. SCHULZ

nõukogu nimel
eesistuja
 L. CREIGHTON

Artikkel 27

Läbivaatamine

1. Komisjon vaatab regulaarselt läbi käesoleva määruse seire- ja aruandlusnõuete vastavuse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolliga seotud tulevaste otsuste või muude liidu õigusaktidega. Komisjon hindab regulaarselt ka seda, kas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames toimuvad arengud tekitavad olukorra, kus käesolevast määrusest tulenevad kohustused ei ole enam vajalikud, ei ole proportsionaalsed saadava kasuga, vajavad kohandamist või ei ole kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni aruandlusnõuetega või dubleerivad neid, ning esitab vajaduse korral õigusakti ettepaneku Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. Hiljemalt 2016. aasta detsembriks analüüsib komisjon, kas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma 2006. aasta riiklike kasvuhoonegaaside inventuuriandmete juhiste kasutamise või kasutatavasse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni metoodikasse tehtud oluliste muudatuste mõju kasvuhoonegaaside inventuuriandmete määratlemisel toob kaasa rohkem kui 1 % erinevuse liikmesriigi kasvuhoonegaaside koguheiteseoses otsuse nr 406/2009/EÜ artikliga 3 ning võib vaadata läbi liikmesriigi aastased saastekvoodid, nagu on ette nähtud otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 3 lõike 2 neljanda lõiguga.

Artikkel 28

Kehtetuks tunnistamine

Otsus nr 280/2004/EÜ tunnistatakse käesolevaga kehtetuks. Viiteid kehtetuks tunnistatud otsusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja loetakse vastavalt IV lisa vastavustabelile.

Artikkel 29

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

I LISA

KASVUHOONEGAASID

Süsinikdioksiid (CO_2)

Metaan (CH_4)

Dilämmastikoksiid (N_2O)

Väävelheksafluoriid (SF_6)

Lämmastiktrifluoriid (NF_3)

Fluorosüivesinikud (HFCd):

— HFC-23 CHF_3

— HFC-32 CH_2F_2

— HFC-41 CH_3F

— HFC-125 CHF_2CF_3

— HFC-134 CHF_2CHF_2

— HFC-134a CH_2FCF_3

— HFC-143 CH_2FCHF_2

— HFC-143a CH_3CF_3

— HFC-152 $\text{CH}_2\text{FCH}_2\text{F}$

— HFC-152a CH_3CHF_2

— HFC-161 $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{F}$

— HFC-227ea $\text{CF}_3\text{CHF}_2\text{CF}_3$

— HFC-236cb $\text{CF}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{F}$

— HFC-236ea $\text{CF}_3\text{CHFCHF}_2$

— HFC-236fa $\text{CF}_3\text{CH}_2\text{CF}_3$

— HFC-245fa $\text{CHF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$

— HFC-245ca $\text{CH}_2\text{FCF}_2\text{CHF}_2$

— HFC-365mfc $\text{CH}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$

— HFC-43-10mee $\text{CF}_3\text{CHFCHF}_2\text{CF}_3$ või ($\text{C}_5\text{H}_2\text{F}_{10}$)

Perfluorosüivesinikud (PFCd):

— PFC-14, Perfluormetaan, CF_4

— PFC-116, Perfluoroetaan, C_2F_6

— PFC-218, Perfluoropropaan, C_3F_8

— PFC-318, Perfluorotsüklobutaan, *c*- C_4F_8

— Perfluorotsüklopropaan *c*- C_3F_6

— PFC-3-1-10, Perfluorobutaan, C_4F_{10}

— PFC-4-1-12, Perfluoropentaan, C_5F_{12}

— PFC-5-1-14, Perfluoroheksaan, C_6F_{14}

— PFC-9-1-18, $\text{C}_{10}\text{F}_{18}$

II LISA

Liikmesriigi ümberarvutatud kasvuhoonegaaside heite mõjude summa, nagu on osutatud artikli 20 lõikes 1

Liikmesriigi kasvuhoonegaaside ümberarvutatud heite mõjude summa arvutatakse järgmise valemi põhjal:

$$\sum_{i=2013}^{2020} [t_{i,2022} - e_{i,2022} - (t_i - e_{i,i+2})]$$

kus:

- t_i , on liikmesriigile vastavalt otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 3 lõike 2 neljandale lõigule ja artiklile 10 aastaks i eraldatav saastekvootide kogus, mis määratakse kindlaks kas 2012. aastal või vajaduse korral 2016. aastal käesoleva määruse artikli 27 lõike 2 kohaselt tehtud ülevaatuse alusel ja vastavalt otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 3 lõikele 2;
- $t_{i,2022}$ on liikmesriigile vastavalt otsuse nr 406/2009/EÜ artikli 3 lõike 2 neljandale lõigule ja artiklile 10 aastaks i eraldatav saastekvootide kogus, nagu see oleks arvutatud siis, kui 2022. aastal esitatud läbivaadatud inventuuriandmeid oleks kasutatud sisendandmetena;
- $e_{i,j}$ on liikmesriigi kasvuhoonegaaside heide aastal i , mille on kindlaks määranud komisjon artikli 19 lõike 6 kohaselt vastuvõetud õigusaktidega pärast inventuuriandmete ekspertülevaatust aastal j .

IGA-AASTASTE NÄITAJATE LOEND

Tabel 1: esmatähtsate näitajate loend ⁽¹⁾

Nr	Eurostati energiakasutuse tõhustamise näitajate nomenklatuur	Näitaja	Lugeja/nimetaja	Juhendid/mõisted ⁽²⁾ ⁽³⁾
1	MAKROMAJANDUS	Summaarne CO ₂ intensiivsus SKP kohta, t/mln eurot	Summaarsed CO ₂ heitkogused, kt	Summaarne CRFs teatatud CO ₂ heitkogus (välja arvatud LULUCF).
			SKP, mld eurot (EÜ95)	Sisemajanduse kogutoodang 1995. aasta püsivhindades. (Allikas: rahvamajanduse arvepidamine)
2	MAKROMAJANDUS B0	Energiaga seotud CO ₂ intensiivsus SKP kohta, t/mln eurot	Energiatarbimise CO ₂ heitkogused, kt	Fossiilsete kütuste põlemisel tekkivad CO ₂ heitkogused (IPCC allikate kategooria 1A, sektoripõhine lähenemisviis).
			SKP, mld eurot (EÜ95)	Sisemajanduse kogutoodang 1995. aasta püsivhindades. (Allikas: rahvamajanduse arvepidamine)
3	TRANSPORT C0	Sõiduautode CO ₂ heitkogused, kt		CO ₂ heitkogused, mis tekivad fossiilse kütuse põlemisel sõiduautode igasuguse veotegevus käigus (esmajoones on sõiduautod ette nähtud kuni 12 inimese vedamiseks, nende kogukaal on 3 900 kg või vähem – IPCC allikate kategooria 1A3bi).
		Sõiduautode läbisõit, mln km		Sõidukilomeetrite arv sõiduauto kohta. (Allikas: transpordistatistika) Märkus: võimaluse korral peaksid tegevusandmed olema kooskõlas heitkoguste andmetega.
4	TÖÖSTUS A1	Energiaga seotud CO ₂ intensiivsus tööstusest, t/mln eurot	CO ₂ heitkogused tööstusest, kt	Heitkogused, mis tekivad fossiilse kütuse põletamisel tootvas tööstuses, ehitus- ja mäetööstuses (välja arvatud söekaevandused ja nafta ning gaasi tootmine), sealhulgas põletamisel, kui toodetakse elektrit ja soojust (IPCC allikate kategooria 1A2). Tööstuses vedudeks kasutatav energia ei peaks olema siin, vaid transpordi näitajate juures. Maastikul liikuvad ja muud liikurmasinad peaksid kuuluma sellesse sektorisse.
			Kogu tööstuse kogulisandväärtus, mld eurot (EÜ95)	Tootva tööstuse kogulisandväärtus 1995. aasta püsivhindades (NACE 15-22, 24-37), ehitusalal (NACE 45) ja mäetööstuses (välja arvatud söekaevandused ning nafta ja gaasi tootmine) (NACE 13-14). (Allikas: rahvamajanduse arvepidamine)

Nr	Eurostati energiakasutuse tõhustamise näitajate nomenklatuur	Näitaja	Lugeja/nimetaja	Juhendid/mõisted (?) (?)
5	KODUMAJAPIDAMISED A.1	Kodumajapidamiste CO ₂ eriheitkogused, t/eluase	CO ₂ heitkogused fossiilse kütuse kasutamisest, kt	CO ₂ heitkogused, mis tekivad kodumajapidamistes kütuse põlemisel (IPCC allikate kategooria 1A4b).
			Püsivalt asustatud eluasemete arv, 1 000	Püiskasutusega eluasemete arv.
6	TEENUSED A0	CO ₂ intensiivsus kaubandus- ja institutsionaalse sektori kohta, t/mln eurot	Kaubandus- ja institutsionaalses sektoris fossiilse kütuse põlemisel tekkivad CO ₂ heitkogused, kt	Avaliku ja erasektori äri- ja büroohoonetes fossiilse kütuse põlemisel tekkivad CO ₂ heitkogused (IPCC allikate kategooria 1A4a). Teenustega seotud transport ei peaks kuuluma siia, vaid transpordi näitajate alla.
			Kogulisandväärtusega teenused, mld eurot (EÜ95)	Teenuste kogulisandväärtus 1995. aasta püsivhindades (NACE 41, 50, 51, 52, 55, 63, 64, 65, 66, 67, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 80, 85, 90, 91, 92, 93, 99). (Allikas: rahvamajanduse arvepidamine)
7	ÜLEKANNE B0	Avalike elektrijõuajamade ning oma tarbeks tootjate elektrijõuajamade CO ₂ heitkogused, t/TJ	Avalike soojusjõuajamade ja oma tarbeks tootjate soojusjõuajamade CO ₂ heitkogused, kt	Avalike ning oma tarbeks tootjate soojuselektrijaamades ning soojuse ja elektri koostootmisjaamades elektrienergia ja soojuse kogutoodanguks kasutatud fossiilse kütuse põlemisest tekkivad CO ₂ heitkogused. Siia hulka pole arvatud ainult soojust tootvate ettevõtete heitkogused.
			Kõik tooted – avalike ja oma tarbeks tootvate soojuselektrijaamade kogutoodang, PJ	Avalike ning oma tarbeks tootjate soojuselektrijaamades ning soojuse ja elektri koostootmisjaamades (SEK) toodetud kogu elektrienergia ning kolmandale osapoolele müüdüd soojusenergia. Ainult soojust tootvate ettevõtete toodang pole siia hulka arvatud. Avalike soojuselektrijaamade esmaseks ülesandeks on elektrienergia (ja soojuse) tootmine eesmärgiga müüa see kolmandale osapoolele. Need võivad olla avalik-õiguslikus või eraomandis. Oma tarbeks tootjate soojuselektrijaamad toodavad elektrienergiat (ja soojust) kas täielikult või osaliselt enda tarbeks ning see tegevus on neile põhitegevust toetavaks kõrvaltegevuseks. Elektritoodangu kogumahtu mõõdetakse peatrafode väljunditel, st elektrienergia tarbimine ettevõtte lisaseadmetes ning trafodes on kaasa arvatud. (Allikas: energiabilanss)

(1) Liikmesriigid teatavad lugeja ja nimetaja, kui need ühises aruandluse vormis (CRF) puuduvad.

(2) Liikmesriigid peaksid käesolevaid juhendeid järgima. Kui nad ei suuda neid täpselt järgida või kui lugeja ja nimetaja ei vasta täielikult teineteisele, peaks liikmesriigid seda selgelt näitama.

(3) Viited IPCC allikate kategooriatele viitavad IPCC (1996) dokumendile „IPCC 1996. aasta ülevaadatud juhendid kasvuhoonegaaside riiklike inventuuriaruannete kohta”.

Tabel 2: täiendavate esmatähtsate näitajate loend ⁽¹⁾

Nr	Eurostati energiakasutuse tõhustamise näitajate nomenklatuur	Näitaja	Lugeja/nimetaja	Juhendid/mõisted ⁽²⁾
1	TRANSPORT D0	CO ₂ heitkogused, mis on tekitatud kaubaveoga maanteedel, kt		Veotegevuse käigus kergete veokites (sõidukid, mille täismass on 3 900 kg või vähem ja mis on ette nähtud eeskätt kergema kauba veoks või mis on varustatud eriomadustega nagu nelivedu maastikul tegutsemiseks – IPCC allikate kategooria 1A3bii) ja raskeveokites (sõidukid, mille täismass ületab 3 900 kg ning mis on ette nähtud eeskätt raske kauba vedamiseks – IPCC allikate kategooria 1A3biii, välja arvatud bussid) fossiilse kütuse põlemisest tekkinud CO ₂ heitkogused.
		Kaubavedu maanteedel, mln t/km		Kerge- ja raskeveokitega maanteel veetud tonnkilomeetrite arv; üks tonn-kilomeeter vastab ühe tonni kauba veole maanteel ühe kilomeetri kaugusele. (Allikas: transpordistatistika) Märkus: võimaluse korral peaksid tegevusandmed olema kooskõlas heitkoguste andmetega.
2	TÖÖSTUS A1.1	summaarne intensiivsus – raua- ja terasetööstus, t/mln eurot	Raua ja terasetööstuse summaarsed CO ₂ heitkogused, kt	CO ₂ heitkogused, mis tekivad fossiilse kütuse põlemisel raua ja terase tootmisel, sealhulgas põlemisel, mis on seotud elektrienergia ja soojuse toomisega (IPCC allikate kategooria 1A2a), raua ja terase tootmise protsessis (IPCC allikate kategooria 2C1) ja ferrosulamite tootmise protsessis (IPCC allikate kategooria 2C2).
			Kogulisandväärtus – raua- ja terasetööstus, mld eurot (EÜ95)	Kogulisandväärtus 1995. aasta püsivhindades baasraua ja -terase ning ferrosulamite tootmisel (NACE 27.1), torude valmistamisel (NACE 27.2), muu raua ja terase esmatöötlemisel (NACE (27.3), rauavalul (NACE 27.51) ja terasevalul (NACE 27.52). (Allikas: rahvamajanduse arvepidamine)
3	TÖÖSTUS A1.2	Energiaga seotud CO ₂ intensiivsus – keemiatööstus, t/mln eurot	Energiaga seotud CO ₂ heitkogused keemiatööstuses, kt	CO ₂ heitkogused, mis tekivad fossiilse kütuse põlemisel kemikaalide ning keemiatoodete valmistamisel, sealhulgas põlemisel, mis on seotud elektrienergia ja soojuse tootmisega (IPCC allikate kategooria 1A2c).
			Keemiatööstuse kogulisandväärtus, mld eurot (EÜ95)	Kogulisandväärtus 1995. aasta püsivhindades kemikaalide ja keemiatoodete valmistamisel (NACE 24). (Allikas: rahvamajanduse arvepidamine)
4	TÖÖSTUS A1.3	Energiaga seotud CO ₂ intensiivsus – klaasi-, keraamika- ja ehitusmaterjalide tööstus, t/mln eurot	Energiaga seotud CO ₂ heitkogused klaasi-, keraamika ja ehitusmaterjalide tööstuses, kt	CO ₂ heitkogused, mis tekivad kütuse põlemisel mittemetalliliste mineraal- toodete valmistamisel (NACE 26), sealhulgas põlemisel, mis on seotud elektrienergia ja soojuse tootmisega.
			Kogulisandväärtus – klaasi-, keraamika- ja ehitusmaterjalide tööstus, mld eurot (EC95)	Kogulisandväärtus 1995. aasta püsivhindades mittemetalliliste mineraal- toodete valmistamisel (NACE 26) (allikas: rahvamajanduse arvepidamine)

Nr	Eurostati energiakasutuse tõhustamise näitajate nomenklatuur	Näitaja	Lugeja/nimetaja	Juhendid/mõisted (?)
5	TÖÖSTUS C0.1	Raua- ja terasetööstuse CO ₂ eriheitekogused, t/t	Raua ja terasetööstuse summaarsed CO ₂ heitekogused, kt	CO ₂ heitekogused, mis tekivad fossiilse kütuse põlemisel raua ja terase tootmisel, sealhulgas põlemisel, mis on seotud elektrienergia ja soojuste toomisega (IPCC allikate kategooria 1A2a), raua ja terase tootmise protsessis (IPCC allikate kategooria 2C1) ja ferrosulamite tootmise protsessis (IPCC allikate kategooria 2C2).
			Hapnikukonverteris toodetav teras, kt	Terase tootmine hapnikukonverteris (NACE 27). (Allikas: tootmisstatistika)
6	TÖÖSTUS C0.2	Tsemenditööstuse energiaga seotud CO ₂ eriheitekogused, t/t	Energiaga seotud CO ₂ heitekogused klaasi-, keraamika- ja ehitusmaterjalide tööstus, kt	CO ₂ heitekogused, mis tekivad kütuse põlemisel mittemetalliliste mineraal- toodete valmistamisel (NACE 26), sealhulgas põlemisel, mis on seotud elektrienergia ja soojuste toomisega.
			Tsemendi toodang, kt	Tsemendi toodang (NACE 26). (Allikas: tootmisstatistika)

(¹) Liikmesriigid teatavad lugeja ja nimetaja, kui need CRFis puuduvad.

(²) Liikmesriigid peaksid neid juhendeid järgima. Kui nad ei suuda neid täpselt järgida või kui lugeja ja nimetaja ei vasta täielikult teineteisele, peaks liikmesriigid seda selgelt näitama.

Tabel 3: täiendavate näitajate loend

Nr	Eurostati energiakasutuse tõhustamise näitajate nomenklatuur	Näitaja	Lugeja/nimetaja	Juhendid/mõisted
1	TRANSPORT B0	Diiselmootoriga sõiduautode CO ₂ eriheitekogused, g/100km	Diiselmootoriga sõiduautode CO ₂ heitekogused, kt	CO ₂ heitekogused, mis tekivad diiselmootoriga sõiduautode igasuguse veotegevuse käigus (esmajoones on sõiduaud ette nähtud kuni 12 inimese vedamiseks, nende täismass on 3 900 kg või vähem – IPCC allikate kategooria 1A3bi ainult diiselmootoriga sõiduautode kohta).
			Diiselmootoriga sõiduautode läbisõit, mln km	Avalikule liiklusele avatud teedel liikuda lubatavate diiselmootoriga sõiduautode sõidukilomeetrite summa. (Allikas: transpordistatistika)
2	TRANSPORT B0	Bensiinimootoriga sõiduautode CO ₂ eriheitekogused, g/100km	Bensiinimootoriga sõiduautode CO ₂ heitekogused, kt	CO ₂ heitekogused, mis tekivad bensiini põlemisel bensiinimootoriga sõiduautode igasuguse veotegevuse käigus (esmajoones on sõiduaud ette nähtud kuni 12 inimese vedamiseks, nende kogukaal on 3 900 kg või vähem – IPCC allikate kategooria 1A3bi ainult bensiini kohta).
			Bensiinimootoriga sõiduautode läbisõit, mln km	Avalikule liiklusele avatud teedel liikuda lubatavate bensiinimootoriga sõiduautode sõidukilomeetrite summa. (Allikas: transpordistatistika)

Nr	Eurostati energiakasutuse tõhustamise näitajate nomenklatuur	Näitaja	Lugeja/nimetaja	Juhendid/mõisted
3	TRANSPORT C0	Sõiduautode CO ₂ eriheiktogused, t/skm	Sõiduautode CO ₂ heiktogused, kt	CO ₂ heiktogused, mis tekivad fossiilse kütuse põlemisel sõiduautode igasuguse veotegevus käigus (esmajoonel on sõiduautod ette nähtud inimese vedamiseks, nende kogukaal on 3 900 kg või vähem – IPCC allikate kategooria 1A3bi).
			Sõitjate vedu autodega, mln/i/km	Sõiduautodega sõidetud sõitjakilomeetrite arv, üks sõitjakilomeeter on ühe sõitja vedamine ühe kilomeetri kaugusele. (Allikas: transpordistatistika) Märkus: võimaluse korral peaksid tegevusandmed olema kooskõlas heiktoguste andmetega.
4	TRANSPORT E1	Lennutranspordi eriheiktogused, t/reisija	CO ₂ heiktogused siseriiklikus õhustranspordis, kt	Siseriikliku lennutranspordi CO ₂ heiktogused (kaubanduslik, era, põllumajanduslik jne), sealhulgas õhkutõusmised ja maandumised (IPCC allikate kategooria 1A3aii). Välja arvatud kütuse kasutamine maapealseks transpordiks lennujaamades. Samuti välja arvatud lennuväljade paiksete küttekollete kütus.
			Reisijad siseriiklikel lendudel, mln	Reisimiseks lendamist kasutavate reisijate arv, välja arvatud lennukeid teenindav personal ja lennukimeeskonnad (vaid siseriiklik lennundus). (Allikas: transpordistatistika) Märkus: võimaluse korral peaksid tegevusandmed olema kooskõlas heiktoguste andmetega.
5	TÖÖSTUS A1.4	Energiaga seotud CO ₂ intensiivsus – toiduaine-, joogi- ja tubakatööstus, t/mln eurot	Toiduainetetööstuse energiaga seotud CO ₂ heiktogused, kt	CO ₂ heiktogused, mis tekivad fossiilse kütuse põlemisel toiduainete ja jookide, samuti tubakatoodete valmistamisel, sealhulgas põlemisel, mis on seotud elektrienergia ja soojuse tootmisega (IPCC allikate kategooria 1A2e).
			Kogulisandväärtus – toiduaine-, joogi- ja tubakatööstus, mln eurot (EÜ95)	Kogulisandväärtus 1995. aasta püsivhindades toiduaine- ja joogitööstuses (NACE 15) ning tubakatööstuses (NACE 16). (Allikas: rahvamajanduse arvepidamine)
6	TÖÖSTUS A1.5	Energiaga seotud CO ₂ intensiivsus – paberi- ja trükitööstus, t/mln eurot	Paberi- ja trükitööstuses energiaga seotud CO ₂ heiktogused, kt	CO ₂ heiktogused, mis tekivad fossiilse kütuse põlemisel tselluloosi, paberi ja paberitoodete valmistamisel ning kirjastamisel, trükkimises ja salvestiste paljundamisel, sealhulgas heitmed, mis tekivad põlemisel, kui toodetakse elektrit ja soojust (IPCC allikate kategooria 1A2d).
			Kogulisandväärtus – paberi- ja trükitööstus, mln eurot (EÜ95)	Kogulisandväärtus 1995. aasta püsivhindades tselluloosi, paberi ja paberitoodete valmistamisel (NACE 21), samuti kirjastamisel, trükkimisel ja salvestiste paljundamisel (NACE 22). (Allikas: rahvamajanduse arvepidamine)

Nr	Eurostati energiakasutuse tõhustamise näitajate nomenklatuur	Näitaja	Lugeja/nimetaja	Juhendid/mõisted
7	MAJAPIDAMISED A0	Ruumide kütmisega seotud CO ₂ eriheitkogused kodumajapidamistes, t/m ²	Ruumide kütmisega seotud CO ₂ eriheitkogused kodumajapidamistes, kt	Kütuse põlemisel tekkivad CO ₂ heitkogused, mis tekivad ruumide kütmisel kodumajapidamistes.
			Püsiakasutusega eluasemete pörandapind, mln m ²	Püsiakasutusega eluasemete summaarne pörandapind.
8	TEENUSED B0	Ruumide kütmisega seotud CO ₂ eriheitkogused kaubandus- ja institutsionaalses sektoris, kg/m ²	Ruumide kütmisega seotud CO ₂ heitkogused kaubandus- ja institutsionaalses sektoris, kt	Kütuse põlemisel tekkivad CO ₂ heitkogused avaliku ja erasektori büroohoonete kütmisel.
			Teenindushoonete pörandapind, mln m ²	Teenindusasutuste pörandapind kokku (NACE 41, 50, 51, 52, 55, 63, 64, 65, 66, 67, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 80, 85, 90, 91, 92, 93, 99).
9	ÜLEKANNE D0	Avalike elektrijaamade CO ₂ heitkogused, t/TJ	Avalike soojuselektrijaamade CO ₂ heitkogused, kt	Avalikes soojuselektrijaamades ning soojuse ja elektri koostootmisjaamades elektrienergia ja soojuse kogutoodanguks kasutatud fossiilse kütuse põlemisest tekkivad CO ₂ heitkogused (IPCC allikate kategooriad 1A1ai ja 1A1aai). Siia hulka pole arvatud ainult soojust tootvate ettevõtete heitkogused.
			Soojusjõujaamade kõigi toodete summaarne väljund, PJ	Avalike soojuselektrijaamade ning soojuse ja elektri koostootmisjaamades (SEK) toodetud kogu elektrienergia ning kolmandale osapoolle müüdüd soojusenergia. Ainult soojust tootvate ettevõtete toodang pole siia hulka arvatud. Avalike soojuselektrijaamade esmaseks ülesandeks on elektrienergia (ja soojuse) tootmine eesmärgiga müüa see kolmandale osapoolle. Need võivad olla avalik-õiguslikus või eraomandis. Elektritoodangu kogumahtu mõõdetakse peatrafode väljunditel, st elektrienergia tarbimine ettevõtte lisaseadmetes ning trafodes on kaasa arvatud. (Allikas: energiabilans)
10	ÜLEKANNE E0	Oma tarbeks tootvate ettevõtete CO ₂ heitkogused, t/TJ	Oma tarbeks tootjate CO ₂ heitkogused, kt	Oma tarbeks tootjate soojuselektrijaamades ning soojuse ja elektri koostootmisjaamades elektrienergia ja soojuse kogutoodanguks kasutatud fossiilse kütuse põlemisest tekkivad CO ₂ heitkogused.
			Oma tarbeks tootjate soojusjõujaamade summaarne väljund, PJ	Oma tarbeks tootjate soojuselektrijaamade ning soojuse ja elektri koostootmisjaamades (SEK) toodetud kogu elektrienergia ning kolmandale osapoolle müüdüd soojusenergia. Oma tarbeks tootjate soojuselektrijaamad toodavad elektrienergiat (ja soojust) kas täielikult või osaliselt enda tarbeks ning see tegevus on neile põhitegevust toetavaks kõrvaltegevuseks. Elektritoodangu kogumahtu mõõdetakse peatrafode väljunditel, st elektrienergia tarbimine ettevõtte lisaseadmetes ning trafodes on kaasa arvatud. (Allikas: energiabilans)
11	ÜLEKANNE	Kogu energiatootmise süsinikuintenstiivsus, t/TJ	Klassikalise energiatoodangu CO ₂ heitkogused, kt	Avalikes ja oma tarbeks tootjate soojuselektrijaamades ning soojuse ja elektri koostootmisjaamades elektrienergia ja soojuse kogutoodanguks kasutatud

Nr	Eurostati energiakasutuse tõhustamise näitajate nomenklatuur	Näitaja	Lugeja/nimetaja	Juhendid/mõisted
				fossiilse kütuse põlemisest tekkivad CO ₂ heitkogused. Siia hulka pole arvatud ainult soojust tootvate ettevõtete heitkogused.
			Kõik tooted – avalike ning oma tarbeks tootjate elektrijaamade toodang, PJ	Avalike ja oma tarbeks tootjate soojuselektrijaamade ning soojuse ja elektri koostootmisjaamades (SEK) toodetud kogu elektrienergia ning kolmandale osapoolle müüdüd soojusenergia. Kaasa arvatud elektri tootmine taastuvatest allikatest ja tuumaelektrijaamad. (Allikas: energiabilanss)
12	TRANSPORT	Transpordi süsinikuintensiivsus, t/TJ	Transpordi CO ₂ heitkogused, kt	Fossiilsete kütuste CO ₂ heitkogused igasuguses veotegevuses (IPCC allikate kategooria 1A3).
			Summaarne lõppenergiatarbimine transpordis, PJ	Sisaldab transpordi summaarset lõppenergiatarbimist kõigist energiaallikatest (sealhulgas biomassi ja elektri tarbimine). (Allikas: energiabilanss)
13	TÖÖSTUS C0.3	Energiaga seotud CO ₂ eriheitkogused paberitööstuses, t/t	Energiaga seotud CO ₂ heitkogused paberi- ja trükitööstuses, kt	CO ₂ heitkogused, mis tekivad fossiilse kütuse põlemisel tselluloosi, paberi ja paberitoodete valmistamisel ning kirjastamisel, trükanduses ja salvestiste paljundamisel, sealhulgas heitmed, mis tekivad põlemisel, kui toodetakse elektrit ja soojust (IPCC allikate kategooria 1A2d).
			Paberitoodangu füüsiline maht, kt	Paberitoodangu füüsiline maht (NACE 21). (Allikas: tootmisstatistika)
14	TÖÖSTUS	CO ₂ heitkogused tööstussektoris, kt		Heitkogused, mis tekivad fossiilse kütuse põletamisel tootvas tööstuses, ehitus- ja mäetööstuses (välja arvatud söekaevandused ja nafta ning gaasi tootmine), sealhulgas põletamisel, kui toodetakse elektrit ja soojust (IPCC allikate kategooria 1A2). Tööstuses vedudeks kasutatav energia ei peaks olema siin, vaid transpordi näitajate juures. Maastikul liikuvad ja muud liikurmasinad peaksid kuuluma sellesse sektorisse.
			Summaarne lõppenergiatarbimine tööstuses, PJ	Hõlmab tööstuse summaarset lõppenergiatarbimist kõigist energiaallikatest (sealhulgas biomassi ja elektri tarbimine). (Allikas: energiabilanss)
15	MAJAPIDAMISED	Kodumajapidamiste CO ₂ heitkogused, kt		CO ₂ heitkogused, mis tekivad kodumajapidamistes kütuse põlemisel (IPCC allikate kategooria 1A4b).
			Summaarne lõppenergiatarbimine kodumajapidamistes, PJ	Hõlmab kodumajapidamiste summaarset lõppenergiatarbimist kõigist energiaallikatest (sealhulgas biomassi ja elektri tarbimine). (Allikas: energiabilanss)

IV LISA

VASTAVUSTABEL

Otsus nr 280/2004/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikli 2 lõige 1	Artikli 4 lõige 1
Artikli 2 lõige 2	—
Artikli 2 lõige 3	Artikli 4 lõige 3
Artikli 3 lõige 1	Artikli 7 lõiked 1 ja 3
Artikli 3 lõige 2	Artikli 13 lõige 1 ja artikli 14 lõige 1
Artikli 3 lõige 3	Artikli 12 lõige 3
Artikli 4 lõige 1	Artikkel 6
Artikli 4 lõige 2	—
Artikli 4 lõige 3	Artikkel 24
Artikli 4 lõige 4	Artikli 5 lõige 1
Artikli 5 lõige 1	Artikli 21 lõige 1
Artikli 5 lõige 2	Artikli 21 lõige 3
Artikli 5 lõige 3	—
Artikli 5 lõige 4	—
Artikli 5 lõige 5	Artikkel 22
Artikli 5 lõige 6	—
Artikli 5 lõige 7	Artikkel 24
Artikli 6 lõige 1	Artikli 10 lõige 1
Artikli 6 lõige 2	Artikli 10 lõige 3
Artikli 7 lõige 1	—
Artikli 7 lõige 2	Artikli 11 lõiked 1 ja 2
Artikli 7 lõige 3	—
Artikli 8 lõige 1	Artikkel 23
Artikli 8 lõige 2	Artikli 7 lõige 4
Artikli 8 lõige 3	—
Artikli 9 lõige 1	Artikkel 26
Artikli 9 lõige 2	—
Artikli 9 lõige 3	—
Artikkel 10	—
Artikkel 11	Artikkel 28
Artikkel 12	Artikkel 29

Komisjoni avaldused

„Komisjon võtab teadmiseks, et artikkel 10 jäetakse esialgsest ettepanekust välja. Siiski, selleks et parandada meretranspordiga seotud CO₂-heidete ja muu kliimaga seotud teabe andmete kvaliteeti ja suurendada läbipaistvust, nõustub komisjon selle asemel käsitlema seda teemat oma kavandatavas meretranspordi heidete järelevalve, aruandluse ning kontrolli algatuses, mille komisjon kohustub vastu võtma 2013. aasta esimeses pooles. Komisjon kavatseb teha ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks selles kontekstis.”

„Komisjon märgib, et määruse nõuetekohase toimimise tagamiseks võidakse nõuda täiendavaid eeskirju seoses liidu poliitikasuundade, meetmete ja prognooside süsteemi loomise, haldamise ja muutmise, samuti seoses kasvuhooonegaaside ühtlustatud andmekogude ettevalmistamisega. 2013. aasta alguses vaatab komisjon tihedas koostöös liikmesriikidega selle küsimuse läbi ja teeb vajaduse korral ettepaneku määrust muuta.”

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 526/2013,

21. mai 2013,

mis käsitleb Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeametit (ENISA) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 460/2004

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Elektrooniline side, elektroonilised taristud ja teenused on nii otseselt kui ka kaudselt olulisteks teguriteks majanduslikus ja sotsiaalses arengus. Neil on ühiskonna jaoks eluliselt tähtis roll ja neist on saanud samasugused üldlevinud võrguteenused nagu elektri- või veevarustus ning need on olulised tegurid elektri, vee ja muude elutähtsate teenuste osutamisel. Sidevõrgud toimivad ühiskonna ja innovatsiooni katalüsaatoritena, mis mitmekordistavad tehnoloogia mõju ning kujundavad tarbijate käitumist, ärimudeleid, tööstusharusid ja kodanikuaktiivsust ning poliitilist osalemist. Nende häired võivad põhjustada märkimisväärset füüsilist, ühiskondlikku ja majanduslikku kahju, mis rõhutab, kui tähtsad on kaitse ja vastupidavuse suurendamise meetmed, mis võetakse eesmärgiga tagada kriitilise tähtsusega teenuste järjepidevus. Elektroonilise side, elektrooniliste taristute ja teenuste turvalisuses, eelkõige nende terviklikkuses, kättesaadavuses ja konfidentsiaalsuses esineb pidevalt üha ulatuslikumaid probleeme, mis on seotud muu hulgas kommunikatsioonitaristu üksikute osadega ja neid osi kontrollitava tarkvaraga, üldise taristuga ja selle taristu kaudu osutatavate teenustega. See tekitab ühiskonnas üha enam muret muu hulgas ka seetõttu, et võib esineda süsteemi keerukusest, rikestest, süsteemsetest vigadest, õnnetustest, vigadest ja selle

vastastest rünnakutest tingitud probleeme, millel võivad olla tagajärjed elektroonilisele ja füüsilisele taristule, mille kaudu osutatakse Euroopa kodanike heaolu jaoks kriitilise tähtsusega teenuseid.

(2) Ohtude spekter muutub pidevalt ja turvaintsidendid võivad õõnestada tarbija usaldust tehnoloogia, võrkude ja teenuste vastu, mõjutades seeläbi nende suutlikkust kasutada ära siseturu täielikku potentsiaali ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) laialdast kasutamist.

(3) Liidu võrgu- ja infoturbe olukorra regulaarne hindamine usaldusväärsete liidu andmete põhjal ning nii liidu kui ülemaailmsel tasandil esinevate edasiste arengute, väljakutsete ja ohtude süstemaatiline hindamine on seetõttu poliitikakujundajatele, tööstusele ja kasutajatele tähtis.

(4) Otsusega 2004/97/EÜ, Euratom, ⁽³⁾ mis võeti vastu 13. detsembri 2003. aasta Euroopa Ülemkogul, otsustasid liikmesriikide esindajad, et komisjoni ettepaneku alusel asutatava Euroopa Võrgu- ja Infoturbeameti (ENISA) asukohaks saab Kreeka valitsuse määratud linn Kreekas. Selle otsuse põhjal otsustas Kreeka valitsus, et ENISA asukohaks saab Iráklio linn Kreetal.

(5) Amet ja asukohaliikmesriik sõlmisid peakorterilepingu (edaspidi „tegevuskoha leping“) 1. aprillil 2005.

(6) Ameti asukohaliikmesriik peaks tagama ameti tõrgeteta ja tõhusaks tegevuseks parimad võimalikud tingimused. Ameti ülesannete nõuetekohaseks ja tulemuslikuks täitmiseks, personali värbamiseks ja töөлhoidmiseks ning võrgustikuga seotud tegevuse tulemuslikkuse tõhustamiseks peab amet asuma sobivas asukohas, mis muu hulgas pakub asjakohaseid transpordiühendusi ning rajatisi töötajate abikaasade ja laste jaoks. Vajalik kord tuleks sätestada ameti ja asukohaliikmesriigi vahelises kokkuleppes, mis sõlmitakse pärast ameti haldusnõukogu heakskiitu.

⁽¹⁾ ELT C 107,6.4.2011, lk 58.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 16. aprilli 2013. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 13. mai 2013. aasta otsus.

⁽³⁾ Otsus 2004/97/EÜ, Euratom: riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kohtunud liikmesriikide esindajate ühisel kokkuleppel 13. detsembril 2003 tehtud otsus teatavate Euroopa Liidu ametite ja asutuste asukoha kohta (ELT L 29, 3.2.2004, lk 15).

- (7) Ameti toimimistõhususe parandamiseks rajas amet Ateena piirkonda harukontori, mida tuleks säilitada asukohaliikmesriigi kokkuleppel ja toetusel ning kus peaks asuma ameti tegevpersonal. Ameti personal, kes tegeleb haldusega (sealhulgas tegevdirektor), finantsidega, kättesaadava teabe uuringu ja analüüsiga, IT ja kinnisvaraholdusega, inimressursside, koolituse, kommunikatsiooni ja avalike suhetega, peaks asuma Irákleios.
- (8) Ametil on õigus määrata kindlaks oma sisekorraldus, et tagada ülesannete nõuetekohane ja tulemuslik täitmine, järgides seejuures käesolevas määruses kehtestatud sätteid, mis käsitlevad ameti asukohta ja Ateena harukontorit. Eelkõige ülesannete täitmiseks, mis hõlmavad lävimist peamiste sidusrühmadega, nagu liidu institutsioonid, peaks amet kehtestama vajaliku toimimisjuhise, et suurendada toimimistõhusust.
- (9) Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid 2004. aastal vastu määruse (EÜ) nr 460/2004,⁽¹⁾ millega luuakse ENISA eesmärgiga aidata kaasa kõrgetasemelise võrgu- ja infoturbe tagamise eesmärkidele liidus ning arendada võrgu- ja infoturbekultuuri kodanike, tarbijate, ettevõtete ja ametiasutuste heaks. 2008. aastal võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse (EÜ) nr 1007/2008,⁽²⁾ millega pikendati ameti volitusi 2012. aasta märtsini. Määrusega (EÜ) nr 580/2011⁽³⁾ pikendatakse ameti volitusi 13. septembrini 2013.
- (10) Amet peaks olema määrusega (EÜ) nr 460/2004 asutatud ENISA õigusjärglane. 13. detsembri 2003. aasta Euroopa Ülemkogul kohtunud liikmesriikide esindajate otsuse kohaselt peaks asukohaliikmesriik ameti tõrgeteta ja tõhusa toimimise tagamiseks säilitama praeguse tegutsemiskorra ja seda edasi arendama, sealhulgas Ateena harukontori, ning hõlbustama kvalifitseeritud töötajate värbamist ja töөлhoidmist.
- (11) Võrgu- ja infoturbeprobleemid on ENISA asutamisest alates tehnoloogia, turu ja sotsiaal-majanduslike arengutega muutunud ning on olnud edasiseks mõtteaineks ja arutelu teemaks. Liit on muutuvatele probleemidele reageerimiseks ajakohastanud oma võrgu- ja infoturbepoliitika prioriteetidid. Käesoleva määruse eesmärk on ametit tugevdada, et aidata edukalt kaasa liidu institutsioonide ja liikmesriikide tööle Euroopa suutlikkuse arendamisel võrgu- ja infoturbeprobleemidega toime tulemiseks.
- (12) Siseturu meetmed elektroonilise side turvalisuse ning üldisemalt võrgu- ja infoturbe valdkonnas nõuavad liidu institutsioonidelt ja liikmesriikidelt erinevaid tehnilisi ja korralduslikke rakendusi. Nende nõuete erinev kohaldamine võib kaasa tuua ebaefektiivsed lahendused ja luua takistusi siseturul. See tingib vajaduse luua liidu tasandil erialateadmiste keskus, mis pakuks suuniseid, annaks nõu ning võrgu- ja infoturbega seotud abi, millele liidu institutsioonid ja liikmesriigi võivad tugineda. Amet saab neid vajadusi rahuldada, arendades ja hoides erialateadmiste kõrget taset ning abistades liidu institutsioone, liikmesriike ja äriühinguid, et aidata neil täita õiguslikke ja regulatiivseid võrgu- ja infoturbenõudeid ning kindlaks määrata võrgu- ja infoturbe küsimused ja nendega tegeleda, aidates sellega kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele.
- (13) Amet peaks täitma talle liidu õigusaktidega elektroonilise side valdkonnas pandud ülesandeid ja aitama üldiselt kaasa elektroonilise side turvalisuse, eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse suurendamisele, jagades muu hulgas erialateadmisi, andes nõu ning edendades heade tavade vahetamist ja esitades poliitikameetmete soovitusi.
- (14) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv)⁽⁴⁾ nõuab, et üldkasutatavate sidevõrkude ja üldkasutatavate elektrooniliste sideteenuste pakkujad võtaksid asjakohased meetmed, et tagada nende terviklikkus ja turvalisus, ning kehtestab liikmesriikide reguleerivatele asutustele kohustuse vajaduse korral teavitada ametit muu hulgas turbenõuete ja terviklikkuse rikkumistest, millel on olnud oluline mõju võrkude või teenuste toimimisele, ning esitada komisjonile ja ametile igal aastal

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 460/2004, millega Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet (ELT L 77, 13.3.2004, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1007/2008, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 460/2004 (millega luuakse Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet) seoses selle kestusega (ELT L 293, 31.10.2008, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta määrus (EL) nr 580/2011, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 460/2004 seoses Euroopa Võrgu- ja Infoturbeameti tegevusaja kestusega (ELT L 165, 24.6.2011, lk 3).

⁽⁴⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33.

- koondaruande saadud teadete ja võetud meetmete kohta. Direktiivis 2002/21/EÜ nähakse ühtlasi ette, et amet aitab arvamusi esitades kaasa asjaomaste tehniliste ja korralduslike turbemeetmete ühtlustamisele.
- (15) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv),⁽¹⁾ nõuab, et üldkasutatava elektroonilise sideteenuse osutaja peab võtma asjakohased tehnilised ja korralduslikud meetmed oma teenuste turvalisuse tagamiseks ning nõuab ühtlasi toimuva side ja sellega seotud liiklusandmete konfidentsiaalsuse tagamist. Direktiiviga 2002/58/EÜ kehtestatakse elektroonilise side teenusepakujatele teabe- ja teavitamisnõuded seoses isikuandmete alaste õigusrikkumistega. Selles nõutakse ühtlasi, et komisjon arutaks ametiga tehnilisi rakendusmeetmeid, mis tuleb võtta seoses teabe- ja teavitamisnõuete asjaolude või vormiga ning nende suhtes kehtiva korraga. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta⁽²⁾ nõuab, et liikmesriigid peavad sätestama, et vastutav töötleja peab rakendama vajalikke tehnilisi ja organisatsioonilisi meetmeid, et kaitsta isikuandmeid juhusliku või ebaseadusliku hävitamise või juhusliku kaotsimineku, muutmise, ebaseadusliku avalikustamise või juurdepääsu eest, eelkõige juhul, kui töötlemine hõlmab andmete edastamist võrgu kaudu, ning igasuguse muu võimaliku ebaseadusliku töötlemise eest.
- (16) Amet peaks liidu piires kaasa aitama kõrgetasemelisele võrgu- ja infoturbele, eraelu puutumatuse ja isikuandmete paremale kaitsele ning võrgu- ja infoturbekultuuri väljatöötamisele ja edendamisele kodanike, tarbijate, ettevõtete ning avaliku sektori organisatsioonide jaoks, andes sellega panuse siseturu nõuetekohaseks toimimiseks. Selle saavutamiseks tuleks ametile eraldada vajalikud eelarvelised vahendid.
- (17) Arvestades praeguseks hetkeks Euroopa majanduse alustalaks olevate elektrooniliste sidevõrkude järjest suuremat tähtsust ja digitaalse majanduse tegelikku suurust, tuleks märkimisväärselt suurendada ametile eraldatavaid finants- ja inimressursse, et need vastaksid ameti tõhustatud rollile ja ülesannetele ning ameti tähtsale positsioonile Euroopa digitaalse ökosüsteemi kaitsmisel.
- (18) Amet peaks tegutsema kontaktüksusena ning tekitama usaldust ja kindlustunnet tänu oma sõltumatusele, antud nõu ja levitatava teabe kvaliteedile, menetluste ja töömeetodite läbipaistvusele ning oma ülesannete hoolikale täitmisele. Amet peaks tuginema siseriiklikele ja liidu jõupingutustele ning viima seega oma ülesandeid ellu täielikus koostöös liidu institutsioonide, organite, asutuste ja ametitega ning liikmesriikidega ning olema avatud kontaktidele tööstusharude ja teiste asjaomaste sidusrühmadega. Lisaks peaks amet tuginema erasektori panusele ning koostööle, kuna neil on elektroonilise side, taristute ja teenuste turvamises oluline roll.
- (19) Rida ülesandeid peaks näitama, kuidas amet peab oma eesmärgid saavutama, võimaldades samas paindlikkust tema tegevuses. Ülesanded, mida amet täidab, peaksid hõlmama asjaomase teabe ja andmete kogumist, mida on vaja elektroonilise side, taristute ja teenuste turvalisuse ja vastupidavuse riskide analüüsimiseks ning koostöös liikmesriikide ja komisjoniga ning vajaduse korral asjaomaste sidusrühmadega liidu võrgu- ja infoturbe olukorra hindamiseks. Amet peaks tagama kooskõlastamise ja koostöö liidu institutsioonide, organite, asutuste ja ametitega ning liikmesriikide ning suurendama sidusrühmade koostööd Euroopas, eelkõige kaasates oma tegevusse riikide pädevad asutused ja liidu organid ning erasektori kõrgetasemelised eksperdid vastavas valdkonnas, eelkõige elektrooniliste sidevõrkude ja teenuste pakkujad, võrguseadmete tootjad ja tarkvara müüjad, võttes arvesse, et võrgu- ja infosüsteemid koosnevad riistvara, tarkvara ja teenuste kombinatsioonidest. Amet peaks abistama liidu institutsioone ja liikmesriike dialoogis tööstuse esindajatega, et lahendada riist- ja tarkvaratoodetega seotud turvaprobleme ning aidata seeläbi kaasa võrgu- ja infoturbe ühisele lähenemisviisile.
- (20) Ametile tuleks esitada liidu institutsiooni, organi, asutuse või ameti või liikmesriigi poolt avalikustatud võrgu- ja infoturbe strateegiad, et ametit teavitada ning vältida kattuvaid jõupingutusi. Amet peaks strateegiaid analüüsima ning edendama nende esitlust võrreldavust hõlbustavas vormis. Amet peaks tegema strateegiaid ja oma analüüsid üldsusele elektrooniliste vahendite abil kättesaadavaks.
- (21) Amet peaks abistama komisjoni nõuannete, arvamuste ja analüüside abil kõigis liidu küsimustes, mis on seotud võrgu- ja infoturbe valdkonnaga, sealhulgas elutähtsa sideinfrastruktuuri kaitse ja vastupidavuse valdkonnaga poliitika väljatöötamisega. Amet peaks samuti abistama

⁽¹⁾ EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

⁽²⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

liidu institutsioone, organeid, asutusi ja ameteid ning, kui see on asjakohane, liikmesriike nende taotlusel jõupingutustes võrgu- ja infoturbe alase poliitika ja suutlikkuse väljatöötamiseks.

- (22) Amet peaks täies ulatuses võtma arvesse tehtavaid uurin-
guid, arendustegevust ja tehnoloogilisi hindamisi, eelkõige
neid, mida teostatakse erinevates Euroopa Liidu teadus-
algatustes, et nõustada liidu institutsioone, organeid,
asutusi ja ameteid ning kui see on asjakohane, liikmes-
riike nende taotlusel seoses vajadusega teadusuuringute
järele võrgu- ja infoturbe valdkonnas.
- (23) Amet peaks abistama liidu institutsioone, organeid,
asutusi ja ameteid ning ka liikmesriike nende jõupingut-
ustes ehitada üles ning suurendada piiriülest suutlikkust
ja valmisolekut võrgu- ja infoturbeprobleemide ja -intsid-
entide ennetamiseks, tuvastamiseks ja nendele reageerimiseks.
Seoses sellega peaks amet hõlbustama liikmesriikidevahelist
koostööd ning koostööd komisjoni ning liidu muude institutsioonide,
organite, asutuste ja ametite ning liikmesriikide vahel. Selleks
peaks amet liikmesriike toetama nende pidevates jõupingutustes
parandada oma reageerimisvõimet ning korraldama ja läbi viima turva-
intsidentidealaseid õppusi Euroopa tasandil ning liikmesriigi
taotlusel riigi tasandil.
- (24) Selleks et võrgu- ja infoturbealaseid probleeme paremini
mõista, peab amet praeguseid ja tekkivaid ohte analüüsi-
sima. Selleks peaks amet koostöös liikmesriikidega ja, kui
see on asjakohane, statistika- ja muude asutustega
koguma asjaomast teavet. Lisaks peaks amet abistama
liidu institutsioone, organeid, asutusi ja ameteid ning liik-
mesriike nende jõupingutustes koguda, analüüsida ja levi-
tada võrgu- ja infoturbeandmeid. Asjaomase statistilise
teabe ja andmete kogumine, mida on vaja elektroonilise
side, taristute ja teenuste turvalisuse ja vastupidavuse
riskide analüüsimiseks, peaks toimuma kooskõlas liidu
õigusnormide ja liidu õigusele vastavate siseriiklike õigus-
normidega liikmesriikide poolt esitatud teabe ja ameti
poolt liidu institutsioonide IKT-taristute kohta kogutud
andmete alusel. Amet peaks sellele teabele tuginedes
hoidma ennast liidu institutsioonide, organite, asutuste
ja ametite ning liikmesriikide huvides kursis võrgu- ja
infoturbe valdkonna viimase aja arengute ja seotud suun-
dumustega liidus.
- (25) Oma ülesandeid täites peaks amet hõlbustama liidu ja
liikmesriikide koostööd, et suurendada teadlikkust võrgu-
ja infoturbe olukorra kohta liidus.
- (26) Amet peaks hõlbustama koostööd liikmesriikide pädevate
sõltumatute reguleerivate asutuste vahel, eelkõige toetades

heade tavade ja standardite väljatöötamist, edendamist ja
sellealast teabevahetust teavitusprogrammide ja teadlik-
kuse tõstmise kavade jaoks. Sellist tegevust hõlbustab
suurem teabevahetus liikmesriikide vahel. Amet peaks
aitama kaasa elektroonilise side, taristu ja teenuste üksik-
kasutajate teadlikkuse tõstmisele, sealhulgas abistama liik-
mesriike, kes on otsustanud kasutada Euroopa Parla-
mendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivis
2002/22/EÜ (universaalteenuse ning kasutajate õiguste
kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul (uni-
versaalteenuse direktiiv))⁽¹⁾ sätestatud avalikku huvi
pakkuva teabe platvormi, et luua asjakohast avalikku
huvi pakkuvat teavet seoses võrgu- ja infoturbega, ning
samuti abistama sellise teabe väljatöötamisel, mis lisa-
takse üldkasutatavates sidevõrkudes kasutamiseks ette-
nähtud uute seadmete tarnetele. Amet peaks samuti
toetama sidusrühmade koostööd liidu tasandil, tehes
seda osaliselt teabe jagamise edendamise, teadlikkuse tõst-
mise kampaaniate ning teavitus- ja koolitusprogrammide
abil.

- (27) Amet peaks muu hulgas abistama asjaomaseid liidu
institutsioone, organeid, asutusi ja ameteid ning liikmes-
riike teavituskampaaniates, mille eesmärk on propageerida
üksikisikute ohutumat veebikäitumist ja suurendada
teadlikkust küberkeskkonnas varitseda võivatest ohtudest,
sealhulgas küberkuritegevuse ohust, nagu andmepüügi
rünnakud, robotivõrgud, finants- ja pangapettused ning
samuti edendades põhilise tuvastamise ja andmekaitse
alased nõuanded.
- (28) Selleks et tagada oma eesmärkide täielik täitmine, peaks
amet tegema koostööd asjakohaste organitega, sealhulgas
sellistega, kes tegelevad küberkuritegevusega (nagu Euro-
pol) ja eraelu puutumatuse kaitsega, et vahetada oskus-
teavet ja parimaid tavasid ning anda nõu võrgu- ja info-
turbe küsimustes, mis võivad nende tööd mõjutada.
Ameti eesmärgiks peaks olema luua sünergia kõnealuste
organite ja tema enda jõupingutuste vahel parema võrgu-
ja infoturbe edendamiseks. Riiklike ja liidu õiguskaitse-
asutuste ja eraelu puutumatuse kaitse asutuste esindajad
peaksid olema esindatud ameti alalises sidusrühmas.
Õiguskaitseasutustega koostöö tegemisel võrgu- ja info-
turbe küsimustes, mis võivad nende tööd mõjutada,
peaks amet arvestama olemasolevate teabekanalite ja
rajatud võrgustikega.
- (29) Komisjon on käivitanud vastupidavust käsitleva Euroopa
avaliku ja erasektori partnerluse kogu liitu hõlmava
paindliku, IKT-taristu vastupidavust tagava koostööplat-
vormina, milles amet peaks täitma abistavat rolli, viies
kokku sidusrühmad, et arutada poliitika prioriteete, prob-
leemide majanduslikku ja turumõõdet ning meetmeid IKT
vastupidavuse tagamiseks.

⁽¹⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 51.

- (30) Võrgu- ja infoturbe ning sellealase teadlikkuse edendamiseks peaks amet lihtsustama liikmesriikide pädevate riigiasutuste vahelist koostööd, eelkõige toetades parimate tavade ja teadlikkuse tõstmise kavade väljatöötamist ja jagamist ning tõhustades nende teavitustegevust. Amet peaks samuti toetama sidusrühmade ning liidu institutsioonide vahelist koostööd, muu hulgas toetades teabe jagamist ja teadlikkuse tõstmise tegevust.
- (31) Selleks et liidus edendada kõrgemal tasemel võrgu- ja infoturvet, peaks amet soodustama koostööd ning teabe ja heade tavade vahetamist asjakohaste organisatsioonide vahel, nagu arvutiturbe juhtumitele reageerimise rühmad (CSIRT – *Computer Security Incident Response Team*) ja infoturbeintsidentidega tegelevad rühmad (CERT – *Computer Emergency Response Team*).
- (32) Liidu võrgu- ja infoturbe taristu nurgakivi peaks olema üleliiduline nõuetekohaselt toimivate CERTide süsteem. Amet peaks toetama liikmesriikide CERTe ja liidu CERTi CERTide võrgustiku töös, sealhulgas Euroopa valitsuste CERTide rühma liikmed. Selleks et aidata tagada, et igal CERTil on piisav suutlikkus, mis vastab võimalikult palju kõige rohkem arenenud CERTide suutlikkusele, peaks amet edendama vastastikuse hindamise süsteemi loomist ja tegevust. Veelgi enam, amet peaks edendama ja toetama ka asjaomaste CERTide koostööd, kui toimuvad intsidendid, rünnakud või häired CERTide poolt hallatavates või turvatavates võrkudes või taristutes, mis hõlmavad või võivad hõlmata vähemalt kahte CERTi.
- (33) Tõhus võrgu- ja infoturbe poliitika peaks tuginema hästi väljatöötatud riskihindamismeetoditele, seda nii avalikus kui ka erasektoris. Riskihindamisemeetodeid ja -menetlusi kasutatakse erinevatel tasanditel, ilma et nende tõhusaks kohaldamiseks oleks mingi üldine tava. Riskide hindamisel ja riskijuhtimise lahenduste riskisututamisel parima tava tutvustamine ja arendamine avaliku ja erasektori organisatsioonides suurendab võrgu- ja infoturbe taset liidus. Selleks peaks amet toetama sidusrühmade koostööd liidu tasandil, hõlbustades nende jõupingutusi seoses elektrooniliste toodete, süsteemide, võrkude ja teenuste – mis koos tarkvaraga moodustavad võrgu- ja infosüsteemid – riskijuhtimise ja mõõdetava turbe Euroopa ja rahvusvaheliste standardite väljatöötamise ja kasutuselevõtmisega.
- (34) Kui see on asjakohane ja kasulik ameti eesmärkide ja ülesannete seisukohast, võib amet jagada oma kogemusi ja üldinfot ning võrgu- ja infoturbe tegelevate liidu institutsioonide, organite, asutuste ja ametitega. Amet peaks kaasa aitama teadustöö prioriteetide kindlakstelemisele liidu tasandil seoses võrgu töökindluse ning võrgu- ja infoturbe ning edastama tööstuse vajaduste alaseid teadmisi asjaomastele uurimisasutustele.
- (35) Amet peaks innustama liikmesriike ja teenuste pakkujaid tõstma oma üldisi turbestandardeid, et kõik internetikasutajad võtaksid vajalikud meetmed oma isikliku küberjulgeoleku tagamiseks.
- (36) Võrgu- ja infoturbe seotud probleemid on ülemaailmsed. Vaja on teha tihedamat rahvusvahelist koostööd, et tõsta turbestandardeid, sealhulgas ühiste käitumishindamiste ja tegevusjuhendite määratlemine, ja parandada teavitamist, millega edendatakse nii kiiremat rahvusvahelist koostööd reageerimise valdkonnas kui ka ühtset ülemaailmset lähenemisviisi võrgu- ja infoturbele. Selleks peaks amet toetama liidu täiendavat kaasamist ja koostööd kolmandate riikidega ning rahvusvaheliste organisatsioonidega, pakkudes vajaduse korral asjaomastele liidu institutsioonidele, organitele, asutustele ja ametitele vajalikku ekspertiisi ning analüüsi.
- (37) Amet peaks tegutsema kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, tagades võrgu- ja infoturbe küsimuste asjakohase kooskõlastatuse liikmesriikide vahel ning parandades riikide poliitikameetmete tõhusust, andes neile seega lisandväärtust ja kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega piirduma üksnes sellega, mis on vajalik käesolevas määruses seatud eesmärkide saavutamiseks. Ameti ülesannete teostamine peaks tugevdama, kuid ei tohiks mõjutada järgmiste üksuste pädevust ega välistada vastavate pädevuste ja ülesannete teostamist, neid takistada või nendega kattuda: riiklikud reguleerivad asutused nagu elektroonilisi sidevõrkusid ja -teenuseid käsitlevates direktiivides sätestatud, samuti määrusega (EÜ) nr 1211/2009⁽¹⁾ loodud elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet (BEREC) ning direktiivis 2002/21/EÜ osutatud sidekomitee; Euroopa standardiorganisatsioonid; siseriiklikud standardiorganisatsioonid ning direktiivis 98/34/EÜ⁽²⁾ sätestatud alaline komitee ning direktiivis 95/46/EÜ sätestatud liikmesriikide sõltumatud järelevalveasutused.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1211/2009, millega luuakse elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet (BEREC) ja büroo (ELT L 337, 18.12.2009, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiiv 98/34/EÜ, milles on sätestatud tehniliste standardite ja normide kohta käiva teabe ning infoühiskonna teenuste eeskirjade esitamise kord (EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37).

- (38) Ameti juhtimisel on oluline rakendada teatavaid põhimõtteid, et järgida ühisavaldust ja ühist lähenemisviisi, mille kiitis heaks institutsioonidevaheline ELi detsentraliseeritud ametite töөрühm juulis 2012 ning mille eesmärk on ühtlustada ametite tegevust ja parandada nende toimimist.
- (39) Ühisavaldus ja ühine lähenemisviis peaks vajaduse korral samuti kajastuma ameti tööprogrammides, ameti hindamistes ning ameti aruandlus- ja haldustavades.
- (40) Ameti nõuetekohaseks toimimiseks peaksid komisjon ja liikmesriigid tagama, et haldusnõukogu liikmeteks nimetatavatel isikutel on vajalikud erialateadmised. Komisjon ja liikmesriigid peaksid samuti tegema jõupingutusi, et piirata oma esindajate vahetumist haldusnõukogus selle töö järjepidevuse tagamiseks.
- (41) On oluline, et amet looks endale erapooletu, ausa ja kõrgete erialastandardite maine ja seda säilitaks. Haldusnõukogu peaks seepärast võtma vastu kogu ametit hõlmavad üksikasjalikud eeskirjad huvide konfliktide ennetamise ja lahendamise kohta.
- (42) Arvestades ameti ainukordset olukorda ja selle ees seisvad keerulisi probleeme, tuleks tulemuslikuma töö ja parema kulutasuvuse võimaldamiseks ameti organisatsioonilist struktuuri lihtsustada ja tugevdada. Seepärast tuleks muu hulgas luua juhatuse, et võimaldada haldusnõukogul keskenduda strateegiliselt olulistele küsimustele.
- (43) Haldusnõukogu peaks nimetama peaarvepidaja vastavalt määruse (EL, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) alusel vastuvõetud eeskirjadele.
- (44) Ameti tõhususe tagamiseks peaksid liikmesriigid ja komisjon olema esindatud haldusnõukogus, mis peaks kindlaks määrama ameti tegevuse üldsuuna ning tagama, et amet täidab oma ülesandeid vastavalt käesolevale määrusele. Haldusnõukogule tuleks anda õigus koostada ameti eelarve ja kontrollida selle täitmist, võtta vastu kohased finantseeskirjad, luua ameti otsustamismenetluseks läbipaistvad töömenetlused, võtta vastu ameti tööprogramm, võtta vastu ameti töökord, sise-eeskirjad, nimetada ametisse tegevdirektor, otsustada tegevdirektori ametiaja pikendamine pärast Euroopa Parlamendi arvamuse saamist ning otsustada tema ametiaja lõpetamine. Haldusnõukogu peaks asutama juhatuse, kes abistab teda ülesannete täitmisel haldus- ja eelarveküsimustes.
- (45) Ameti sujuvaks toimimiseks on tarvis, et tegevdirektor nimetataks ametisse tema teeneid, dokumenteeritud haldamis- ja juhtimiskust ning võrgu- ja infoturbealaseid teadmisi ja kogemusi silmas pidades ning et tegevdirektori ülesandeid täidetak täiesti sõltumatult ameti sisemisest toimimisest. Selleks peaks tegevdirektor pärast komisjoniga konsulteerimist koostama ettepaneku ameti tööprogrammi kohta ning võtma kõik vajalikud meetmed ameti tööprogrammi nõuetekohase täitmise tagamiseks. Tegevdirektor peaks koostama igal aastal haldusnõukogule esitatava aruande, koostama ameti tulude ja kulude kalkultatsiooni eelnõu ning vastutama eelarve täitmise eest.
- (46) Tegevdirektoril peaks olema võimalus luua ajutisi töөрühmi selleks, et käsitleda eelkõige teaduslikke, tehnilisi, juriidilisi või sotsiaal-majanduslikke küsimusi. Ajutiste töөрühmade loomise peaks tegevdirektor kaasama erasektori ning kasutama nende asjakohaseid teadmisi, mida on vaja selleks, et ametil oleks võimalik saada kõige ajakohasemat olemasolevat teavet, et reageerida arenevas infoühiskonnas esinevatele turvaprobleemidele. Tegevdirektor peaks tagama, et ajutistesse töөрühmadesse valitakse liikmed kõige kõrgemate erialaste standardite järgi, võttes nõuetekohaselt arvesse, et seal oleksid lähtuvalt sellest, kuidas see on konkreetselt küsimust arvestades asjakohane, tasakaalustatult esindatud liikmesriikide riiklikud haldusorganid, liidu institutsioonid ja erasektor, sealhulgas majandusringkonnad, kasutajad ning võrgu- ja infoturbe alal pädevad teaduseksperdid. Tegevdirektoril peaks olema õigus vajaduse korral igal üksikjuhul eraldi kutsuda töөрühmade menetlustes osalema üksikuid asjaomase valdkonna tunnustatud asjatundjaid. Nende kulud peaks kandma amet vastavalt sise-eeskirjadele ning finantsmääruse alusel vastu võetud eeskirjadele.
- (47) Ameti alaline sidusrühm peaks olema ameti nõuandev organ, et tagada regulaarne dialoog erasektori, tarbijate organisatsioonide ja teiste asjaomaste sidusrühmadega. Tegevdirektori ettepanekul haldusnõukogu asutatud alaline sidusrühm peaks keskenduma sidusrühmade

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

- jaoks olulistele küsimustele ja juhtima neile ameti tähelepanu. Tegevdirektor võib vajaduse korral ja vastavalt koosolekute päevakorrale kutsuda alalise sidusrühma koosolekutele Euroopa Parlamendi ja teiste asjaomaste asutuste esindajaid.
- (48) Kuna alalises sidusrühmas on sidusrühmad piisavalt esindatud ning selle rühmaga tuleb konsulteerida eelkõige tööprogrammi projekti osas, ei ole enam vaja ette näha sidusrühmade esindatust haldusnõukogus.
- (49) Amet peaks kohaldama asjaomaseid liidu sätteid, mis käsitlevad üldsuse juurdepääsu dokumentidele, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1049/2001⁽¹⁾. Ameti enda toimimise eesmärgil ja ameti ülesannete täitmise käigus andmete töötlemisel peaks amet järgima Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrust (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta⁽²⁾.
- (50) Amet peaks tundliku sisuga dokumentide käitlemisel järgima liidu institutsioonide kohta kehtivaid sätteid ja liikmesriikide õigusakte.
- (51) Selleks et tagada ameti täielik autonoomia ja sõltumatus ning võimaldada tal täita uusi lisäülesandeid, tuleks ametile eraldada piisav ja autonoomne eelarve, mille peamine tulu tuleb liidu osamaksest ja ameti töös osalevate kolmandate riikide sissemaksetest. Enamik ameti töötajaid peaks olema otseselt tegev ameti volituste rakendamises. Asukohaliikmesriigil või mis tahes muul liikmesriigil peaks olema lubatud teha ameti tuldesse vabatahtlikult sissemaksed. Liidu eelarvemenetluse kohaldamist tuleks jätkata mis tahes subsidiumide suhtes, mida makstakse Euroopa Liidu üldeelarvest. Lisaks sellele peaks ameti raamatupidamisarvestust läbipaistvuse ja vastutuse tagamiseks auditeerima kontrollikoda.
- (52) Pidades silmas pidevalt muutuvat ohtude spektrit ning liidu võrgu- ja infoturbe poliitika arengut ning kooskõla saavutamiseks mitmeaastase finantsraamistikuga, tuleks ameti volituste kestuseks kehtestada seitse aastat kestuse pikendamise võimalusega.
- (53) Ameti tööd tuleks hinna sõltumatult. Hindamisel tuleks pidada silmas ameti eesmärkide saavutamise ja selleks kasutatud töövõtete tõhusust ning ülesannete asjakohasust, et teha kindlaks, kas ameti tegevus peaks jätkuma, ehk teisisõnu, kas ameti eesmärgid on endiselt päevakohased, ja selle põhjal otsustada, kas ja milliseks ajavahe- mikuks tema volitusi tuleks pikendada.
- (54) Kui ameti volituste kestuse lõpupoole ei ole komisjon teinud ettepanekut volitusi pikendada, peaksid amet ja komisjon võtma asjakohased meetmed, et lahendada personali lepingute ja eelarvega seonduvad küsimused.
- (55) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt asutada Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeamet edendamaks kõrgetasemelist võrgu- ja infoturvet liidus ja tõsta infoturbealast teadlikkust ning luua ühiskonnas liidu kodanike, tarbijate, ettevõtete ja avaliku sektori organisatsioonide heaks võrgu- ja infoturbe kultuur ja seda edendada, aidates sellega kaasa siseturu rajamisele ja nõuetekohasele toimimisele, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seda on parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (56) Määrus (EÜ) nr 460/2004 tuleks kehtetuks tunnistada.
- (57) Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti vastavalt määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikele 2 ning ta võttis oma arvamuse vastu 20. detsembril 2010⁽³⁾,

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1049/2001, 30. mai 2001, üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

⁽²⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 101, 1.4.2011, lk 20.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. JAGU

REGULEERIMISALA, EESMÄRGID JA ÜLESANDED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja reguleerimisala

1. Käesoleva määrusega luuakse Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeamet (ENISA, edaspidi „amet“), kes täidab talle määratud ülesandeid, et edendada kõrgetasemelist võrgu- ja infoturvet liidus ja tõsta võrgu- ja infoturbealast teadlikkust ning luua ühiskonnas liidu kodanike, tarbijate, ettevõtete ja avaliku sektori organisatsioonide heaks võrgu- ja infoturbe kultuur ja seda edendada, aidates sellega kaasa siseturu rajamisele ja nõuetekohasele toimimisele.

2. Ameti eesmärgid ja ülesanded ei piira liikmesriikide pädevusi seoses võrgu- ja infoturbe ning samuti ei piira need tegevust, mis on seotud avaliku julgeoleku, riigikaitse ja riigi julgeolekuga (sealhulgas riigi majandusliku heaoluga, kui toiming on seotud riigi julgeoleku küsimustega) ning riigi tegevusega kriminaalõiguse valdkonnas.

3. Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab „võrgu- ja infoturbe“ võrgu- ja infosüsteemi võimet kaitsta end teatava kindlusega õnnetuste või ebaseaduslike või pahatahtlike tegevuste eest, mis seavad ohtu salvestatud või edastatud andmete ja nende võrkude ja süsteemide poolt pakutavate või nende kaudu juurdepääsetavate teenuste kättesaadavuse, autentsuse, terviklikkuse ja konfidentsiaalsuse.

Artikkel 2

Eesmärgid

1. Amet arendab välja kõrgetasemelised eksperditeadmised ja hoiab eksperditeadmiste kõrget taset.

2. Amet aitab liidu institutsioonidel, organitel, asutustel ja ametitel välja arendada võrgu- ja infoturbe poliitika.

3. Amet aitab liidu institutsioonidel, organitel, asutustel ja ametitel ning liikmesriikidel ellu viia olemasolevate ja tulevaste liidu õigusaktide võrgu- ja infoturbenõuetele vastavat poliitikat, aidates seeläbi kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele.

4. Amet aitab liidul ja liikmesriikidel suurendada ja tugevdada suutlikkust võrgu- ja infoturbe seotud probleemide ning vahejuhtumite ennetamisel, avastamisel ja nendele reageerimisel ning selleks valmisolekut.

5. Amet kasutab oma ekspertteadmisi selleks, et edendada avaliku ja erasektori ulatuslikku koostööd.

Artikkel 3

Ülesanded

1. Artiklis 1 sätestatud eesmärgil ja artiklis 2 osutatud eesmärkide saavutamiseks täidab amet, järgides samaaegselt artikli 1 lõiget 2, järgmisi ülesandeid:

a) toetab liidu poliitika ja õiguse väljatöötamist:

i) abistades ja andes nõu kõigis liidu võrgu- ja infoturbe poliitika ja -õigusega seotud küsimustes;

ii) tehes ettevalmistavat tööd ja analüüse liidu võrgu- ja infoturbe poliitika ja -õiguse väljatöötamiseks ja ajakohastamiseks ning andes sellekohast nõu;

iii) analüüsides avalikult kättesaadavaid võrgu- ja infoturbe strateegiaid ning edendades nende avaldamist;

b) toetab suutlikkuse suurendamist:

i) toetades liikmesriike nende taotlusel jõupingutustes võrgu- ja infoturbe probleemide ja vahejuhtumite ennetamis-, avastamis-, analüüsi- ja neile reageerimise võime arendamisel ja parandamisel ning pakkudes neile vajalikke teadmisi;

ii) edendades ja hõlbustades liikmesriikidevahelist ning liidu institutsioonide, organite, asutuste ja ametite ja liikmesriikide vahelist vabatahtlikku koostööd jõupingutustes piiriülese mõjuga võrgu- ja infoturbe seotud probleemide ja juhtumite vältimiseks ja avastamiseks ning neile reageerimiseks;

iii) abistades liidu institutsioone, organeid, asutusi ja ameteid jõupingutustes võrgu- ja infoturbe probleemide ja vahejuhtumite ennetamis-, avastamis-, analüüsi- ja neile reageerimise võime arendamisel, toetades eelkõige infoturbeintsidendidega tegelevate rühmade (CERT) toimimist;

iv) toetades riiklike/valitsuste ja liidu CERTide suutlikkuse tõstmist, sealhulgas edendades dialoogi ja teabevahetust tagamaks, et iga CERT vastab tehnika taseme osas ühiste miinimumsuutlikkuse nõuetele ning toimib kooskõlas parimate tavade ja

- v) toetades liidu info- ja teabeturbe alaste õppuste korraldamist ja läbiviimist ning andes liikmesriikide taotlusel neile nõu riiklike õppuste asjus;
- vi) abistades liidu institutsioone, organeid, asutusi ja ameteid ning liikmesriike jõupingutustes asjakohaste võrgu- ja infoturbe andmete kogumisel, analüüsimisel ja levitamisel kooskõlas liikmesriikide turbenõuetega; ning hoides liidu institutsioone, organeid, asutusi ja ameteid ning liikmesriike nende enda huvides kursis võrgu- ja infoturbe alase hetkeseisuga liidus, tuginedes teabele, mida talle kooskõlas liidu õigusnormide ja liidu õigusele vastavate liikmesriikide õigusnormidega esitavad liidu institutsioonid, organid, asutused ja ametid ning liikmesriigid;
- vii) toetades liidu varajase hoiatamise mehhanismi väljatöötamist, mis täiendab liikmesriikide mehhanisme;
- viii) pakkudes võrgu- ja infoturbealast koolitust asjaomastele avalik-õiguslikele asutustele, vajaduse korral koostöös sidusrühmadega;
- c) toetab pädevate avalik-õiguslike asutuste omavahelist ning sidusrühmade, sealhulgas liidu ülikoolide ja uurimiskeskuste vahelist vabatahtlikku koostööd ja teadlikkuse tõstmist muu hulgas järgmiselt:
- i) edendades koostööd riiklike ja valitsuste CERTide või arvutiturbe juhtumitele reageerimise rühmade (CSIRTide), sealhulgas liidu institutsioonide, organite, asutuste ja ametite CERTi vahel;
- ii) edendades parimate tavade väljatöötamist ja jagamist, et saavutada võrgu- ja infoturbe kõrgem tase;
- iii) hõlbustades dialoogi ja jõupingutusi heade tavade väljatöötamise ja vahetamise vallas;
- iv) edendades teabe jagamise ja teadlikkuse tõstmise parimaid tavasid;
- v) toetades liidu institutsioone, organeid, asutusi ja ameteid ning nende taotlusel liikmesriike ja nende asjaomaseid asutusi teadlikkuse tõstmise ja muu teavitustegevuse korraldamisel, sealhulgas üksikkasutaja tasandil, et suurendada võrgu- ja infoturvet ning selle nähtavust, pakkudes parimaid tavasid ja suuniseid;
- d) toetab teadus- ja arendustegevust ja standardimist:
- i) hõlbustades riskijuhtimise ning elektrooniliste toodete, võrkude ja teenuste turbe Euroopa ja rahvusvaheliste standardite loomist ja kasutuselevõttu;
- ii) andes liidule ja liikmesriikidele nõu võrgu- ja infoturbe valdkonnas vajalike teadusuuringute kohta, pidades silmas olemasolevatele ja tulevastele võrgu- ja infoturberiskidele ja -ohtudele reageerimist, sealhulgas seoses uue ja kujunemisjärgus info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga, ning riskiennetustehnoloogia tõhusat kasutamist;
- e) teeb koostööd liidu institutsioonide, organite, asutuste ja ametitega, sealhulgas nendega, kes tegelevad küberkuritegevuse ning eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitsega, et lahendada ühist muret tekitavaid küsimusi, sealhulgas:
- i) vahetades oskusteavet ja parimaid tavasid;
- ii) andes koostoime loomiseks nõu asjakohaste võrgu- ja infoturbe aspektide kohta;
- f) annab panuse liidu jõupingutustesse teha koostööd kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, et edendada rahvusvahelist koostööd võrgu- ja infoturbealastes, sealhulgas:
- i) olles vajaduse korral kaasatud vaatljana ning rahvusvaheliste õppuste korraldamisse ning selliste õppuste tulemuste analüüsimisse ja aruandlusse;
- ii) hõlbustades asjaomaste organisatsioonide parimate tavade vahetamist;
- iii) jagades liidu institutsioonidele erialateadmisi.
2. Liidu institutsioonid, organid, asutused ja ametid ning liikmesriikide asutused võivad taotleda ametilt nõu turbenõuete ja terviklikkuse rikkumiste puhul, mis avaldavad olulist mõju võrkude ja teenuste toimimisele.
3. Amet täidab liidu õigusaktidega talle määratud ülesandeid.
4. Amet esitab sõltumatult oma järeldusi ja suuniseid ning annab nõu käesoleva määruse reguleerimisala ja eesmärkide raamesse kuuluvates küsimustes.

2. JAGU

ORGANISATSIOON

Artikkel 4

Ameti koosseis

1. Ametil on:

a) haldusnõukogu;

b) tegevdirektor ja personal ning

c) alaline sidusrühm.

2. Haldusnõukogu moodustab juhatuse, et aidata kaasa ameti toimimise tulemuslikkuse ja tõhususe suurendamisele.

Artikkel 5

Haldusnõukogu

1. Haldusnõukogu määrab kindlaks ameti tegevuse üldise suuna ning tagab, et amet töötab kooskõlas käesolevas määruses sätestatud eeskirjade ja põhimõtetega. Haldusnõukogu tagab samuti ameti töö vastavuse liikmesriikide ja liidu tasandi tegevusele.

2. Haldusnõukogu võtab vastu ameti iga-aastase ja mitmeaastase tööprogrammi.

3. Haldusnõukogu võtab vastu aastaaruande ameti tegevuse kohta ning saadab selle hiljemalt järgmise aasta 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale. Aastaaruanne hõlmab raamatupidamisaruannet ning selles kirjeldatakse, kuidas amet täitis oma tulemuslikkuse näitajaid. Aastaaruanne avalikustatakse.

4. Haldusnõukogu võtab rakendatavate meetmete kulutavuse analüüsi arvesse võttes vastu pettustevastase strateegia, mis on pettuste riskiga proportsionaalne.

5. Haldusnõukogu tagab Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste tulemustele ja soovitudele ning erinevate sise- ja välisauditite aruannetele ja hindamistele piisavad järelmeetmed.

6. Haldusnõukogu võtab vastu huvide konfliktide ennetamise ja lahendamise eeskirjad.

7. Haldusnõukogu teostab ameti personali suhtes kõiki Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade ja muude teenistujate teenistustingimustega (edaspidi „personalieeskirjad” ja

„muude teenistujate teenistustingimused”) ametisse nimetavale asutusele ja teenistuslepingute sõlmimise pädevust omavale asutusele antud õigusi, mis on sätestatud määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68 ⁽¹⁾.

Haldusnõukogu võtab personalieeskirjade artiklis 110 sätestatud menetluse kohaselt vastu personalieeskirjade artikli 2 lõikel 1 ning muude teenistujate teenistustingimuste artikli 6 põhineva otsuse delegerida asjakohased ametisse nimetamise volitused tegevdirektorile. Tegevdirektor võib kõnealused volitused edasi delegerida.

Haldusnõukogu võib erandlike asjaolude korral lõpetada ametisse määrama asutuse volituste delegerimise tegevdirektori ja tegevdirektori poolt nende volituste edasidelegerimise. Sellisel juhul võib haldusnõukogu delegerida need piiratud ajaks ühele oma liikmetest või ametnikule või teenistujale, v.a tegevdirektor.

8. Haldusnõukogu võtab personalieeskirjade artiklis 110 sätestatud menetluse korras vastu personalieeskirjade ning muude teenistujate teenistustingimuste asjakohased rakenduseeskirjad.

9. Haldusnõukogu nimetab kooskõlas käesoleva määruse artikliga 24 ametisse tegevdirektori ning võib tema ametiaega pikendada või ta ametist vabastada.

10. Haldusnõukogu võtab pärast komisjoniga konsulteerimist vastu nii enda kui ka juhatuse kodukorra. Kodukorras nähakse ette võimalus teha otsuseid kiirendatud korras kirjaliku menetluse või kaugkonverentsi abil.

11. Haldusnõukogu võtab pärast komisjoni talitustega konsulteerimist vastu ameti sise-eeskirjad. Kõnealused eeskirjad avalikustatakse.

12. Haldusnõukogu võtab vastu ameti suhtes kohaldatavad finantseeskirjad. Need ei või kõrvale kalduda komisjoni 19. novembri 2002. aasta määrusest (EÜ, Euratom) nr 2343/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklis 185 nimetatud asutuste raamfinantsmäärust, ⁽²⁾ välja arvatud juhul, kui selline kõrvalekaldumine on vajalik ameti tööks ja komisjon on andnud selleks eelneva nõusoleku.

⁽¹⁾ EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 72.

13. Haldusnõukogu võtab pärast komisjoni talitustega konsulteerimist ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu nõuetekohast teavitamist vastu mitmeaastase personalipoliitika kava.

Artikkel 6

Haldusnõukogu koosseis

1. Haldusnõukogusse kuulub igast liikmesriigist üks esindaja ning komisjoni poolt määratud kaks esindajat. Kõigil esindajatel on hääleõigus.

2. Igal haldusnõukogu liikmel on asendaja, kes asendab liiget tema äraolekul.

3. Haldusnõukogu liikmed ja nende asendajad määratakse vastavalt nende teadmistele ameti ülesannetest ja eesmärkidest, võttes arvesse artiklis 5 loetletud ülesannete täitmiseks vajalikke juhtimis-, haldus- ja eelarvealaseid oskusi. Komisjon ja liikmesriigid peaksid püüdma piirata esindajate vahetumist haldusnõukogus, et tagada selle töö järjepidevus. Komisjoni ja liikmesriikide eesmärk on saavutada meeste ja naiste võrdne esindatus haldusnõukogus.

4. Haldusnõukogu liikmete ja asendusliikmete ametiaeg on neli aastat. Neid võib ametisse tagasi nimetada.

Artikkel 7

Haldusnõukogu esimees

1. Haldusnõukogu valib oma liikmete seast esimehe ja aseesimehe kolmeaastaseks ametiajaks ning neid võib ametisse tagasi nimetada. Aseesimees asendab esimeest *ex officio* juhul, kui esimehel ei ole võimalik oma kohustusi täita.

2. Esimeest võidakse kutsuda esinema Euroopa Parlamendi asjaomase komisjoni või pädevate komisjonide ette ja vastama parlamendiliikmete küsimustele.

Artikkel 8

Koosolekud

1. Haldusnõukogu koosoleku kutsub kokku esimees.

2. Haldusnõukogu korralised koosolekud toimuvad vähemalt kord aastas. Haldusnõukogu korraldab erakorralisi koosolekuid esimehe või vähemalt ühe kolmandiku liikmete nõudmisel.

3. Tegevdirektor osaleb haldusnõukogu koosolekutel ilma hääleõigusega.

Artikkel 9

Hääletamine

1. Haldusnõukogu võtab otsused vastu oma liikmete absoluutse hääleteenamusega.

2. Haldusnõukogu töökorra, ameti sise-eeskirjade, eelarve, iga-aastase ja mitmeaastase tööprogrammi vastuvõtmiseks, tegevdirektori määramiseks, tema ametiaja pikendamiseks ja tema ametist vabastamiseks ning haldusnõukogu esimehe nimetamiseks on vajalik haldusnõukogu liikmete kahe kolmandikuline hääleteenamus.

Artikkel 10

Juhatus

1. Haldusnõukogu abistab juhatus.

2. Juhatus valmistab ette haldusnõukogus vastuvõetavad otsused, mis käsitlevad ainult haldus- ja eelarveküsimusi.

Juhatus tagab koos haldusnõukoguga OLAFi juurdlustest tulenevatele tulemustele ja soovitudele ning erinevate sise- ja välisauditite aruannetele ja hindamistele piisavad järelmeetmed.

Ilma et see piiraks tegevdirektori kohustusi, mis on sätestatud artiklis 11, abistab ja nõustab juhatus tegevdirektorit haldusnõukogu haldus- ja eelarveküsimusi käsitlevate otsuste rakendamisel.

3. Juhatus moodustavad haldusnõukogu liikmete seast nimetatud viis liiget, nende hulgas haldusnõukogu esimees, kes võib olla ka juhatuse esimees, ning üks komisjoni esindaja.

4. Juhatus liikmete ametiaja kestus on võrdne artikli 6 lõikes 4 sätestatud haldusnõukogu liikmete ametiaja kestusega.

5. Juhatus koosolekud toimuvad vähemalt üks kord kolme kuu tagant. Juhatus esimees kutsub juhatuse liikmete taotlusel kokku täiendavaid koosolekuid.

Artikkel 11

Tegevdirektori ülesanded

1. Ametit juhivad tegevdirektor, kes on oma ülesannete täitmisel sõltumatu.

2. Tegevdirektor vastutab järgmiste valdkondade eest:
- ameti igapäevane juhtimine;
  - haldusnõukogu otsuste rakendamine;
  - iga-aastase tööprogrammi ja mitmeaastase tööprogrammi koostamine pärast haldusnõukoguga konsulteerimist ning nende haldusnõukogule esitamine pärast komisjoniga konsulteerimist;
  - iga-aastase tööprogrammi ja mitmeaastase tööprogrammi rakendamine ning haldusnõukogule selle kohta aruandmine;
  - aastaaruande koostamine ameti tegevuse kohta ja selle esitamine haldusnõukogule heakskiitmiseks;
  - järelhindamise järelduste alusel võetavaid järelmeetmeid sisaldava tegevuskava koostamine ning iga kahe aasta järel komisjonile aruande esitamine edusammude kohta;
  - liidu finantshuvide kaitsmine ning selleks ennetusmeetmete kohaldamine pettuste, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks, tulemusliku kontrolli teostamine, eeskirjade eiramise avastamise korral valesti makstud summade tagasinõudmine ning vajaduse korral tulemuslike, proportsionaalsete ja hoiatavate haldus- ja finantskaristuste kohaldamine;
  - ameti pettustevastase strateegia koostamine ja selle esitamine haldusnõukogule heakskiitmiseks;
  - tagamine, et amet tegutseb kasutajate vajadustele vastavalt, eelkõige seoses pakutavate teenuste piisavusega;
  - kontakti arendamine ja hoidmine liidu institutsioonide, organite, asutuste ja ametitega;
  - kontakti arendamine ja hoidmine äriühingute ja tarbijaorganisatsioonidega, et tagada korrapärane dialoog asjaomaste sidusrühmadega;
  - teised tegevdirektorile käesoleva määrusega pandud ülesanded.

3. Vajaduse korral ning ameti eesmärkide ja ülesannete raames võib tegevdirektor luua ajutisi töörühmi, kuhu kuuluvad eksperdid, sealhulgas liikmesriikide pädevate ametiasutuste eksperdid. Haldusnõukogu tuleb sellest ette teavitada. Ajutise töörühma koosseisu, ekspertide määramist tegevdirektori poolt ja selle töörühma tegevust käsitlev kord täpsustatakse ameti siseeeskirjades.

4. Vajaduse korral annab tegevdirektor haldusnõukogu ja juhatuse käsutusse abihaldustöötajad ja muud ressursid.

Artikkel 12

Alaline sidusrühm

1. Haldusnõukogu loob tegevdirektori ettepanekul alalise sidusrühma, mis koosneb asjaomaseid sidusrühmi esindavatest tunnustatud ekspertidest, näiteks IKT tööstuse, avalikkusele kättesaadavate elektroonilise side võrkude või teenuste pakkujate, tarbijarühmade ekspertidest ja võrgu- ja infoturbe tegelevatest akadeemilistest ekspertidest ning direktiivi 2002/21/EÜ alusel teavitatud riiklike reguleerivate asutuste esindajatest, samuti liidu õiguskaitseasutuste ja eraelu puutumatuse kaitse asutuste esindajatest.

2. Alalise sidusrühma liikmete arvu, koosseisu ja nimetamist haldusnõukogu poolt, tegevdirektori ettepanekut ja rühma tegevust käsitlev kord täpsustatakse ameti sise-eeskirjades ning see avalikustatakse.

3. Alalist sidusrühma juhatab tegevdirektor või isik, kelle tegevdirektor nimetab iga konkreetse juhtumi korral eraldi.

4. Alalise sidusrühma liikmete ametiaeg on kaks ja pool aastat. Haldusnõukogu liige ei või olla alalise sidusrühma liige. Komisjoni ja liikmesriikide ekspertidel on õigus viibida alalise sidusrühma koosolekul ning osaleda rühma töös. Kui tegevdirektor peab seda asjakohaseks, võib kutsuda alalise sidusrühma koosolekul ning selle töös osalema teiste asutuste esindajaid, kes ei ole alalise sidusrühma liikmed.

5. Alaline sidusrühm nõustab ametit tema ülesannete täitmisel. Eelkõige annab rühm tegevdirektorile soovitusi ameti tööprogrammi ettepaneku koostamiseks ning tagab teabevahetuse asjaomaste sidusrühmadega kõikides tööprogrammiga seotud küsimustes.

3. JAGU

TEGEVUS

Artikkel 13

Tööprogramm

1. Amet tegutseb kooskõlas oma iga-aastase ja mitmeaastase tööprogrammiga, mis sisaldab kõiki ameti kavandatud tegevusi.

2. Tööprogramm sisaldab kohandatud tulemuslikkuse näitajaid, mis võimaldavad eesmärkide suhtes saavutatud tulemusi tõhusalt hinnata.

3. Tegevdirektor vastutab ameti tööprogrammi projekti koostamise eest, olles eelnevalt konsulteerinud komisjoni talitustega. Tegevdirektor esitab igal aastal hiljemalt 15. märtsiks juhatusele järgmise aasta tööprogrammi projekti.

4. Haldusnõukogu võtab igal aastal hiljemalt 30. novembriks vastu ameti järgmise aasta tööprogrammi, olles saanud komisjoni vastava arvamuse. Tööprogramm sisaldab mitmeaastast perspektiivi. Haldusnõukogu tagab, et tööprogramm on vastavuses ameti eesmärkide ning liidu seadusandlike ja poliitikaalaste prioriteetidega võrgu- ja infoturbe valdkonnas.

5. Tööprogramm korraldatakse vastavalt tegevuspõhise juhtimise põhimõttele. Tööprogramm on kooskõlas ameti tulude ja kulude eelarvestuse projekti ning ameti sama majandusaasta eelarvega.

6. Tegevdirektor saadab haldusnõukogu vastuvõetud tööprogrammi Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja liikmesriikidele ning avaldab selle. Tegevdirektor tutvustab Euroopa Parlamendi pädeva komisjoni kutsel heakskiidetud iga-aastast tööprogrammi ning osaleb selleteemalisel arutelul.

Artikkel 14

Ametile esitatavad taotlused

1. Ameti eesmärkide ja ülesannete hulka kuuluvad nõuandega abitaotlused adresseeritakse tegevdirektorile ning neile lisatakse käsitletavat küsimust selgitav taustteave. Tegevdirektor teavitab haldusnõukogu ja juhatust laekunud taotlustest, võimalikust mõjust vahenditele ning ettenähtud ajal ka taotluste järelemeetmetest. Kui amet lükkab taotluse tagasi, põhjendab ta seda.

2. Lõikes 1 osutatud taotlusi võivad esitada:

a) Euroopa Parlament;

b) nõukogu;

c) komisjon;

d) kõik liikmesriikide poolt määratud pädevad asutused, näiteks direktiivi 2002/21/EÜ artiklis 2 määratud siseriiklikud reguleerivad asutused.

3. Haldusnõukogu sätestab ameti sise-eeskirjades toimimiskorra lõigete 1 ja 2 kohaldamiseks ametile taotluste esitamise, tähtsuse järgi järjestamise, järelemeetmete ning haldusnõukogu ja juhatuse teavitamise puhuks.

Artikkel 15

Huvide deklaratsioon

1. Haldusnõukogu liikmed, tegevdirektor ning liikmesriikide poolt ajutiselt lähetatud ametnikud esitavad kohustuste deklaratsiooni ning deklaratsiooni, milles kinnitavad, et neil puudub või on olemas otsene või kaudne huvi, mida võib pidada nende sõltumatust kahjustavaks. Deklaratsioon peab olema täpne ja täielik, see esitatakse kirjalikult kord aastas ja vajaduse korral seda ajakohastatakse.

2. Haldusnõukogu liikmed, tegevdirektor ning ajutistes töörühmades osalevad väliseksperdid teevad hiljemalt iga koosoleku alguses täpse ja täieliku deklaratsiooni oma huvide kohta, mida võib pidada päevakorraküsimusega seoses nende sõltumatust kahjustavaks ning nad ei võta osa selliste küsimuste arutamisest ja hääletusest.

3. Amet sätestab oma sise-eeskirjades lõigetes 1 ja 2 osutatud huvide deklaratsioone käsitlevate eeskirjade rakendamise korra.

Artikkel 16

Läbipaistvus

1. Amet tagab, et viib oma tegevust läbi maksimaalselt läbipaistvalt ning artiklite 17 ja 18 kohaselt.

2. Amet tagab üldsusele ja huvitatud isikutele asjakohase, objektiivse, usaldusväärse ja kergesti juurdepääsetava teabe andmise, eelkõige ameti töötulemuste kohta. Amet avalikustab ka artiklile 15 vastavad huvide deklaratsioonid.

3. Haldusnõukogu võib tegevdirektori ettepanekul lubada huvitatud osalistel jälgida ameti mõne tegevusega seotud menetlust.

4. Amet sätestab oma sise-eeskirjades lõigetes 1 ja 2 nimetatud läbipaistvuseeskirjade rakendamiseks toimumisjuhise.

Artikkel 17

Konfidentsiaalsus

1. Ilma et see piiraks artikli 18 kohaldamist, ei anna amet kolmandatele isikutele teavet, mida ta töötleb või saab ning mille osas on esitatud põhjendatud taotlus teabe käsitlemiseks täielikult või osaliselt konfidentsiaalsena.

2. Haldusnõukogu liikmed, tegevdirektor, alalise sidusrühma liikmed, ajutises töörühmas osalevad väliseksperdid ning ameti töötajad, sealhulgas liikmesriikide poolt ajutiselt lähetatud ametnikud järgivad Euroopa Liidu toimumise lepingu (ELi toimumise leping) artiklis 339 sätestatud konfidentsiaalsuse nõudeid, seda isegi pärast nende töökohustuste lõppemist.

3. Amet sätestab oma sise-eeskirjades lõigetes 1 ja 2 osutatud konfidentsiaalsuse nõuete rakendamiseks toimumisjuhise.

4. Haldusnõukogu otsustab lubada ametil käidelda salastatud teavet, kui see on vajalik ameti ülesannete täitmiseks. Sellisel juhul võtab haldusnõukogu kokkuleppel komisjoni talitustega vastu sise-eeskirjad, millega kohaldatakse turbepõhimõtteid, mis on sätestatud komisjoni 29. novembri 2001. aasta otsuses 2001/844/EÜ, ESTÜ, Euratom, millega muudetakse komisjoni kodukorda⁽¹⁾. Nimetatud eeskirjad hõlmavad muu hulgas salastatud teabe vahetust, töötlemist ja säilitamist käsitlevaid sätteid.

Artikkel 18

Juurdepäas dokumentidele

1. Ameti valduses olevate dokumentide suhtes kohaldatakse määrust (EÜ) nr 1049/2001.

2. Haldusnõukogu võtab määruse (EÜ) nr 1049/2001 rakendamiseks vastu menetluse kuue kuu jooksul pärast ameti loomist.

3. Määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 8 kohaselt vastu võetud ameti otsuste peale võib esitada vastavalt ELi toimumise lepingu artiklile 228 kaebuse ombudsmanile või pöörduda

vastavalt ELi toimumise lepingu artiklile 263 Euroopa Liidu Kohtusse.

4. JAGU

FINANTSSÄTTED

Artikkel 19

Eelarve vastuvõtmine

1. Ameti tulud koosnevad liidu eelarve osamaksest, ameti töös artikli 30 kohaselt osalevate kolmandate riikide osamaksetest ning liikmesriikide vabatahtlikest rahalistest või mitterahalistest osamaksetest. Vabatahtlikke osamakseid teevad liikmesriigid ei või sellega seoses nõuda mingit kindlat õigust ega teenust.

2. Ameti kulud hõlmavad muu hulgas personali- ja halduskulusid, tehnilise abi kulusid, taristu kulusid, tegevuskulusid ning kulusid, mis tulenevad kolmandate isikutega sõlmitud lepingutest.

3. Hiljemalt iga aasta 1. märtsiks koostab tegevdirektor ameti järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse projekti ning edastab selle koos ametikohtade loetelu kavaga haldusnõukogule.

4. Tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.

5. Haldusnõukogu koostab igal aastal tegevdirektori poolt koostatud tulude ja kulude eelarvestuse projekti põhjal ameti järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse projekti.

6. Haldusnõukogu saadab selle eelarvestuse projekti, mis sisaldab ametikohtade loetelu kava ja tööprogrammi projekti, hiljemalt 31. märtsiks komisjonile ja kolmandatele riikidele, kellega Euroopa Liit on kooskõlas artikliga 30 kokkulepped sõlminud.

7. Komisjon edastab tulude ja kulude eelarvestuse projekti Euroopa Parlamendile ja nõukogule koos Euroopa Liidu üldeelarve projektiga.

8. Kõnealusest eelarvestuse projektist lähtudes sisestab komisjon Euroopa Liidu eelarve projekti kalkulatsioonid, mida ta peab ametikohtade loetelu põhjal vajalikuks, ja üldeelarvest makstava toetuse suuruse, ning esitab selle kooskõlas ELi toimumise lepingu artikliga 314 Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

9. Euroopa Parlament ja nõukogu kinnitavad ameti toetamiseks ettenähtud assigneeringud.

⁽¹⁾ EÜT L 317, 3.12.2001, lk 1.

10. Euroopa Parlament ja nõukogu kinnitavad ameti ametikohtade loetelu.

11. Haldusnõukogu võtab koos tööprogrammiga vastu ameti eelarve. See muutub lõplikuks pärast liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist. Haldusnõukogu kohandab vajaduse korral ameti eelarvet ja tööprogrammi kooskõlas liidu üldeelarvega. Haldusnõukogu saadab eelarve viivitamata Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

Artikkel 20

Pettustevastane võitlus

1. Selleks et lihtsustada võitlust pettuste, korrupsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu vastavalt määrusele (EÜ) nr 1073/1999, ⁽¹⁾ ühineb amet kuue kuu jooksul alates oma tegevuse algusest 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdluste kohta ⁽²⁾ ja võtab vastu kõikide oma töötajate suhtes kohaldatavad asjakohased sätted, kasutades kõnealuse kokkuleppe lisas esitatud vormi.

2. Kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetusesaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda amet on rahastanud liidu vahenditest.

3. OLAF võib korraldada määruses (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu 11. novembri 1996. aasta määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest) ⁽³⁾ sätestatud korras uurimisi ja kohapealseid kontrollid eesmärgiga teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korrupsiooni või muud ebaseaduslikku tegevust, mis mõjutab liidu finantshuve seoses ameti rahastatud toetuse või lepinguga.

4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, sisaldavad ameti ning kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahelised koostöölepingud ning lepingud, toetuslepingud ja toetuse määramise otsused sätteid, mis annavad kontrollikojale

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta (EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1).

⁽²⁾ 25. mai 1999. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni vahel, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdlust (EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15).

⁽³⁾ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

ja OLAFile selgesõnaliselt õiguse selliste auditite ja uurimiste läbiviimiseks vastavalt nende pädevusele.

Artikkel 21

Eelarve täitmine

1. Tegevdirektor vastutab ameti eelarve täitmise eest.

2. Komisjoni siseaudiitoril on ameti suhtes samad volitused kui komisjoni talituste suhtes.

3. Ameti peaarvepidaja saadab hiljemalt 1. märtsiks pärast eelarveaasta lõppu (N + 1 aasta 1. märts) komisjoni peaarvepidajale esialgse raamatupidamisaruande koos lõppenud eelarveaasta eelarve täitmise ja finantsjuhtimise aruandega. Komisjoni peaarvepidaja ühendab institutsioonide ja detsentraliseeritud organite esialgsed raamatupidamisaruanded vastavalt finantsmääruse artiklile 147.

4. Hiljemalt N + 1 aasta 31. märtsiks saadab komisjoni peaarvepidaja ameti esialgse raamatupidamisaruande koos lõppenud eelarveaasta eelarve täitmise ja finantsjuhtimise aruandega kontrollikojale. Eelarveaasta eelarve täitmist ja finantsjuhtimist käsitlev aruanne saadetakse ka Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Pärast seda, kui tegevdirektor on saanud finantsmääruse artikli 148 kohaselt kontrollikoja märkused ameti esialgse raamatupidamisaruande kohta, koostab tegevdirektor omal vastutusel ameti lõpliku aruande ja saadab selle haldusnõukogule arvamuse saamiseks.

6. Haldusnõukogu esitab oma arvamuse ameti raamatupidamisaruande kohta.

7. Hiljemalt N + 1 aasta 1. juuliks edastab tegevdirektor lõpliku raamatupidamisaruande, kaasa arvatud lõppenud eelarveaasta eelarve täitmise ja finantsjuhtimise aruande ja kontrollikoja märkused koos haldusnõukogu arvamusega Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale.

8. Tegevdirektor avaldab raamatupidamise lõpparuande.

9. Tegevdirektor saadab hiljemalt N + 1 aasta 30. septembriks kontrollikojale selle märkuste kohta vastuse ja vastuse koopia haldusnõukogule.

10. Tegevdirektor esitab taotluse korral Euroopa Parlamendile finantsmääruse artikli 165 lõike 3 kohaselt kogu teabe, mida on vaja kõnealust eelarveaastat käsitleva eelarve täitmise aruande kinnitamismenetluse tõrgeteta rakendamiseks.

11. Euroopa Parlament annab nõukogu soovitusel põhjal heakskiidu tegevdirektori tegevusele N aasta eelarve täitmise kohta enne N + 2 aasta 15. maid.

5. JAGU

PERSONAL

Artikkel 22

Üldsätted

Ameti personali suhtes kohaldatakse personalieeskirju, muude teenistujate teenistustingimusi ja muid liidu institutsioonide kokkuleppega kõnealuste personalieeskirjade jõustamiseks vastu võetud eeskirju.

Artikkel 23

Privileegid ja immunitetid

Ameti ja selle personali suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 7 (Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta).

Artikkel 24

Tegevdirektor

1. Tegevdirektor võetakse tööle ajutise teenistujana vastavalt Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste artikli 2 punktile a.

2. Tegevdirektori nimetab ametisse haldusnõukogu komisjoni esitatud kandidaatide nimekirjast pärast avatud ja läbipaistvat valikumenetlust.

Tegevdirektoriga lepingu sõlmimisel esindab ametit haldusnõukogu esimees.

Enne ametisse määramist kutsutakse haldusnõukogu valitud kandidaat esinema Euroopa Parlamendi pädeva komisjoni ette ja vastama parlamendiliikmete küsimustele.

3. Tegevdirektori ametiaeg on viis aastat. Selle aja lõpuks koostab komisjon hinnangu, milles võetakse arvesse tegevdirektori tegevuse hindamist ning ameti edasisi ülesandeid ja probleeme.

4. Komisjoni ettepanekul, milles võetakse arvesse lõikes 3 osutatud hinnangut, võib haldusnõukogu pärast Euroopa Parlamendi arvamuse saamist pikendada tegevdirektori ametiaega mitte rohkem kui viie aasta võrra.

5. Haldusnõukogu teatab tegevdirektori ametiaja pikendamise kavatsusest Euroopa Parlamendile. Kolme kuu jooksul enne ametiaja pikendamist esineb tegevdirektor Euroopa Parlamendi pädeva komisjoni kutsel selle ees ja vastab parlamendiliikmete küsimustele.

6. Tegevdirektor, kelle ametiaega on pikendatud, ei või osaleda samale ametikohale uue direktori valiku menetluses.

7. Tegevdirektori võib ametist vabastada üksnes haldusnõukogu otsusega.

Artikkel 25

Lähetatud riiklikud eksperdid ja muu personal

1. Amet võib kasutada lähetatud riiklikke eksperte või muid ametiväliseid töötajaid. Sellise personali suhtes ei kohaldata personalieeskirju ega muude teenistujate teenistustingimusi.

2. Haldusnõukogu võtab vastu otsuse, milles sätestatakse riiklike ekspertide ametisse lähetamist käsitlevad eeskirjad.

6. JAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 26

Õiguslik seisund

1. Amet on liidu asutus. Amet on juriidiline isik.

2. Ametil on igas liikmesriigis kõige laialdasem õigus- ja teovõime, mis vastavalt selle riigi õigusaktidele on juriidilistel isikutel. Eelkõige võib ta omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus menetlusosaliseks.

3. Ametit esindab tegevdirektor.

4. Ateena piirkonnas ameti toimimistõhususe parandamiseks loodud harubürood peetakse edasi.

*Artikkel 27***Vastutus**

1. Ameti lepingulist vastutust reguleerib asjaomase lepingu suhtes kohaldatav õigus.

Otsuste tegemine vastavalt ameti sõlmitud lepingus sisalduvale vahekohtuklauslile kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.

2. Lepinguvälise vastutuse korral hüvitab amet kõik kahjud, mida amet või selle teenistujad oma kohustuste täitmisel on tekitanud, vastavalt liikmesriikide seaduste ühistele üldpõhimõtetele.

Kõikide selliste kahjude hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine kuulub Euroopa Liidu Kohtu jurisdiktsiooni alla.

3. Teenistujate vastutust ameti ees reguleerivad ameti töötajate suhtes kohaldatavad sätted.

*Artikkel 28***Keeled**

1. Ameti suhtes kohaldatakse 15. aprilli 1958. aasta määrust nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled⁽¹⁾. Liikmesriigid ja teised nende poolt määratud asutused võivad pöörduda ameti poole ja saada vastuse nende poolt valitud liidu institutsioonide ametlikus keeles.

2. Ameti toimimiseks vajalikke tõlketeenuseid osutab Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus.

*Artikkel 29***Isikuandmete kaitse**

1. Isikuandmete töötlemisel, eelkõige täites oma ülesandeid, järgib amet isikuandmete kaitse põhimõtteid ja määruse (EÜ) nr 45/2001 sätteid.

2. Haldusnõukogu võtab vastu määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 24 lõikes 8 osutatud rakendusmeetmed. Haldusnõukogu võib võtta vastu täiendavaid meetmeid, mida amet peab võtma määruse (EÜ) nr 45/2001 kohaldamiseks.

⁽¹⁾ EÜT 17, 6.10.1958, lk 385/58.

*Artikkel 30***Kolmandate riikide osalemine**

1. Amet on avatud osalemiseks kolmandatele riikidele, kes on sõlminud kokkulepped Euroopa Liiduga, mille alusel nad kohustuvad vastu võtma ning kohaldama liidu õigusakte käesoleva määrusega reguleeritavas valdkonnas.

2. Kõnealuste kokkulepete asjaomaste sätete alusel tuleb sisse seada kord, millega täpsustatakse eelkõige nende riikide ameti töös osalemise laad, ulatus ja viis, kaasa arvatud sätted, mis käsitlevad ameti algatustes osalemist, rahalisi osamakseid ja töötajaid.

*Artikkel 31***Salastatud teabe kaitseks vajalikud julgeolekueeskirjad**

Amet kohaldab turbepõhimõtteid, mis sisalduvad komisjoni turvaeeskirjades, mis käsitlevad Euroopa Liidu salastatud teabe ja tundliku, kuid salastamata teabe kaitset ning mis on sätestatud otsuse 2001/844/EÜ, ESTÜ, Euratom lisas. See hõlmab muu hulgas sellise teabe vahetust, töötlemist ja säilitamist.

7. JAGU

LÕPPSÄTTED*Artikkel 32***Hindamine ja läbivaatamine**

1. Komisjon tellib hiljemalt 20. juuniks 2018 hindamise eelkõige ameti ja selle töö mõju, tulemuslikkuse ja tõhususe kohta. Hindamisel käsitletakse samuti võimalikku vajadust muuta ameti volitusi ning sellise muutmise finantstagajärgi.

2. Lõikes 1 osutatud hindamisel arvestatakse ameti saadud tagasisidet tema töö kohta.

3. Komisjon edastab hindamisaruande koos oma järeldustega Euroopa Parlamendile, nõukogule ja haldusnõukogule. Hindamistulemused avalikustatakse.

4. Hindamise käigus hinnatakse ka ameti saavutatud tulemusi, arvestades tema eesmärke, volitusi ja ülesandeid. Kui komisjon leiab, et ameti tegevuse jätkumine on tema eesmärke, volitusi ja ülesandeid arvestades põhjendatud, võib ta teha ettepaneku pikendada ameti tegevusaega, mis on sätestatud artiklis 36.

*Artikkel 33***Asukohaliikmesriigi koostöö**

Ameti asukohaliikmesriik tagab ametile parimad võimalikud tegutsemistingimused, et tagada ameti nõuetekohane toimimine, sealhulgas asukoha ligipääsetavus, sobivate haridusasutuste olemasolu töötajate laste jaoks, laste ja abikaasade piisav juurdepääs tööturule, sotsiaalkindlustusele ja arstiabile.

*Artikkel 34***Halduskontroll**

Ameti tegevuse üle teostab järelevalvet ombudsman ELi toimimise lepingu artikli 228 kohaselt.

*Artikkel 35***Kehtetuks tunnistamine ja õigusjärglus**

1. Määrus (EÜ) nr 460/2004 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid määrusele (EÜ) nr 460/2004 ja ENISA-le tõlgendatakse viidetena käesolevale määrusele ja ametile.

2. Amet on omandiõiguse, lepingute, õiguslike kohustuste, töölepingute, finantskohustuste ja vastutuse osas määrusega (EÜ) nr 460/2004 loodud ameti õigusjärglane.

*Artikkel 36***Kestus**

Amet asutatakse seitsmeks aastaks alates 19. juunist 2013.

*Artikkel 37***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 21. mai 2013

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
L. CREIGHTON

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 527/2013,

21. mai 2013,

millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1528/2007 seoses mitme riigi väljajätmisega läbirääkimised lõpule viinud piirkondade ja riikide loetelust

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Läbirääkimised majanduspartnerluslepingute sõlmimiseks:

ühelt poolt CARIFORUMi riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel jõudsid lõpule 16. detsembril 2007;

ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika poole vahel jõudsid lõpule 17. detsembril 2007 (Kameruni Vabariik);

ühelt poolt Ghana ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel jõudsid lõpule 13. detsembril 2007;

ühelt poolt Côte d'Ivoire'i ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel jõudsid lõpule 7. detsembril 2007;

ühelt poolt Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel jõudsid lõpule 28. novembril 2007 (Seišelli Vabariik ja Zimbabwe Vabariik), 4. detsembril 2007 (Mauritiuse Vabariik), 11. detsembril 2007 (Komoori Liit ja Madagaskari Vabariik) ning 30. septembril 2008 (Sambia Vabariik);

ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt SADC majanduspartnerluslepingu riikide vahel jõudsid lõpule 23. novembril 2007 (Botswana Vabariik, Lesotho Kuningriik, Svaasimaa Kuningriik, Mosambiigi Vabariik) ja 3. detsembril 2007 (Namiibia Vabariik);

ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ida-Aafrika Ühenduse partnerriikide vahel jõudsid lõpule 27. novembril 2007;

ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahel jõudsid lõpule 23. novembril 2007.

(2) Antigua ja Barbuda, Bahama Ühenduse, Barbadosse, Belize'i, Botswana Vabariigi, Burundi Vabariigi, Côte d'Ivoire'i Vabariigi, Dominica Ühenduse, Dominikaani Vabariigi, Fidži Vabariigi, Ghana Vabariigi, Grenada, Guyana Vabariigi, Haiti Vabariigi, Jamaica, Kameruni Vabariigi, Kenya Vabariigi, Komoori Liidu, Lesotho Kuningriigi, Madagaskari Vabariigi, Mauritiuse Vabariigi, Mosambiigi Vabariigi, Namiibia Vabariigi, Paapua Uus-Guinea Iseseisvusriigi, Rwanda Vabariigi, Saint Kittsi ja Nevisse Föderatsiooni, Saint Lucia, Saint Vincenti ja Grenadiinide, Sambia Vabariigi, Seišelli Vabariigi, Suriname Vabariigi, Svaasimaa Kuningriigi, Tansaania Ühendvabariigi, Trinidadi ja Tobago Vabariigi, Uganda Vabariigi, ning Zimbabwe Vabariigiga majanduspartnerluslepingute läbirääkimiste lõpuleviimine võimaldas kanda need riigid nõukogu 20. detsembri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1528/2007 (millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikide rühma riikidest pärit toodete suhtes kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus) ⁽²⁾ I lisasse.

(3) Botswana Vabariik, Burundi Vabariik, Côte d'Ivoire'i Vabariik, Fidži Vabariik, Ghana Vabariik, Haiti Vabariik, Kameruni Vabariik, Kenya Vabariik, Komoori Liit, Lesotho Kuningriik, Mosambiigi Vabariik, Namiibia Vabariik, Rwanda Vabariik, Sambia Vabariik, Svaasimaa Kuningriik, Tansaania Ühendvabariik ja Uganda Vabariik ei ole astunud vajalikke samme oma majanduspartnerluslepingute ratifitseerimiseks.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 13. septembri 2012. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 11. detsembri 2012. aasta esimese lugemise seisukoht (ELT C 39 E, 12.2.2013, lk 1). Euroopa Parlamendi 16. aprilli 2013. aasta seisukoht.

⁽²⁾ ELT L 348, 31.12.2007, lk 1.

- (4) Seepärast tuleks vastavalt määruse (EÜ) nr 1528/2007 artikli 2 lõikele 3 ning eelkõige selle punktile b kõnealuse määruse I lisa muuta ja need riigid sellest lisast välja jätta.
- (5) Tagamaks, et kõnealused riigid saaks kiiresti määruse (EÜ) nr 1528/2007 I lissasse ennistada, niipea kui nad on astunud vajalikke samme oma majanduspartnerluslepingute ratifitseerimiseks ja oodates lepingute jõustumist, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse kohaselt määruse (EÜ) nr 1528/2007 I lisast välja jäetud riikide ennistamiseks kõnealusesse lissasse. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning ajakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 1528/2007 muudetakse järgmiselt.

- 1) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 2a

Volituste delegeerimine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 2b vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse I lisa muutmiseks, et ennistada sellesse need AKV riikide rühma piirkonnad või riigid, mis jäeti nimetatud lisast välja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 527/2013 (*) kohaselt ning kes on pärast väljajätmist astunud vajalikke samme oma majanduspartnerluslepingute ratifitseerimiseks.

Artikkel 2b

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 2a osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 21. juunist 2013. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase ajavahemiku lõppu. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 2a osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 2a alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

(*) ELT L 165, 18.6.2013, lk 59”.

- 2) I lisa asendatakse käesoleva määruse liss esitatud tekstiga.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. oktoobrist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 21. mai 2013

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
L. CREIGHTON

LISA

„I LISA

Läbirääkimised lõpule viinud piirkondade ja riikide loetelu artikli 2 lõike 2 tähenduses

ANTIGUA JA BARBUDA
BAHAMA ÜHENDUS
BARBADOS
BELIZE
DOMINICA ÜHENDUS
DOMINIKAANI VABARIIK
GRENADA
GUYANA VABARIIK
JAMAICA
MADAGASKARI VABARIIK
MAURITIUSE VABARIIK
PAAPUA UUS-GUINEA ISESEISVUSRIIK
SAINT KITTSI JA NEVISE FÖDERATSIOON
SAINT LUCIA
SAINT VINCENT JA GRENADIINID
SEIŠELLI VABARIIK
SURINAME VABARIIK
TRINIDADI JA TOBAGO VABARIIK
ZIMBABWE VABARIIK”

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 528/2013,

12. juuni 2013,

millega muudetakse kohaldamiskuupäeva osas määrust (EÜ) nr 450/2008, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (ajakohastatud tolliseadustik)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 33, 114 ja 207,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 450/2008, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (ajakohastatud tolliseadustik),⁽³⁾ peaks asendama nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik⁽⁴⁾. Määrus (EÜ) nr 450/2008 jõustus 24. juunil 2008, kuid seda kohaldatakse nimetatud määruse artikli 188 lõike 2 kohaselt alles siis, kui hakatakse kohaldama selle rakendussätteid, ja hiljemalt alates 24. juunist 2013.
- (2) Komisjon esitas 20. veebruaril 2012 Euroopa Parlamendile ja nõukogule määruse (EÜ) nr 450/2008 uuestisõnastamisena liidu tolliseadustiku kehtestamist käsitleva määruse ettepaneku, et asendada kõnealune määrus enne selle lõplikku kohaldamiskuupäeva 24. juunil 2013. Seadusandlikku tavamenetlust ei ole aga võimalik lõpule viia piisavalt vara selleks, et kavandatud määrus vastu võtta ja jõustada enne kõnealust kuupäeva. Seadusandlike parandusmeetmete puudumise korral kohalduks määrus (EÜ) nr 450/2008 seega 24. juunil 2013 ja

määrus (EMÜ) nr 2913/92 muutuks kehtetuks. Seetõttu tekiks õiguskindlusetus kõnealusest kuupäevast alates kohaldatavate tollialaste õigusaktide suhtes ning oleks raske kuni kavandatava määruse vastuvõtmiseni säilitada liidu terviklikku ja järjepidevat tollialast õigusraamistikku.

- (3) Selleks et hoida ära sellised liidu tollialaste õigusaktidega seotud tõsised probleemid ja anda Euroopa Parlamendile ja nõukogule piisavalt aega liidu tolliseadustiku uuestisõnastamise protsessi lõpuleviimiseks, tuleks edasi lükata määruse (EÜ) nr 450/2008 lõplik kohaldamiskuupäev, mis on sätestatud nimetatud määruse artikli 188 lõike 2 teises lõigus. Kõnealuse eesmärgi täitmiseks vajalikuks peetav uus kohaldamiskuupäev on 1. november 2013.
- (4) Küsimuse kiireloomulisuse tõttu on hädavajalik teha erand kaheksa nädala pikkusest ajavahemikust, millele viidatakse Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokoll nr 1 (Riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4.
- (5) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 450/2008 vastavalt muuta

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 450/2008 artikli 188 lõike 2 teises lõigus asendatakse kuupäev „24. juuni 2013“ kuupäevaga „1. november 2013“ sobivas käändes.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 12. juuni 2013

Euroopa Parlamendi nimel

president

M. SCHULZ

Nõukogu nimel

eesistuja

L. CREIGHTON

⁽¹⁾ 22. mai 2013. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 23. mai 2013. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 10. juuni 2013. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 145, 4.6.2008, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 302, 19.10.1992, lk 1.

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2013/11/EL,

21. mai 2013,

tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ

(tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise direktiiv)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist

(1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise lepingu) artikli 169 lõikega 1 ja lõike 2 punktiga a on ette nähtud, et liit aitab kaasa kõrgetasemelise tarbijakaitse saavutamisele meetmetega, mis võetakse ELi toimimise lepingu artikli 114 kohaselt. Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 38 on sätestatud, et liidu poliitikaga tagatakse tarbijakaitse kõrge tase.

(2) Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 26 lõikele 2 hõlmab siseturg sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade ja teenuste vaba liikumine. Siseturg peaks pakkuma tarbijatele lisandväärtust kaupade ja teenuste parema kvaliteedi, suurema valiku, mõistlike hindade ja kõrgete ohutusstandardite näol, mis peaksid tõstma tarbijakaitse taset.

(3) Siseturu killustatus on kahjulik liidu konkurentsivõimele, majanduskasvule ja töökohtade loomisele. Siseturu väljakujundamiseks on vaja kõrvaldada selle nõuetekohast toimimist takistavad otsesed ja kaudsed tõkked ning suurendada kodanike usaldust.

(4) Müügi- ja teenuse osutamise lepingutest tulenevate sise-riiklike ja piiriüleste vaidluste lihtsatele, tõhusatele, kiiretele ja odavatele lahendamisviisidele juurdepääsu tagamine peaks tooma kasu tarbijatele ning suurendama seeläbi nende usaldust turu vastu. Kõnealune juurdepääs peaks kehtima nii internetipõhistele kui ka interneti vahenduseta tehtud tehingutele ning on eriti oluline siis, kui tarbijad teevad piiriüleseid oste.

(5) Vaidluste kohtuvälise lahendamise pakub lihtsa, kiire ja odava kohtuvälise lahendamise tarbijate ja kauplejate vahelistele vaidlustele. Ent vaidluste kohtuvälise lahendamise ei ole kõikjal liidus veel piisavalt hästi ja järjekindlalt välja töötatud. On kahetsusväärne, et hoolimata komisjoni 30. märtsi 1998. aasta soovitusel 98/257/EÜ (tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavate asutuste suhtes kohaldatavate põhimõtete kohta) ⁽³⁾ ja komisjoni 4. aprilli 2001. aasta soovitusel 2001/310/EÜ (milles käsitletakse põhimõtteid kohtuvälisele lahendamisele), ⁽⁴⁾ ei ole vaidluste kohtuvälise lahendamist nõuetekohaselt kehtestatud ja see ei toimi rahuldavalt liidu kõigis geograafilistes piirkondades või ettevõtlussektorites. Tarbijad ja kauplejad ei ole ikka veel teadlikud olemasolevatest kohtuvälisest õiguskaitsemehhanismidest ja ainult väike arv kodanikke teab, kuidas esitada kaebust vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele. Vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste kättesaadavuse korral on nende kvaliteet liikmesriigiti suuresti varieeruv ning tihti ei leia piiriüleseid vaidlusi vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste poolt tõhusat käsitlemist.

(6) Liikmesriikidevahelised lahknemused vaidluste kohtuvälise lahendamise geograafilises kaetuses ja kvaliteedis ning sellekohases teadlikkuses on takistuseks siseturu toimimisele ning kuuluvad põhjuste hulka, miks tarbijad hoiduvad tegemast piiriüleseid ostsid ja miks neil puudub kindlustunne, et võimalikud vaidlused kauplejatega saavad lahendatud lihtsal, kiirel ja vähekulukal viisil. Samadel põhjustel võivad kauplejad hoiduda müümast kaupu teiste liikmesriikide tarbijatele, kui vaidluste kohtuvälise lahendamise kvaliteetsed menetlused ei ole piisavalt kättesaadavad. Kauplejad, kelle asukoht on liikmesriigis, kus vaidluste kohtuvälise lahendamise kvaliteetsed menetlused ei ole piisavalt kättesaadavad, on lisaks ebasoodsas

⁽¹⁾ ELT C 181, 21.6.2012, lk 93.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2013. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 22. aprilli 2013. aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT L 115, 17.4.1998, lk 31.

⁽⁴⁾ EÜT L 109, 19.4.2001, lk 56.

konkurentsiolukorras nende kauplejate suhtes, kellel on sellistele menetlustele juurdepääs ning kes saavad seega lahendada tarbijavaidlusi kiiremini ja odavamalt.

- (7) Selleks et tarbijad kasutaksid täiel määral siseturu potentsiaali, peaks vaidluste kohtuväline lahendamine olema kättesaadav kõikide käesoleva direktiiviga hõlmatud siseriiklike ja piiriüleste tarbijavaidluste liikide puhul, vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlused peaksid vastama kogu liidus kohaldatavatele kvaliteedinõuetele ning tarbijad ja kauplejad peaksid olema sellistest menetlustest teadlikud. Piiriülese kaubanduse ja isikute liikuvuse suurenemise tõttu on samuti tähtis, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused menetleksid piiriüleseid vaidlusi tulemuslikult.
- (8) Nagu teatas Euroopa Parlament oma 25. oktoobri 2011. aasta resolutsioonis alternatiivse vaidluste lahendamissüsteemi kohta tsiviil-, kaubandus- ja perekonnaga seotud küsimustes ning 20. mai 2010. aasta resolutsioonis ühtse turu loomise kohta tarbijatele ja kodanikele, peaks tervikliku lähenemisviisi puhul ühtsele turule, mis on kodanikele tulemuslik, seadma esmatahtsaks lihtsa, taskukohase, otstarbeka ja kättesaadava õiguskaitse süsteemi väljatöötamise.
- (9) Oma 13. aprilli 2011. aasta teatises „Ühtse turu akt. Kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks. „Üheskoos uue majanduskasvu eest”” nimetas komisjon õigusakte vaidluste kohtuvälise lahendamise kohta, mis hõlmavad elektroonilist kaubandust („e-kaubandus”) ühena kaheteistkümnest vahendist, mis võimendavad majanduskasvu, tugevdavad usaldust ühtse turu vastu ja edendavad ühtse turu väljakujundamist.
- (10) Oma 24.-25. märtsi ja 23. oktoobri 2011. aasta järeldustes kutsus Euroopa Ülemkogu Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles võtma 2012. aasta lõpuks vastu esimese esmatahtsate meetmete kogumi, et anda ühtsele turule uut hoogu. Samuti toonitas Euroopa Liidu Nõukogu oma 30. mai 2011. aasta järeldustes ühtse turu taaskäivitamise prioriteetide kohta e-kaubanduse tähtsust ja nõustas, et tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismid võivad pakkuda odavat, lihtsat ja kiiret õiguskaitset nii tarbijatele kui ka kauplejatele. Kõnealuste mehhanismide edukaks rakendamiseks on vaja kõikide osalejate püsivat poliitilist taht ja toetust, tegemata käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste otsustamisprotsessis järeleandmisi taskukohasuses, läbipaistvuses, paindlikkuses, kiiruses ja kvaliteedis.
- (11) Arvestades internetikaubanduse ja eriti piiriülese kaubanduse kui liidu majandustegevuse alustala kasvavat tähtsust, on nõuetekohaselt toimiv tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise süsteem ja korralikult integreeritud

internetipõhise vaidluste lahendamise raamistik internetipõhistest tehingutest tulenevate tarbijavaidluste jaoks vajalik, et saavutada ühtse turu akti eesmärk suurendada kodanike usaldust siseturu vastu.

- (12) Käesolev direktiiv ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 524/2013 (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta) ⁽¹⁾ on kaks omavahel seotud ja teineteist täiendavat õigusakti. Määrusega (EL) nr 524/2013 nähakse ette internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi loomine, mis annab tarbijatele ja kauplejatele ühtse sisenemiskoha internetikaubandusega seotud vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste kaudu, mis on selle platvormiga seotud ja pakuvad kvaliteetsete menetluste abil vaidluste kohtuvälise lahendamise. Seega on juurdepääs vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustele terves liidus internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi nõuetekohase toimimise eeltingimus.
- (13) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada mittemajanduslike üldhuviteenuste suhtes. Mittemajanduslikud teenused on teenused, mida ei osutata majanduslikel kaalutlustel. Seega ei peaks käesolev direktiiv hõlmama selliseid mittemajanduslikke üldhuviteenuseid, mida osutatakse tasuta riigi poolt või riigi nimel, sõltumata sellest, millises õiguslikus vormis neid teenuseid osutatakse.
- (14) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta direktiivi 2011/24/EL (patsiendiõiguse kohaldamise kohta piiriülese tervishoiu) ⁽²⁾ artikli 3 punktis a määratletud tervishoiuteenuste suhtes.
- (15) Nõuetekohaselt toimiva vaidluste kohtuvälise lahendamise süsteemi väljatöötamine liidus on vajalik, et tugevdada tarbijate usaldust siseturu vastu, sealhulgas internetikaubanduse valdkonnas, ning kasutada ära piiriülese ja internetipõhise kaubanduse potentsiaal ja võimalused. Selle väljatöötamine peaks tuginema liikmesriikides olemasolevatele vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustele ning austama liikmesriikide õigustavasid. Nii olemasolevaid kui ka hiljuti loodud nõuetekohaselt toimivaid vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuseid, mis vastavad käesolevas direktiivis sätestatud kvaliteedinõuetele, tuleks käsitada kui vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuseid käesoleva direktiivi tähenduses. Vaidluste kohtuvälise lahendamise tava levitamine võib osutada oluliseks ka nendes liikmesriikides, kus kohtuasjad on märkimisväärselt kuhjunud ning ei lase liidu kodanikel kasutada oma õigust õiglasele kohtulikule arutamisele mõistliku aja jooksul.
- (16) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada tarbijate ja kauplejate vaheliste vaidluste suhtes, mis on seotud nii internetipõhistest kui interneti vahendusest sõlmitud müügi- või teenuse osutamise lepingutest tulenevate lepinguliste kohustustega kõigis välistamata majandussektorites. See peaks hõlmama vaidlusi, mis tulenevad digitaalse infosisu

⁽¹⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 1.

⁽²⁾ ELT L 88, 4.4.2011, lk 45.

tasu eest müümisest või kättesaadavaks tegemisest. Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada tarbijate poolt kauplejate vastu esitatud kaebuste suhtes. Seda ei tohiks kohaldada kauplejate poolt tarbijate vastu esitatud kaebuste ega kauplejatevaheliste vaidluste suhtes. Samas ei tohiks sellega takistada liikmesriikides selliste sätete vastuvõtmist või säilitamist, mis käsitlevad selliste vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusi.

- (17) Liikmesriikidel tuleks lubada säilitada või vastu võtta siseriiklikke sätteid käesoleva direktiiviga hõlmamata menetluste suhtes, näiteks kaebuste lahendamist käsitlevate sisemenetluste suhtes, mida haldab kaupleja. Sellised kaebuste lahendamise sisemenetlused võivad olla tõhusaks tarbijavaidluste lahendamise vahendiks varajases etapis.
- (18) Mõiste „tarbija” peaks hõlmama füüsilisi isikuid, kes tegutsevad väljaspool oma kaubandus-, ettevõtlus-, oskuse- või kutsetegevust. Kui aga leping on sõlmitud eesmärkidel, mis on osaliselt seotud isiku kaubandustegevusega ja osaliselt mitte (kaheksuguse eesmärgiga lepingud) ning kaubanduslik eesmärk on piiratud ega ole tarne kontekstis domineeriv, tuleks ka see isik arvata tarbijaks.
- (19) Mõned kehtivad liidu õigusaktid juba sisaldavad vaidluste kohtuvälise lahendamise käsitlevaid sätteid. Õiguskindluse tagamiseks tuleks ette näha, et vastuolu korral on käesolev direktiiv ülimuslik, välja arvatud juhul, kui selgesõnaliselt on sätestatud teisiti. Eelkõige ei tohiks käesolev direktiiv piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiivi 2008/52/EÜ (vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusajades),⁽¹⁾ milles on juba sätestatud liidu tasandil vahendusüsteemide raamistik piiriüleste vaidluste jaoks, piiramata kõnealuse direktiivi kohaldamist siseriiklike vahendusmenetluste suhtes. Käesolev direktiiv on ette nähtud horisontaalseks kohaldamiseks vaidluste kohtuvälise lahendamise igat liiki menetluste suhtes, sealhulgas direktiiviga 2008/52/EÜ hõlmatud menetluste suhtes.
- (20) Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused erinevad suuresti nii liidu piires kui ka liikmesriigi siseselt. Käesolev direktiiv peaks kehtima kõikide alaliselt tegutsevate üksuste suhtes, kes lahendavad tarbija ja kaupleja vahelisi vaidlusi vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlust kasutades ning on kantud nimekirja kooskõlas käesoleva direktiiviga. Liikmesriikide vastava otsuse alusel võib käesolev direktiiv hõlmata ka neid vaidluste lahendamise üksusi, kes määravad poolte jaoks siduvaid lahendusi. Siiski ei tohiks kohtuvälise menetlust, mis on *ad hoc* loodud tarbija ja kaupleja vahelise üheainsa vaidluse lahendamiseks, pidada vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluseks.
- (21) Vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlused erinevad suuresti nii liidu piires kui ka liikmesriikide sees. Need

võivad olla menetlused, kus vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus toob pooled kokku eesmärgiga jõuda kokkuleppeni või kus kõnealune üksus soovib lahendust või määrab lahenduse. Need võivad olla ka kahest või enamast sellisest menetlusest kombineeritud menetlused. Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikides vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks kasutatavate menetluste vormi.

- (22) Menetlused nendes vaidluste lahendamise üksustes, kus vaidluste lahendamise eest vastutavad füüsilised isikud on tööle võetud või mis tahes viisil tasustatud üksnes kaupleja poolt, tekitavad tõenäoliselt huvide konflikti. Seetõttu tuleks sellised menetlused põhimõtteliselt käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja jätta, välja arvatud juhul, kui liikmesriik otsustab, et selliseid menetlusi võib pidada käesoleva direktiivi kohasteks vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusteks ning tingimusel, et asjaomased üksused on täielikus kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud sõltumatuse ja erapooletuse erinõuetega. Nende vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste puhul, kes pakuvad vaidluste lahendamist selliste menetluste kaudu, tuleks korrapäraselt hinnata nende vastavust käesolevas direktiivis sätestatud kvaliteedinõuetele, sealhulgas täiendavatele erinõuetele nende sõltumatuse tagamise kohta.
- (23) Käesolevat direktiivi ei tohiks kohaldada menetluste suhtes kaupleja hallatavates tarbijakaebuste käsitlemise süsteemides ega poolte vahel peetavate otseste läbirääkimiste suhtes. Lisaks ei tohiks seda kohaldada siis, kui kohtunik püüab vaidlust lahendada seda vaidlust käsitleva kohtumenetluse käigus.
- (24) Liikmesriigid peaksid tagama, et käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvad vaidlusi saab esitada vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele, kes vastab käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele ning on käesoleva direktiivi kohaselt nimekirja kantud. Liikmesriikidel peaks olema võimalik seda kohustust täita, tuginedes olemasolevatele nõuetekohaselt toimivatele vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustele ja kohandades vajaduse korral nende pädevusulatust või nähes ette uute vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste loomise. Käesolev direktiiv ei peaks välistama nende olemasolevate vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste tegevust, kes toimivad liikmesriikide riiklike tarbijakaitseametite raames, kus vaidluste lahendamise eest vastutavad riigiametnikud. Riigiametnikke tuleks käsitada nii tarbijate kui ka kauplejate huvide esindajatena. Käesoleva direktiiviga ei tohiks liikmesriike kohustada looma spetsiaalset vaidluste kohtuvälise lahendamise üksust iga jaemüügisektori jaoks. Vajaduse korral ning selleks, et tagada vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustega täielik valdkondlik ja geograafiline kaetus ning neile üksustele juurdepääs, peaks liikmesriikidel olema võimalik näha ette sellise täiendava üksuse loomine, milles tegeldakse nende vaidluste lahendamise, mille jaoks puudub konkreetne pädev üksus. Vaidluste kohtuvälise lahendamise täiendavad üksused on mõeldud selleks, et tagada tarbijatele ja kauplejatele alati juurdepääs vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele.

⁽¹⁾ ELT L 136, 24.5.2008, lk 3.

- (25) Käesolev direktiiv ei tohiks takistada liikmesriikidel säilitada või vastu võtta tarbijate lepinguid puudutavate vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusi käsitlevaid õigusakte, mis vastavad käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele. Selleks et tagada vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste tõhus toimimine, peaks neil üksustel olema ka võimalus vastavalt oma asukohaliikmesriigi õigusele säilitada või vastu võtta menetluseeskirju, mis lubavad neil teatavatel asjaoludel vaidluste menetlemisest keelduda, näiteks siis, kui vaidlus on liiga keerukas ning seetõttu oleks seda parem lahendada kohtus. Siiski ei tohiks lubada, et menetluseeskirjad, mis lubavad vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusel vaidluse menetlemisest keelduda, võiksid oluliselt kahjustada tarbijate juurdepääsu vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustele, sealhulgas piiriüleste vaidluste korral. Seega peaksid liikmesriigid rahalise piirmäära kehtestamisel alati arvesse võtma, et vaidluse tegelik väärtus võib liikmesriikide vahel kõikuda ja seetõttu võiks ebaproportsionaalselt kõrge piirmäära kehtestamine ühes liikmesriigis halvendada teiste liikmesriikide tarbijate juurdepääsu vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustele. Liikmesriikidelt ei tohiks nõuda, et nad tagaksid, et tarbija saab esitada oma kaebuse teisele vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele, kui see vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus, kellele kaebus esmalt esitati, on oma menetluseeskirjade alusel keeldunud kaebust menetlemast. Sellistel juhtudel tuleks lugeda, et liikmesriigid on täitnud oma kohustuse tagada täielik kaetus vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustega.
- (26) Käesolev direktiiv peaks lubama hõlmata ühes liikmesriigis asutatud kauplejaid teises liikmesriigis asuva vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusega. Vaidluste kohtuvälise lahendamise süsteemiga kaetuse ja sellele tarbijate juurdepääsu parandamiseks terves liidus peaks liikmesriikidel olema võimalik otsustada kasutada teises liikmesriigis asutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi või piirkondlikke, rahvusvahelisi või üleeuroopalisi vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi, kui eri liikmesriikidest pärit kauplejad kuuluvad sama vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse alla. Siiski ei tohiks teises liikmesriigis asutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste või rahvusvaheliste või üleeuroopaliste vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste kasutamine piirata liikmesriikide vastutust vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustega täieliku kaetuse ja neile üksustele juurdepääsu tagamisel.
- (27) Käesolev direktiiv ei tohiks takistada liikmesriike säilitamast või kehtestamast vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusi, milles käsitletakse ühiselt identseid või sarnaseid vaidlusi kaupleja ja mitme tarbija vahel. Tuleks läbi viia vaidluste kohtuvälise lahendamise kollektiivsete menetluste põhjalik mõjuanalüüs enne, kui tehakse ettepanek selliste menetluste kasutamiseks liidu tasandil. Tulemusliku kollektiivsete vaidluste süsteemi olemasolu ja vaidluste kohtuvälise lahendamise süsteemi lihtne kasutamine peaksid üksteist täiendama ja need menetlused ei tohiks olla üksteist välistavad.
- (28) Käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate vaidlustega seotud teabe töötlemine peaks vastama isikuandmete kaitse eeskirjadele, mis on sätestatud liikmesriikide õigus- ja haldusnormides, mis on vastu võetud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivile 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽¹⁾.
- (29) Konfidentsiaalsust ja eraelu puutumatust tuleks austada vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse kõigis etappides. Liikmesriike tuleks julgustada kaitsma vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste konfidentsiaalsust järgnevates tsiviil- ja kaubandusajade kohtumenetlustes või vahekohtumenetlustes.
- (30) Siiski peaksid liikmesriigid tagama, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused avalikustavad kõik süstemaatilised või olulised probleemid, mis sageli ette tulevad ning põhjustavad tarbijate ja kauplejate vahelisi vaidlusi. Sellekohasele teabele võiks lisada soovitusi, kuidas selliseid probleeme tulevikus vältida või lahendada, et tõsta kauplejate standardeid ning hõlbustada teabe ja parimate tavade vahetamist.
- (31) Liikmesriigid peaksid tagama, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused lahendavad vaidlusi nii tarbijate kui ka kauplejate suhtes õiglasel, praktilisel ja proportsionaalsel viisil, kaebuse esitamise asjaolude objektiivse hindamise põhjal ning võttes nõuetekohaselt arvesse poolte õigusi.
- (32) Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste sõltumatus ja ausus on hädavajalik, et võita liidu kodanike usaldus selle vastu, et vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismid pakuvad neile õiglase ja sõltumatu lahenduse. Vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutav füüsiline isik või kollegiaalne kogu peaks olema sõltumatu kõigist, kel võivad tulemustega seoses olla oma huvid, ning vastutaval füüsilisel isikul või kollegiaalsel kogul ei tohiks olla huvide konflikte, mis võivad takistada õiglasele, erapooletule ja sõltumatule otsusele jõudmist.
- (33) Vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavaid füüsilisi isikuid tuleks pidada erapooletuks vaid siis, kui neile ei saa avaldada survet, mis võiks mõjutada nende suhtumist vaidlusse. Selleks et tagada kõnealuste isikute tegevuse sõltumatus, tuleks nad määrata ametisse piisavalt pikaks ametiajaks ning nad ei tohiks kummaltki poolt ega nende esindajatelt mingeid juhiseid saada.
- (34) Huvide konflikti välistamiseks peaksid vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavad füüsilised isikud avalikustama kõik asjaolud, mis võiksid mõjutada nende sõltumatust ja erapooletust või põhjustada huvide konflikti ühe või teise poolega vaidluses, mida neil on palutud lahendada. Huvide konflikti võib põhjustada otsene või kaudne finantshuvi vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tulemuse vastu või isiklik või ärisuhe ühe või mitme poolega kolme aasta jooksul enne ametisse asumist, sealhulgas muud volitused kui need, mis on antud vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks, mida asjaomane isik on täitnud ühe või mitme poole, kutseorganisatsiooni või ettevõtjate ühenduse heaks, mille liige on üks pooltest, või asjaomase kutseorganisatsiooni või ettevõtjate ühenduse muude liikmete heaks.

⁽¹⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

- (35) Eelkõige on vaja tagada sellise surve puudumine, kui vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavad füüsilised isikud on kaupleja poolt tööle võetud või mis tahes viisil tasustatud. Seetõttu tuleks kehtestada erinõuded juhuks, kui liikmesriigid otsustavad lubada selliste vaidluste lahendamise menetluste käsitamist käesoleva direktiivi kohaste vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustena. Kui vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavad füüsilised isikud on tööle võetud või saavad mis tahes viisil tasu ainult sellelt kutseorganisatsioonilt või ettevõtjate ühenduselt, mille liige kaupleja on, peaks nende käsutuses olema eraldi ja sihtotstarbeline eelarve, mis on piisav nende ülesannete täitmiseks.
- (36) Vaidluste kohtuvälise lahendamise edukaks toimimiseks, eelkõige vajaliku usalduse tagamiseks vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste vastu on väga oluline, et vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavatel füüsilistel isikutel oleksid vajalikud eriteadmised, sealhulgas üldised õigusteadmised. Eelkõige peaks neil isikutel olema piisavad üldteadmised õigusküsimustest vaidluste õiguslike tagajärgede mõistmiseks, ilma et neil oleks kohustust olla kvalifitseeritud jurist.
- (37) Teatavate kvaliteedipõhimõtete kohaldatavus vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste suhtes tugendab nii tarbijate kui ka kauplejate usaldust selliste menetluste vastu. Sellised kvaliteedipõhimõtted töötati liidu tasandil esmakordselt välja soovitusel 98/257/EÜ ning 2001/310/EÜ. Kõnealustes komisjoni soovitusel sätestatud mõnede põhimõtetele siduva iseloomu andmisega kehtestatakse käesolevas direktiivis kvaliteedinõuete kogum, mida kohaldatakse kõikide vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste suhtes, mida viib läbi vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus, millest on komisjonile teatatud.
- (38) Käesoleva direktiiviga peaks kehtestama vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste kvaliteedinõuded, mis peaksid tagama tarbijatele samaväärsel tasemel kaitse ja õigused nii siseriiklike kui ka piiriüleste vaidluste korral. Käesolev direktiiv ei tohiks takistada liikmesriikidel võtta vastu või säilitada käesoleva direktiivi eeskirjadest rangemaid eeskirju.
- (39) Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused peaksid olema juurdepääsetavad ja läbipaistvad. Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste ja menetluste läbipaistvuse tagamiseks on vaja, et pooled saaksid selge ja kättesaadava teabe, mida nad vajavad teadliku otsuse tegemiseks enne vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse astumist. Sellise teabe andmine kauplejatele ei peaks olema nõutav, kui nende osalemine vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustes on siseriikliku õiguse kohaselt kohustuslik.
- (40) Nõuetekohaselt toimiv vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus peaks vaidlusi nii internetipõhiselt kui ka interneti vahenduseta menetlema kiiresti ning tegema vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tulemuse kättesaadavaks 90 kalendripäeva jooksul alates kuupäevast, mil asjaomane üksus sai kätte kaebuse täieliku toimiku, sealhulgas kõik kõnealuse kaebusega seotud asjakohased dokumendid, ning lõpetades vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tulemuse teatavakstegemise kuupäevaga. Kaebuse saanud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus peaks vaidluse pooli sellest teavitama kohe, kui on saanud kätte kõik dokumendid, mis on vajalikud vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse läbiviimiseks. Teatavat erandjuhtudel väga keerulise iseloomuga vaidluste korral, sealhulgas kui üks pooltest ei saa põhjendatud juhtudel vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluses osaleda, peaksid vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused saama seda tähtaega asjaomase juhtumi läbivaatamiseks pikendada. Pooli tuleks kõikidest sellistest pikendamisest teavitada ning teatada neile eeldatav ligikaudne aeg, mis on vajalik asjaomase vaidluse lahendamiseks.
- (41) Vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlused peaksid eelistatavalt olema tarbijale tasuta. Menetlustasude kohaldamisel peaks vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus olema tarbijatele juurdepääsetav, atraktiivne ja taskukohane. Seetõttu ei tohiks menetlustasud ületada sümboolset määra.
- (42) Vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlused peaksid olema õiglased, nii et vaidluse pooled on täiel määral teadlikud oma õigustest ja asjaomase menetluse käigus tehtavate valikute tagajärgedest. Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused peaksid tarbijaid nende õigustest teavitama enne, kui nad pakutud lahendusega nõustuvad või seda järgivad. Mõlemal poolel peaks olema võimalik esitada teavet ja tõendeid füüsiliselt kohal viibimata.
- (43) Tarbija ja kaupleja vaheline kokkulepe kaebuste esitamise kohta vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele ei tohiks olla tarbija jaoks siduv, kui selline kokkulepe sõlmiti enne vaidluse tekkimist ning kui sellest tulenevalt jääb tarbija ilma õigusest esitada hagi vaidluse lahendamiseks kohtule. Lisaks peaks nendes vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustes, mille eesmärk on lahendada vaidlus lahenduse määramise teel, olema lahendus poolte jaoks siduv ainult siis, kui neid on selle siduvast iseloomust eelnevalt teavitatud ja nad on sellega sõnaselgelt nõustunud. Kauplejapoolne selgesõnaline nõustumine ei peaks olema vajalik, kui siseriiklikud eeskirjad näevad ette, et sellised lahendused on kauplejate suhtes siduvad.
- (44) Nende vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste puhul, mille eesmärgiks on vaidluse lahendamine tarbija jaoks määratud lahendusega, ei tohiks tarbija, kui õigusnormides ei ole vasturääkivust, jääda määratud lahenduse tõttu ilma kaitsest, mis on talle ette nähtud nende sätetega, mille suhtes ei saa lepingust kõrvale kalduda selle liikmesriigi õiguse alusel, kus on tarbija ja kaupleja harilik viibimiskoht. Õigusnormide vasturääkivuse korral, kui müügi- või teenuse osutamise lepingute suhtes kohaldatav õigusakt on määratud kindlaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 (lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava

õiguse kohta („Rooma I”) ⁽¹⁾ artikli 6 lõigete 1 ja 2 kohaselt, ei tohiks tarbija vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse määratud lahenduse tõttu jääda ilma kaitsest, mis on talle ette nähtud nende sätetega, mille suhtes ei saa lepingust kõrvale kalduda selle liikmesriigi õiguse alusel, kus on tarbija harilik viibimiskoht. Õigusnormide vasturääkivuse korral, kui müügi- või teenuse osutamise lepingute suhtes kohaldatav õigusakt on määratud kindlaks lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse 19. juuni 1980. aasta Rooma konventsiooni ⁽²⁾ artikli 5 lõigete 1–3 kohaselt, ei tohiks tarbija vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse määratud lahenduse tõttu jääda ilma kaitsest, mis on tarbijale ette nähtud selle liikmesriigi kohustuslike eeskirjade alusel, kus on tarbija harilik viibimiskoht.

- (45) Õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele on põhiõigused, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 47. Seetõttu ei tohiks vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlused olla kavandatud asendama kohtumenetlust ning ei tohiks võtta tarbijatelt või kauplejatelt õigust pöörduda õiguskaitse saamiseks kohtusse. Käesolev direktiiv ei tohiks takistada pooltel pöörduda kohtusse. Kui vaidlust ei saa lahendada asjaomase vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse abil, mille tulemus ei ole siduv, ei tohiks pooli hiljem takistada algatamast kõnealuse vaidluse suhtes kohtumenetlust. Liikmesriigid peaksid saama vabalt valida selle eesmärgi saavutamiseks asjakohased vahendid. Muu hulgas peaks neil olema võimalus ette näha, et aegumistähtjad ei lõppe vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse kestel.
- (46) Tõhusaks toimimiseks peaks vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste käsutuses olema piisavalt inim-, materiaalseid ja rahalisi ressursse. Liikmesriigid peaksid otsustama nende territooriumil asuvate vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste rahastamise asjakohase vormi, piiramata juba toimivate üksuste rahastamist. Käesolev direktiiv ei tohiks piirata küsimust, kas vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi rahastatakse avalikust või erasektorist või mõlemast sektorist koos. Siiski tuleks vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustel soovitada eelkõige kaaluda erarahastamise viise ning kasutada riigiresse ainult liikmesriikide aränägemisel. Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada ettevõtjate, kutseorganisatsioonide ja ettevõtjate ühenduste võimalust vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi rahastada.
- (47) Vaidluse tekkides peaks tarbijail olema võimalik teha kiiresti kindlaks, millised vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused on pädevad nende kaebust menetlema, ja nad peaksid teadma, kas asjaomane kaupleja osaleb või ei osale kohtuvälise lahendamise üksusele esitatud menetluses. Vaidluste lahendamiseks vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi kasutada otsustanud kauplejad peaksid teavitama tarbijaid vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus(t)e, mille alla nad kuuluvad, veebisaidi aadressist.

Kõnealust teavet tuleks anda selgelt, arusaadavalt ja hõlpsalt kättesaadaval viisil kaupleja veebisaidil (kui see on olemas) ning vajaduse korral kaupleja ja tarbija vaheliste müügi- või teenuse osutamise lepingute üldtingimustes. Kauplejal peaks olema võimalus esitada oma veebisaidil ja asjaomaste lepingute tingimustes lisateavet oma sisenemistele kohta kaebuste lahendamiseks või muude võimaluste kohta nendega otse kontakteerumiseks, eesmärgiga lahendada tarbijatega tekkinud vaidlused ilma vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse poole pöördumata. Kui vaidlust ei ole võimalik vahendusega lahendada, peaks kaupleja andma tarbijale paberikandjal või muul püsival andmekandjal teavet asjaomaste vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste kohta ning märkima, kas ta kavatses neid kasutada.

- (48) Kauplejate kohustus teavitada tarbijaid nendest vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustest, kelle alla kõnealused kauplejad kuuluvad, ei tohiks piirata muudes liidu õigusaktides sisalduvaid sätteid tarbijate teavitamise kohta kohtuvälisest õiguskaitsemenetlustest, mida tuleks kohaldada lisaks käesolevas direktiivis sätestatud asjaomasele teavitamise kohustusele.
- (49) Käesoleva direktiiviga ei tuleks nõuda kauplejate kohustuslikku osalemist vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustes või selliste menetluste tulemuste siduvust kauplejate suhtes, kui tarbija on esitanud nende vastu kaebuse. Selleks et tagada, et õiguskaitse oleks siiski tarbijatele kättesaadav ning nad ei oleks sunnitud oma nõuetest loobuma, tuleks kauplejaid julgustada võimalikult palju vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustes osalema. Seetõttu ei tohiks käesoleva direktiiviga piirata nende siseriiklike eeskirjade kohaldamist, mille kohaselt on kauplejad kohustatud sellistes menetlustes osalema või mille alusel kehtestatakse osalemise suhtes stiimuleid või karistusi või tehakse nende menetluste tulemused kauplejate jaoks siduvaks, juhul kui sellised õigusaktid ei takista pooli kasutamast oma õigust pöörduda kohtusse, nagu on ette nähtud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47.
- (50) Selleks et mitte põhjustada vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustele ebavajalikku koormust, peaksid liikmesriigid julgustama tarbijaid kauplejaga ühendust võtma, et enne vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele kaebuse esitamist püüda probleemi kahepoolset lahendada. Paljudel juhtudel võimaldab see tarbijatel lahendada oma vaidlused kiiresti ja varajases etapis.
- (51) Liikmesriigid peaksid kaasama kutseorganisatsioonide, ettevõtjate ühenduste ja tarbijaorganisatsioonide esindajaid vaidluste kohtuvälise lahendamise süsteemi loomisse, eriti seoses erapooletuse ja sõltumatuse põhimõttega.
- (52) Liikmesriigid peaksid tagama, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused teevad piiriüleste vaidluste lahendamisel koostööd.

⁽¹⁾ ELT L 177, 4.7.2008, lk 6.

⁽²⁾ EÜT L 266, 9.10.1980, lk 1.

- (53) Liidus tuleks tugevdada vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste võrgustikke, näiteks finantsteenustega seotud kaebuste võrgustikku FIN-NET finantsteenuste valdkonnas. Liikmesriigid peaksid julgustama vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi sellistes võrgustikes osalema.
- (54) Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste ja riiklike asutuste tiheda koostöö abil tuleks tugevdada tarbijakaitset käsitlevate liidu õigusaktide tulemuslikku kohaldamist. Komisjon ja liikmesriigid peaksid hõlbustama vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste vahelist koostööd, et õhutada parimate tavade ja tehniliste eksperditeadmiste vahetamist ning arutada vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustega seotud probleeme. Muu hulgas tuleks sellist koostööd toetada liidu tulevase tarbijakaitseprogrammi kaudu.
- (55) Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste nõuetekohase ja tõhusa toimimise tagamiseks tuleks neid hoolikalt jälgida. Sel eesmärgil peaksid liikmesriigid määrama kõnealuse ülesande täitmiseks pädeva asutuse või pädevad asutused. Komisjon ja käesoleva direktiivi kohased pädevad asutused peaksid avaldama käesoleva direktiivi nõuetele vastavate vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste nimekirja ja seda ajakohastama. Liikmesriigid peaksid tagama, et kõnealuse nimekirja avaldavad vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused, Euroopa tarbijakeskuste võrgustik ning vajaduse korral käesoleva direktiivi kohaselt määratud asutused oma veebisaidil, esitades lingi komisjoni veebisaidile, ning võimaluse korral püsival andmekandjal oma ruumides. Lisaks peaksid liikmesriigid ka soovitava asjaomastel tarbijaorganisatsioonidel ja ettevõtjate ühendustel selle nimekirja avaldada. Liikmesriigid peaksid tagama ka teabe asjakohase levitamise selle kohta, mida tarbijad peaksid kauplajaga tekkinud vaidluse korral tegema. Lisaks peaksid pädevad asutused avaldama korrapäraselt aruandeid vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste arengu ja toimimise kohta asjaomastes liikmesriikides. Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused peaksid edastama pädevatele asutustele asjakohase teabe, mis peaks olema kõnealuste aruannete aluseks. Liikmesriigid peaksid ergutama vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi sellist teavet esitama, kasutades komisjoni 12. mai 2010. aasta soovitus 2010/304/EL (tarbijakaebuste ja -päringute liigitamise ning nendest teatamise ühtlustatud meetoodika kasutamise kohta) ⁽¹⁾.
- (56) On vaja, et liikmesriigid kehtestaksid eeskirjad karistuste kohta käesoleva direktiivi järgimiseks vastu võetud siseriiklike sätete rikkumise eest, ja tagaksid nimetatud eeskirjade rakendamise. Kõnealused karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (57) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määrust (EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitseaduse
- jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (tarbijakaitsealase koostöö määrus)) ⁽²⁾ tuleks muuta, et lisada selle lisasse viide käesolevale direktiivile piiriülese koostöö tugevdamiseks käesoleva direktiivi täitmise tagamisel.
- (58) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta) ⁽³⁾ (ettekirjutuste direktiiv) tuleks muuta, et lisada selle lisasse viide käesolevale direktiivile, et tagada käesolevas direktiivis sätestatud tarbijate kollektiivsete huvide kaitse.
- (59) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta ⁽⁴⁾ kohustuvad liikmesriigid lisama põhjendatud juhtudel ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi komponentide ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Seadusandja leiab, et seoses käesoleva direktiiviga on kõnealuste dokumentide edastamine õigustatud.
- (60) Kuna käesoleva direktiivi eesmärgi, nimelt siseturu nõuetekohasele toimimisele kaasaaitamist kõrge tarbijakaitse taseme saavutamise kaudu ning seejuures piiramata tarbijate juurdepääsu kohtutele, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (61) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eriti selle artikleid 7, 8, 38 ja 47.
- (62) Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽⁵⁾ artikli 28 lõikega 2 ning ta esitas arvamuse ⁽⁶⁾ 12. jaanuaril 2012,

⁽²⁾ ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 110, 1.5.2009, lk 30.

⁽⁴⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

⁽⁵⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 136, 11.5.2012, lk 1.

⁽¹⁾ ELT L 136, 2.6.2010, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata tarbijakaitse kõrge taseme saavutamiseks kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, tagades, et tarbijad saavad vabatahtlikkuse alusel esitada kauplejate vastu kaebusi üksustele, kes pakuvad sõltumatuid, erapooletuid, läbipaistvaid, tõhusaid, kiireid ja õiglasi vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusi. Käesolev direktiiv ei piira siseriiklike õigusaktide kohaldamist, mille kohaselt on sellistes menetlustes osalemine kohustuslik, tingimusel et kõnealused õigusaktid ei takista pooli kasutamast oma õigust pöörduda kohtusse.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse nende siseriiklike ja piiriüleste vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste suhtes, mis käsitlevad sellistest müügi- või teenuse osutamise lepingutest tulenevaid lepingulisi kohustusi, mis on sõlmitud liidus asuva kaupleja ja liidus elava tarbija vahel, ja mille lahendamisel kasutatakse vaidluste kohtuvälise lahendamise üksust, kes soovib või määrab lahenduse või viib pooled kokku eesmärgiga jõuda kokkuleppelahendusele.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata järgmise suhtes:

- a) vaidluste lahendamise üksustes toimuvad menetlused, milles vaidluse lahendamise eest vastutavad füüsilised isikud on tööle võetud või tasustatud ainult konkreetse kaupleja poolt, välja arvatud juhul, kui liikmesriik otsustab lubada käsitada selliseid menetlusi käesoleva direktiivi kohaste vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustena ning on täidetud II peatükis sätestatud nõuded, sealhulgas artikli 6 lõikes 3 sätestatud sõltumatuse ja läbipaistvuse erinõuded;
- b) kaupleja hallatavates tarbijakaebuste lahendamise süsteemides toimuvad menetlused;
- c) mittemajanduslikud üldhuviteenused;
- d) kauplejatevahelised vaidlused;
- e) otsesed läbirääkimised tarbija ja kaupleja vahel;
- f) kohtuniku püüded lahendada vaidlust kõnealust vaidlust käsitleva kohtumenetluse käigus;
- g) kaupleja poolt tarbija vastu algatatud menetlused;

h) tervishoiuteenused, mida tervishoiutöötajad osutavad patsientidele, et hinnata, säilitada või taastada nende tervises seisundit, sealhulgas ravimite ja meditsiiniseadmete väljakirjutamine, väljastamine ja nendega varustamine;

i) täiendõppe või kõrghariduse avalik-õiguslikud teenusepakkujad.

3. Käesoleva direktiiviga luuakse ühtlustatud kvaliteedinõuded vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste ja menetluste jaoks, et tagada direktiivi rakendamise järel tarbijatele juurdepääs kvaliteetsele, läbipaistvale, tõhusale ja õiglasele kohtuvälisele õiguskaitsele, olenemata tarbijate elukohast liidus. Liikmesriigid võivad säilitada või vastu võtta käesoleva direktiivi eeskirjadest rangemaid eeskirju, et tagada kõrgemal tasemel tarbijakaitse.

4. Käesoleva direktiiviga tunnustatakse liikmesriikide pädevust määrata, kas nende territooriumil asuvatel vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustel on õigus teha siduvaid otsuseid või mitte.

Artikkel 3

Seos muude liidu õigusaktidega

1. Kui käesoleva direktiivi säte on vastuolus tarbija poolt kaupleja vastu algatatud vaidluse kohtuvälise lahendamise menetlust käsitleva liidu muu õigusakti sättega, on ülimuslik käesoleva direktiivi säte, kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud teisiti.

2. Käesoleva direktiivi kohaldamine ei piira direktiivi 2008/52/EÜ kohaldamist.

3. Käesoleva direktiivi artikli 13 kohaldamine ei piira muude liidu õigusaktide sätete kohaldamist, mis reguleerivad tarbijate teavitamist kohtuvälisest õiguskaitsemenetlustest; kõnealuseid sätteid kohaldatakse lisaks nimetatud artiklile.

Artikkel 4

Mõisted

1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „tarbija” – füüsiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, ettevõtlus-, oskus- või kutsetegevusega;
- b) „kaupleja” – füüsiline või juriidiline isik, olenemata sellest, kas ta on era- või avalik-õigusliku isiku omandis, kes tegutseb eesmärgil, mis on seotud tema kaubandus-, ettevõtlus-, oskus- või kutsetegevusega, sealhulgas tema nimel või ülesandel tegutsevate isikute kaudu;

- c) „müügileping” – leping, mille kohaselt kaupleja annab tarbijale üle või kohustub andma üle kauba omandiõiguse ning tarbija maksab või võtab kohustuse maksta selle hinna, sealhulgas leping, mille esemeks on nii kaubad kui ka teenused;
- d) „teenuse osutamise leping” – leping, välja arvatud müügileping, mille kohaselt kaupleja osutab või kohustub osutama tarbijale teenust ning tarbija maksab või kohustub maksuma selle hinna;
- e) „siseriiklik vaidlus” – müügi- või teenuse osutamise lepingust tekkinud lepinguõiguslik vaidlus, mille puhul tarbija elukoht on kaupade või teenuste tellimise ajal samas liikmesriigis, kus on kaupleja asukoht;
- f) „piiriülene vaidlus” – müügi- või teenuse osutamise lepingust tekkinud lepinguõiguslik vaidlus, mille puhul tarbija elukoht on kaupade või teenuste tellimise ajal sellises liikmesriigis, mis ei ole kaupleja asukohaliikmesriik;
- g) „vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus” – artiklis 2 osutatud menetlus, mis vastab käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele ning mida viib läbi vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus;
- h) „vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus” – mis tahes nimega kandev alaliselt tegutsev üksus, kes lahendab vaidlusi vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlust järgides ning kes on kantud nimekirja kooskõlas artikli 20 lõikega 2;
- i) „pädev asutus” – ametiasutus, mille liikmesriik on määranud käesoleva direktiivi rakendamise eesmärgil ning mis on asutatud riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil.

2. Kaupleja asukoht on:

- kaupleja tegevuskoht, kui kauplejaks on füüsiline isik;
- registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht, kui kauplejaks on äriühing või muu juriidiline isik või füüsiliste või juriidiliste isikute ühendus, sealhulgas filiaali, esinduse või muu asutuse asukoht.

3. Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse asukoht on:

- koht, kus ta teeb vaidluste kohtuvälise lahendamise toiminguid, kui üksust haldab füüsiline isik;
- koht, kus juriidiline isik või füüsiliste või juriidiliste isikute ühendus teostab vaidluste kohtuvälise lahendamise toiminguid, või kus on ta registrijärgne asukoht, kui üksust haldab juriidiline isik või füüsiliste või juriidiliste isikute ühendus;

- koht, kus on ametiasutuse või muu avalik-õigusliku isiku asukoht, kui üksust haldab ametiasutus või muu avalik-õiguslik isik.

II PEATÜKK

JURDEPÄÄS VAIDLUSTE KOHTUVÄLISE LAHENDAMISE ÜKSUSTELE JA MENETLUSTELE NING NENDE SUHTES KOHALDATAVAD NÕUDED

Artikkel 5

Juurdepääs vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustele ja menetlustele

1. Liikmesriigid hõlbustavad tarbijate juurdepääsu vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustele ja tagavad, et käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvad vaidlused, mille pooleks on nende territooriumil asutatud kaupleja, saab esitada vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele, mis vastab käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele.

2. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused:

- a) haldavad ja ajakohastavad veebisaiti, mis pakub pooltele lihtsat juurdepääsu vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusi käsitlevale teabele ning pakub tarbijatele võimaluse esitada kaebus ja nõutavad lisadokumendid interneti kaudu;
- b) annavad pooltele nende soovi korral punktis a osutatud teabe püsival andmekandjal;
- c) vajaduse korral võimaldavad tarbijal esitada kaebuse interneti vahendusteta;
- d) võimaldavad pooltel vahetada teavet elektrooniliselt või vajaduse korral postiga;
- e) võtavad menetlusse nii siseriiklikke kui ka piiriüleseid vaidlusi, sealhulgas vaidlusi, mis on hõlmatud määrusega (EL) nr 524/2013, ning
- f) võtavad käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate vaidluste menetlemisel vajalikke meetmeid tagamaks, et isikuandmete töötlemisel järgitakse isikuandmete kaitse eeskirju, mis on sätestatud asjaomase üksuse asukohaliikmesriigi siseriiklikes õigusaktides, millega rakendatakse direktiivi 95/46/EÜ.

3. Liikmesriigid võivad täita lõike 1 kohast kohustust, tagades sellise täiendava vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse olemasolu, mis on pädev menetlema kõnealuses lõikes osutatud vaidlusi, mille lahendamiseks ei ole pädev ükski olemasolev vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus. Liikmesriigid võivad nimetatud kohustuse täitmiseks kasutada ka teises liikmesriigis asutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi või piirkondlikke, rahvusvahelisi või üleeuroopalisi vaidluste lahendamise üksusi, kui eri liikmesriikidest pärit kauplejad kuuluvad sama vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse alla, ilma et see mõjutaks nende vastutust vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustega täieliku kaetuse ja neile üksustele juurdepääsu tagamise eest.

4. Liikmesriigid võivad oma äranägemisel lubada vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustel säilitada või kehtestada menetluseeskirju, mis lubavad neil konkreetse vaidluse menetlemisest keelduda, põhjendusel et:

- a) tarbija ei püüdnud võtta asjaomase kauplejaga ühendust, et kaebust arutada ja püüda probleemi vahetult kauplejaga lahendada;
- b) vaidlus on sisutühi või pahatahtlik;
- c) vaidlust menetleb või on eelnevalt menetlenud teine vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus või kohus;
- d) nõude väärtus on väiksem või suurem eelnevalt kindlaks määratud rahalisest piirmäärast;
- e) tarbija ei ole kaebust vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele esitanud eelnevalt kindlaks määratud tähtajaks, mida ei tohi kehtestada lühemaks ajaks kui üks aasta alates kuupäevast, kui tarbija esitas kauplejale kaebuse;
- f) sellist liiki vaidluse menetlemine häiriks tõsiselt vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse tõhusat toimimist.

Kui vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusel ei ole kooskõlas tema menetluseeskirjadega võimalik talle esitatud kaebust menetleda, esitab asjaomane üksus kolme nädala jooksul alates kaebuse toimiku laekumisest mõlemale poolele põhjenduse selle kohta, miks ta vaidlust ei menetle.

Sellised menetluseeskirjad ei tohi oluliselt halvendada tarbijate juurdepääsu vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustele, sealhulgas piiriüleste vaidluste korral.

5. Liikmesriigid tagavad, et juhul kui vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustel on lubatud kehtestada eelnevalt kindlaks määratud rahalised piirmäärad, et piirata juurdepääsu vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustele, ei kehtestataks nimetatud piirmäärasid sellisel tasemel, et need oluliselt halvendaksid tarbijate juurdepääsu kaebusi menetlevatele vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustele.

6. Kui kooskõlas lõikes 4 osutatud menetluseeskirjadega ei ole vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusel võimalik talle esitatud kaebust menetleda, ei ole liikmesriigid kohustatud tagama, et tarbija saaks oma kaebuse esitada teisele vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele.

7. Kui konkreetsetes majandussektorites tekkivate vaidluste menetlemisega tegelev vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus on pädev menetlema vaidlusi, mille pooleks on kõnealuses sektoris tegutsev kaupleja, kes ei ole kõnealuse vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse moodustanud või seda rahastava organisatsiooni või ühenduse liige, siis loetakse liikmesriigi lõike 1 kohane kohustus täidetuks ka kõnealuse kauplejaga seotud vaidluste suhtes.

Artikkel 6

Asjatundlikkus, sõltumatus ja erapooletus

1. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavad füüsilised isikud on piisavalt asjatundlikud, sõltumatud ja erapooletud. See on tagatud siis, kui:

- a) nendel isikutel on tarbijavaidluste kohtuvälise või kohtuliku lahendamise alal vajalikud teadmised ja oskused, samuti üldine arusaamine õigusteadusest;
  - b) need isikud määratakse ametisse piisavalt pikaks ametiajaks, et tagada nende tegevuse sõltumatus, ning neid ei saa nende ülesannete täitmisest ilma õigustatud põhjenduseeta vabastada;
  - c) need isikud ei saa tegevusjuhiseid kummaltki poolelt ega nende esindajatelt;
  - d) neid tasustatakse viisil, mis ei ole seotud menetluse tulemussega;
  - e) nad avaldavad põhjendamatu viivitusega vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele kõik asjaolud, mis võivad mõjutada nende sõltumatust ja erapooletust või mida võidakse käsitada kui nende sõltumatust ja erapooletust mõjutavatena või millest võib alguse saada huvide konflikt lahendatava vaidluse ühe või teise poolega. Selliste asjaolude avaldamise kohustust tuleb täita kogu vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse jooksul. Seda ei kohaldata, kui vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus koosneb ainult ühest füüsilisest isikust.
2. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused kasutavad menetlusi, millega tagatakse, et lõike 1 punktis e osutatud asjaolude esinemisel:
- a) asendatakse asjaomane füüsiline isik teise füüsilise isikuga, kellele usaldatakse vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse läbiviimine, või, kui see pole võimalik,
  - b) hoidub asjaomane füüsiline isik kõnealuse vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse läbiviimisest ja teeb pooltele võimaluse korral ettepaneku esitada vaidlus teisele vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele, kes on pädev kõnealust vaidlust menetlema, või, kui see pole võimalik,
  - c) avaldatakse asjaolud pooltele ja asjaomasel füüsilisel isikul lubatakse viia läbi vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus ainult juhul, kui pooled ei ole esitanud vastuväidet pärast seda, kui neid on teavitatud asjaoludest ja nende õigusest esitada vastuväide.

Käesolev lõige ei piira artikli 9 lõike 2 punkti a kohaldamist.

Kui vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus koosneb ainult ühest füüsilisest isikust, siis kohaldatakse üksnes käesoleva lõike esimese lõigu punkte b ja c.

3. Kui liikmesriigid otsustavad lubada artikli 2 lõike 2 punktis a osutatud menetluste kasutamist käesoleva direktiivi kohaste vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustena, tagavad nad, et lisaks lõigetes 1 ja 5 sätestatud üldistele nõuetele vastavad nimetatud menetlused järgmistele erinõuetele:

- a) vaidluse lahendamise eest vastutavad füüsilised isikud on ametisse määranud kollegiaalne kogu või nad kuuluvad kollegiaalsesse kogusse, mis koosneb võrdsest arvust tarbijate organisatsioonide esindajatest ja kaupleva esindajatest, ning ametisse määramine toimub läbipaistva menetluse alusel;
  - b) vaidluse lahendamise eest vastutavatele füüsilistele isikutele antakse vähemalt kolmeaastane ametiaeg, et tagada nende tegevuse sõltumatus;
  - c) vaidluste lahendamise eest vastutavad füüsilised isikud kohustuvad kolme aasta jooksul pärast nende töö lõppemist vaidluste lahendamise üksuses mitte töötama kaupleva, kutseorganisatsiooni või ettevõtjate ühenduse heaks, mille liige kaupleva on;
  - d) vaidluste lahendamise üksusel ei ole hierarhilist või funktsionaalset sidet kauplevajaga, ta on selgelt eraldatud kaupleva tegevusüksustest ning tema käsutuses on tema ülesannete täitmiseks piisav eelarve, mis on kaupleva üldeelarvest eraldi seisev.
4. Kui vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavad füüsilised isikud on tööle võtnud või neid tasustab ainult kutseorganisatsioon või ettevõtjate ühendus, mille liige kaupleva on, tagavad liikmesriigid, et lisaks lõigetes 1 ja 5 sätestatud üldistele nõuetele on nende käsutuses eraldi sihtotstarbeline eelarve, mis on piisav nende ülesannete täitmiseks.

Käesolevat lõiget ei kohaldata, kui asjaomased füüsilised isikud kuuluvad kollegiaalsesse kogusse, mis koosneb võrdsest arvust neid tööle võtnud või tasustava kutseorganisatsiooni või ettevõtjate ühenduse esindajatest ja tarbijate organisatsioonide esindajatest.

5. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustes, kus vaidluse lahendamise eest vastutavad füüsilised isikud kuuluvad kollegiaalsesse kogusse, on võrdse arvul tarbijate huvide esindajaid ja kauplevate huvide esindajaid.

6. Lõike 1 punkti a kohaldamisel ergutavad liikmesriigid vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi koolitama vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavaid füüsilisi isikuid. Kui

selline koolitamine toimub, teostavad pädevad asutused järelevalvet vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste poolt loodud koolituskavade üle neile artikli 19 lõike 3 punkti g kohaselt edastatud teabe põhjal.

Artikkel 7

Läbipaistvus

1. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused teevad oma veebisaitidel, taotluse korral püsival andmekandjal ja muudel viisidel, mida nad asjakohaseks peavad, üldsusele selgelt ja kergesti mõistetavalt kättesaadavaks järgmise teabe:

- a) kontaktandmed, sealhulgas postiaadress ja e-posti aadress;
- b) asjaolu, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused on artikli 20 lõike 2 kohaselt nimekirja kantud;
- c) vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavad füüsilised isikud, nende ametisse määramise viis ja ametiaja kestus;
- d) vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutava füüsilise isiku asjatundlikkus, erapooletus ja sõltumatus, juhul kui ta on tööle võetud või tasustatud ainult kaupleva poolt;
- e) nende liikmesus vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste võrgustikes, mis hõlbustavad piiriüleste vaidluste lahendamist, kui see on asjakohane;
- f) nende pädevusse kuuluvate vaidluste liigid, sealhulgas vajadusel piirmäärad;
- g) vaidluse lahendamist reguleerivad menetluseeskirjad ja alused, mis võimaldavad vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusel keelduda teatud vaidluse menetlemisest kooskõlas artikli 5 lõikega 4;
- h) keeled, mida saab kasutada vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele kaebuste esitamisel ja milles viiakse läbi vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus;
- i) eeskirjade liigid, mida vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus võib vaidluse lahendamise aluseks võtta (nt õigusnormid, õigluse kaalutlused, tegevusjuhendid);
- j) kõik esialgsed nõuded, mida pooltel võib olla vaja täita, enne kui on võimalik vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlust alustada, sealhulgas nõue, et tarbija peaks püüdma probleemi kauplevajaga vahetult lahendada;
- k) poolte võimalus menetlusest loobuda;
- l) vajaduse korral poolte kantavad kulud, sealhulgas eeskirjad kulude hüvitamise kohta menetluse lõppemisel;

- m) vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse keskmine kestus;
- n) vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tulemuse õiguslik tagajärg, sealhulgas vajadusel karistused pooltele siduva otsuse mittetäitmise eest;
- o) vaidluste kohtuvälise lahendamise otsuse täitmise tagamine, kui see on asjakohane.

2. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused teevad oma veebisaitidel, taotluse korral püsival andmekandjal ja muudel viisidel, mida nad asjakohaseks peavad, üldsusele kättesaadavaks tegevuse aastaaruanded. Kõnealused aruanded sisaldavad järgmist teavet nii siseriiklike kui ka piiriüleste vaidluste kohta:

- a) laekunud vaidluste arv ja nendega seotud kaebuste liigid;
- b) süstemaatilised või olulised probleemid, mida esineb sageli ja mis põhjustavad tarbijate ja kauplejate vahel vaidlusi; sellele teabele võib lisada soovitusi, kuidas selliseid probleeme tulevikus vältida või lahendada, et tõsta kauplejate standardeid ning hõlbustada teabe ja parimate tavade vahetamist;
- c) selliste vaidluste määr, mida vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus on keeldunud menetlemast ja artikli 5 lõikes 4 osutatud erinevate keeldumisaluste protsentuaalne jaotus;
- d) artikli 2 lõike 2 punktis a osutatud menetluste puhul vastavalt tarbija ja kaupleja kasuks tehtud soovituslike või määratud lahenduste ning poolte kokkuleppega lõppenud vaidluste protsentuaalne jaotus;
- e) vaidluse kohtuvälise lahendamise menetluste katkestamise protsentuaalne jaotus ja nende katkestamise põhjused, kui need on teada;
- f) vaidluste lahendamiseks keskmiselt kulunud aeg;
- g) vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste otsuste täitmise määr (kui see on teada);
- h) vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste koostöö vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste võrgustikes, mis hõlbustavad piiriüleste vaidluste lahendamist, kui see on asjakohane.

Artikkel 8

Tõhusus

Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlused on tõhusad ja vastavad järgmistele nõuetele:

- a) vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus on mõlemale poolele kättesaadav ja kergesti juurdepääsetav nii interneti vahendusel kui ka interneti vahenduseta, olenemata sellest, kus nad asuvad;

- b) pooltel on juurdepääs menetlusele, ilma et neid kohustataks kasutama juristi või õigusnõustajat, kuid menetluse ajal ei võeta pooltelt õigust sõltumatule nõustamisele ega võimalust, et neid esindab või abistab kolmas isik menetluse kõikides etappides;
- c) vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus on tarbijaile kättesaadav tasuta või sümboolse menetlustasu eest;
- d) kaebuse saanud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus teavitab vaidluse pooli sellest kohe pärast kõikide kaebusega seotud asjakohast teavet sisaldavate dokumentide kättesaamist;
- e) vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tulemused tehakse kättesaadavaks 90 kalendripäeva jooksul alates vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele kaebuse täieliku toimiku laekumise kuupäevast. Väga keerukate vaidluste korral võib vastutav vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus 90 kalendripäevalist ajavahemikku oma äranägemisel pikendada. Pooli teavitatakse kõnealuse ajavahemiku pikendamisest ja eeldatavast ajast, mis on vajalik vaidluse menetlemise lõpetamiseks.

Artikkel 9

Õiglus

1. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluses:

- a) on pooltel mõistliku ajavahemiku jooksul võimalik väljendada oma seisukohta ja saada vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuselt teise poole argumente, tõendeid, dokumente ja fakte, ekspertide seisukohti ja arvamusi ning neid kommentaare;
- b) pooli teavitatakse, et neil ei ole kohustust kasutada juristi või õigusnõustajat, kuid nad võivad menetluse igas etapis taotleda sõltumatut nõustamist, olla esindatud kolmanda isiku poolt või saada kolmandalt isikult abi;
- c) pooli teavitatakse vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tulemustest kirjalikult või püsival andmekandjal, ning neile antakse teada tulemuse aluseks olevad põhjused.

2. Vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustes, mille eesmärk on vaidluse lahendamine soovituslikku lahendust sisaldava ettepaneku abil, tagavad liikmesriigid, et:

- a) pooltel on igal ajal võimalus menetlusest loobuda, kui menetluse teostamise viis neid ei rahulda. Neid teavitatakse sellest õigusest enne menetluse algust. Kui kaupleja kohustuslik osalemine vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluses on siseriiklike eeskirjadega ette nähtud, kohaldatakse käesolevat punkti ainult tarbija suhtes;

- b) pooli teavitatakse enne soovitusliku lahendusega nõustumist või selle lahenduse järgimist sellest, et:
- i) neil on õigus valida, kas nõustuda soovitusliku lahendusega või seda lahendust järgida või mitte;
  - ii) menetluses osalemine ei välista võimalust saada hüvitust kohtumenetluse kaudu;
  - iii) soovituslik lahendus võib erineda õigusnorme kohaldavas kohtus tehtud otsusest;
- c) pooli teavitatakse enne soovitusliku lahendusega nõustumist või selle lahenduse järgimist sellise nõustumise või järgimise õiguslikust mõjust;
- d) pooltele antakse enne soovituslikule lahendusele või kokkuleppelahendusele nõusoleku andmist mõistlik järelemõtlemis-aeg.

3. Kui kooskõlas siseriikliku õigusega on ette nähtud, et vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste tulemused muutuvad kauplejale siduvaks, kui tarbija on soovitusliku lahendusega nõustunud, käsitatakse artikli 9 lõiget 2 ainult tarbijale kohaldavana.

Artikkel 10

Vabadus

1. Liikmesriigid tagavad, et tarbija ja kaupleja vaheline kokkulepe kaebuste esitamise kohta vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele ei ole tarbija jaoks siduv, kui selline kokkulepe sõlmiti enne vaidluse tekkimist ning kui sellest tulenevalt jääb tarbija ilma õigusest esitada hagi vaidluse lahendamiseks kohtule.

2. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste puhul, mille eesmärk on vaidluse lahendamine määratud lahenduse abil, võib kõnealune lahendus olla poolte suhtes siduv ainult siis, kui pooli teavitatakse eelnevalt selle lahenduse siduvast iseloomust ning nad on sellega selgesõnaliselt nõus. Kaupleja ei pea väljendama selgesõnalist nõusolekut, kui siseriiklike eeskirjadega on ette nähtud, et lahendused on kauplejate suhtes siduvad.

Artikkel 11

Õiguspärasus

1. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustes, mille eesmärk on vaidluse lahendamine tarbijale määratava lahenduse abil:

- a) olukorras, kus ei tõusetu kohaldatava õiguse küsimust, ei tohi tarbijat määratava lahenduse tulemusel ilma jätta selliste sätetega temale antavast kaitsesest, millest ei saa tarbija ja kaupleja hariliku viibimiskoha liikmesriigi õiguse kohaselt lepinguga kõrvale kalduda;

- b) olukorras, kus tõusetub kohaldatava õiguse küsimus, kui müügi- või teenuse osutamise lepingule kohaldatav õigus määratakse kindlaks kooskõlas määruse (EÜ) nr 593/2008 artikli 6 lõigetega 1 ja 2, ei tohi tarbijat vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse määratava lahenduse tulemusel ilma jätta selliste sätetega temale antavast kaitsesest, millest ei saa tema hariliku viibimiskoha liikmesriigi õiguse kohaselt lepinguga kõrvale kalduda;

- c) olukorras, kus tõusetub kohaldatava õiguse küsimus, kui müügi- või teenuse osutamise lepingule kohaldatav õigus määratakse kindlaks kooskõlas lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse 19. juuni 1980. aasta Rooma konventsiooni artikli 5 lõigetega 1–3, ei tohi tarbijat vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse määratava lahenduse tulemusel ilma jätta tema hariliku viibimiskoha liikmesriigi õiguse kohustuslike eeskirjade kohaselt antavast kaitsesest.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel määratakse harilik viibimis-koht kindlaks vastavalt määrusele (EÜ) nr 593/2008.

Artikkel 12

Vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse mõju aegumistähtaegadele

1. Liikmesriigid tagavad, et pooltelt, kes kasutavad vaidluse lahendamisel vaidluse kohtuvälise lahendamise menetlusi, mille tulemus ei ole siduv, ei võeta hiljem asjaomase vaidluse suhtes kohtumenetluse algatamise õigust aegumistähtaegade möödumise tõttu vaidluse kohtuvälise lahendamise menetluse jooksul.

2. Lõige 1 ei piira sätteid aegumistähtaegade kohta, mis sisalduvad nendes rahvusvahelistes lepingutes, mille osalised liikmesriigid on.

III PEATÜKK

TEAVE JA KOOSTÖÖ

Artikkel 13

Kaupleja teave tarbijale

1. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil asutatud kauplejad teavitavad tarbijaid vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus(t)est, kelle alla kõnealused kauplejad kuuluvad, kui kõnealused kauplejad kohustuvad või on kohustatud kasutama kõnealuseid üksuseid tarbijatega tekkivate vaidluste lahendamiseks. Kõnealune teave sisaldab asjaomas(t)e vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus(t)e veebisaidi aadressi.

2. Lõikes 1 osutatud teave esitatakse selgesõnalisel, arusaadaval ja kergesti kättesaadaval viisil kaupleja veebisaidil (kui see on olemas) ning vajaduse korral kaupleja ja tarbija vaheliste müügi- või teenuse osutamise lepingute üldtingimustes.

3. Liikmesriigid tagavad, et juhtudel, kui vaidlust tarbija ja nende territooriumil asuva kaupleja vahel ei ole võimalik lahendada vahetult tarbijalt kauplejale esitatud kaebuse alusel, annab kaupleja tarbijale lõikes 1 osutatud teavet, teatades sellest, kas ta kasutab vaidluse lahendamiseks asjakohaseid vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusi. Nimetatud teave esitatakse paberil või muul püsival andmekandjal.

Artikkel 14

Abi tarbijatele

1. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste puhul, mis tekivad piiriülestest müügi- või teenuse osutamise lepingutest, on tarbijatel võimalik saada abi juurdepääsul vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusele, kes tegutseb teises liikmesriigis ning on pädev nende piiriülest vaidlust menetlema.

2. Liikmesriigid panevad lõikes 1 osutatud ülesande täitmise kohustuse neis asuvatele Euroopa tarbijakeskuste võrgustiku keskustele, tarbijaorganisatsioonidele või muule asutusele.

Artikkel 15

Üldine teave

1. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused, Euroopa tarbijakeskuste võrgustiku keskused ja vajaduse korral artikli 14 lõike 2 kohaselt määratud asutused teevad artikli 20 lõikes 4 osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste nimekirja üldsusele kättesaadavaks oma veebisaitidel, esitades lingi asjaomasele komisjoni veebisaidile, ja võimaluse korral oma ruumides püsival andmekandjal.

2. Liikmesriigid julgustavad asjaomaseid tarbijaorganisatsioone ja ettevõtjate ühendusi tegema oma veebisaitidel ja muudel nende poolt asjakohaseks peetavatel viisidel üldsusele kättesaadavaks artikli 20 lõikes 4 osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste nimekirja.

3. Komisjon ja liikmesriigid tagavad teabe asjakohase levitamise selle kohta, kuidas tarbijad võivad juurde pääseda vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustele käesoleva direktiiviga hõlmatud vaidluste lahendamiseks.

4. Komisjon ja liikmesriigid võtavad kaasnevaid meetmeid, et julgustada tarbijaorganisatsioone ja kutseorganisatsioone liidu ja siseriiklikul tasandil tõstma teadlikkust vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste ja nende menetluste kohta ning edendama vaidluste kohtuvälise lahendamise kasutuselevõtmist kutsetöötajate ja tarbijate poolt. Kõnealuseid asutusi tuleb julgustada tarbijatelt kaebusi saades andma neile ka teavet vaidluste kohtuvälise lahendamise pädevate üksuste kohta.

Artikkel 16

Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste koostöö ja kogemuste vahetamine

1. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused teevad aktiivselt koostööd piiriüleste vaidluste lahendamisel ja vahetavad korrapäraselt parimaid tavasid nii piiriüleste kui ka riigisiseste vaidluste lahendamise kohta.

2. Komisjon toetab ja hõlbustab vaidluste kohtuvälise lahendamise siseriiklike üksuste võrgustumist ning nende parimate tavade ja kogemuste vahetamist ja levitamist.

3. Kui liidus on konkreetses valdkonnas olemas vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste võrgustik, mis hõlbustab piiriüleste vaidluste lahendamist, soovitavad liikmesriigid vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustel, kes menetlevad vaidlusi asjaomases valdkonnas, hakata selle võrgustiku liikmeks.

4. Komisjon avaldab lõikes 3 osutatud võrgustike nimesid ja kontaktandmeid sisaldava nimekirja. Vajaduse korral ajakohastab komisjon kõnealust nimekirja.

Artikkel 17

Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste ja tarbijaõigusi käsitlevate liidu õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate siseriiklike asutuste koostöö

1. Liikmesriigid tagavad koostöö vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste ja tarbijaõigusi käsitlevate liidu õigusaktide täitmise tagamisega tegelevate siseriiklike asutuste vahel.

2. See koostöö hõlmab eelkõige vastastikust teabevahetust seoses konkreetsete ettevõtlussektorite praktikaga, mille kohta tarbijad on korduvalt kaebusi esitanud. See hõlmab ka siseriiklike asutuste poolt vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste tehniliste hinnangute ja teabe andmist, kui sellised hinnangud või teave on konkreetsete vaidluste lahendamiseks vajalik ja on juba olemas.

3. Liikmesriigid tagavad, et lõigetes 1 ja 2 osutatud koostöö ja vastastikune teabevahetus vastavad direktiivis 95/46/EÜ sätestatud isikuandmete kaitse eeskirjadele.

4. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira nende ameti- ja ärisaladust käsitlevate sätete kohaldamist, mida kohaldatakse tarbijaõigusi käsitlevate liidu õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate siseriiklike asutuste suhtes. Vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste suhtes kohaldatakse ametisaladuse hoidmise eeskirju või muid samaväärseid konfidentsiaalsuskohustusi, mis on sätestatud nende asukohaliikmesriikide õigusaktides.

IV PEATÜKK

PÄDEVATE ASUTUSTE JA KOMISJONI ROLL

Artikkel 18

Pädevate asutuste määramine

1. Liikmesriik määrab pädeva asutuse, kes täidab artiklites 19 ja 20 sätestatud ülesandeid. Liikmesriik võib määrata rohkem kui ühe pädeva asutuse. Kui liikmesriik seda teeb, otsustab ta, milline määratud pädevatest asutustest on komisjonile ühtseks kontaktpunktiks. Liikmesriik teatab komisjonile enda määratud pädevast asutusest või vajadusel pädevatest asutustest, sh ühtsest kontaktpunktist.

2. Komisjon koostab talle lõike 1 kohaselt teatatud pädevate asutuste nimekirja, milles mainitakse ühtset kontaktpunkti, kui see on asjakohane, ja avaldab selle nimekirja *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 19

Vaidluste lahendamise üksuste poolt pädevatele asutustele esitatav teave

1. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil asuvad vaidluste lahendamise üksused, kes soovivad olla käesoleva direktiivi kohased vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused ja saada artikli 20 lõike 2 kohaselt nimekirja kantud, edastavad pädevale asutusele järgmise teabe:

- a) nende nimi, kontaktandmed ja veebisaidi aadress;
- b) teave nende ülesehituse ja rahastamise kohta, sealhulgas teave vaidluste lahendamise eest vastutavate füüsiliste isikute, nende tasu, ametiaja ja nende tööandja kohta;
- c) nende menetluseeskirjad;
- d) nende menetlustasu suurus, kui see on asjakohane;
- e) vaidluste lahendamise menetluste keskmine kestus;
- f) keel või keeled, milles kaebusi saab esitada ja milles vaidluste lahendamise menetlus läbi viiakse;
- g) avaldus vaidluste lahendamise menetlusega hõlmatud vaidluste liikide kohta;
- h) alused, millele tuginedes võib vaidluste lahendamise üksus keelduda teatud vaidluste menetlemisest kooskõlas artikli 5 lõikega 4;

- i) põhjendatud avaldus selle kohta, kas üksus sobib käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvaks vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuseks ning vastab II peatükis sätestatud kvaliteedinõuetele.

Punktides a–h osutatud andmete muutumise korral teatavad vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused nendest muutustest põhjendamatu viivitusega pädevale asutusele.

2. Kui liikmesriigid otsustavad lubada artikli 2 lõike 2 punktis a osutatud menetluste kasutamist, tagavad nad, et selliseid menetlusi kasutavad vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused teatavad pädevale asutusele, lisaks lõikes 1 osutatud teabele ja avaldustele teabe, mis on vajalik selleks, et hinnata nende vastavust täiendavatele erinõuetele sõltumatus ja läbi- paistvuse kohta, mis on sätestatud artikli 6 lõikes 3.

3. Liikmesriigid tagavad, et vaidluste kohtuvälise lahendamise üksused edastavad pädevale asutusele iga kahe aasta järel järgmise teabe:

- a) laekunud vaidluste arv ja nendega seotud kaebuste liigid;
- b) enne tulemuse saavutamist katkestatud vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste protsentuaalne jaotus;
- c) laekunud vaidluste lahendamiseks keskmiselt kulunud aeg;
- d) vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste tulemuste järgimise määr (kui see on teada);
- e) süstemaatilised või olulised probleemid, mida esineb sageli ja mis põhjustavad tarbijate ja kauplejate vahel vaidlusi. Sellekohasele teabele võib lisada soovitusi, kuidas selliseid probleeme tulevikus vältida või lahendada;
- f) vajaduse korral hinnang nende koostöö tõhususe kohta vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste võrgustikes, mis hõlbustavad piiriüleste vaidluste lahendamist;
- g) kui see on asjakohane, vaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavate füüsiliste isikute koolitus vastavalt artikli 6 lõikele 6;
- h) hinnang üksuse poolt pakutava vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluse tõhususe kohta ja võimalused selle toimimise parandamiseks.

Artikkel 20

Pädevate asutuste ja komisjoni roll

1. Pädev asutus hindab eelkõige artikli 19 lõike 1 kohaselt saadud teabe alusel, kas temale teatatud vaidluste lahendamise üksused sobivad käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluva- teks vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusteks ja vastavad II peatükis ja seda rakendavates siseriiklikes õigusaktides (sealhulgas siseriiklikes sätetes, mis on rangemad kui käesoleva direktiivi nõuded, olles kooskõlas liidu õigusaktidega) esitatud kvaliteedinõuetele.

2. Pädevad asutus koostab lõikes 1 osutatud hindamise põhjal nimekirja kõigist vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustest, millest neile on teatatud ja mis vastavad lõikes 1 esitatud tingimustele.

Kõnealune nimekiri sisaldab järgmist:

- a) esimeses lõigus osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste nimed, kontaktandmed ja veebisaitide aadressid;
- b) nende menetlustasu suurus, kui see on asjakohane;
- c) keel või keeled, milles kaebusi saab esitada ja milles vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus läbi viiakse;
- d) vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlusega hõlmatud vaidluste liigid;
- e) vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse pädevusse kuuluvate vaidluste valdkonnad ja liigid;
- f) poolte või nende esindajate füüsilise kohalviibimise vajadus, kui see on asjakohane, sh vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuse avaldus selle kohta, kas vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlust viiakse läbi või saab viia läbi suulise või kirjaliku menetlusena;
- g) menetluse tulemuse siduv või mittesiduv laad; ning
- h) alused, millele tuginedes võib vaidluste kohtuvälise lahendamise üksus keelduda teatud vaidluste menetlemisest kooskõlas artikli 5 lõikega 4.

Kõik pädevad asutused edastavad käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud nimekirja komisjonile. Kui pädevale asutusele teatakse kooskõlas artikli 19 lõike 1 teise lõiguga muudatustest, ajakohastatakse kõnealust nimekirja põhjendamatu viivitusega ja asjakohane teave edastatakse komisjonile.

Kui käesoleva direktiivi kohaselt vaidluste kohtuvälise lahendamise üksusena nimekirja kantud vaidluste lahendamise üksus ei vasta enam lõikes 1 osutatud nõuetele, võtab asjaomane pädev asutus selle vaidluste lahendamise üksusega ühendust, teatab nõuded, millele vaidluste lahendamise üksus ei vasta ja nõuab viivitamatut nõuetele vastavuse tagamist. Kui vaidluste lahendamise üksus kolme kuu möödudes ei täida endiselt lõikes 1 osutatud nõudeid, eemaldab pädev asutus vaidluste lahendamise üksuse käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud nimekirjast. Kõnealust nimekirja ajakohastatakse põhjendamatu viivitusega ning asjakohane teave edastatakse komisjonile.

3. Kui liikmesriik on määranud rohkem kui ühe pädeva asutuse, edastab artikli 18 lõikes 1 osutatud ühtne kontaktpunkt käesoleva artikli lõikes 2 osutatud nimekirja ja selle ajakohastused komisjonile. Kõnealune nimekiri ja selle ajakohastused

seonduvad kõigi asjaomases liikmesriigis asustatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustega.

4. Komisjon koostab temale lõike 2 kohaselt teatatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste nimekirja ja ajakohastab kõnealust nimekirja, kui komisjonile teatakse muudatustest. Komisjon teeb kõnealuse nimekirja ja selle ajakohastused üldsusele kättesaadavaks oma veebisaidil ja püsival andmekandjal. Komisjon edastab kõnealuse nimekirja ja selle ajakohastused pädevatele asutustele. Kui liikmesriik on määranud kooskõlas artikli 18 lõikega 1 ühtse kontaktpunkti, edastab komisjon kõnealuse nimekirja ja selle ajakohastused ühtsele kontaktpunktile.

5. Pädev asutus teeb lõikes 4 osutatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste konsolideeritud nimekirja üldsusele kättesaadavaks oma veebisaidil, esitades lingi komisjoni asjaomasele veebisaidile. Lisaks teeb pädev asutus kõnealuse konsolideeritud nimekirja üldsusele kättesaadavaks püsival andmekandjal.

6. Pädev asutus avaldab hiljemalt 9. juuliks 2018 ning seejärel iga nelja aasta tagant aruande vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste arengu ja toimimise kohta ja saadab selle komisjonile. Eelkõige tehakse kõnealuses aruandes järgmist:

- a) nimetatakse vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste parimad tavad;
- b) tuuakse välja, tuginedes statistikale, puudused, mis takistavad vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste tööd nii siseriiklike kui ka piiriüleste vaidluste puhul, kui see on asjakohane;
- c) antakse soovitusi vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste tõhusa ja tulemusliku töö parandamiseks, kui see on asjakohane.

7. Kui liikmesriik on määranud vastavalt artikli 18 lõikele 1 rohkem kui ühe pädeva asutuse, avaldab käesoleva artikli lõikes 6 osutatud aruande artikli 18 lõikes 1 osutatud ühtne kontaktpunkt. Kõnealune aruanne seonduv kõigi asjaomases liikmesriigis asustatud vaidluste kohtuvälise lahendamise üksustega.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 21

Karistused

Liikmesriigid sätestavad eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse eelkõige artikli 13 alusel vastuvõetud siseriiklike õigusaktide rikkumise eest, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Ette nähtud karistused on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

*Artikkel 22***Määruse (EÜ) nr 2006/2004 muutmine**

Määruse (EÜ) nr 2006/2004 lisasse lisatakse järgmine punkt:

„20. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta direktiiv 2013/11/EL tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta (ELT L 165, 18.6.2013, lk 63), artikkel 13.”

*Artikkel 23***Direktiivi 2009/22/EÜ muutmine**

Direktiivi 2009/22/EÜ I lisasse lisatakse järgmine punkt:

„14. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta direktiiv 2013/11/EL tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta (ELT L 165, 18.6.2013, lk 63), artikkel 13.”

*Artikkel 24***Teavitamine**

1. Hiljemalt 9. juuliks 2015 teatavad liikmesriigid komisjonile:

- a) vajaduse korral artikli 14 lõike 2 kohaselt määratud asutuste nimed ja kontaktandmed, ning
- b) artikli 18 lõike 1 kohaselt määratud pädevad asutused, sealhulgas vajadusel ühtne kontaktpunkt.

Liikmesriigid teatavad komisjonile kõikidest hilisematest muudatustest kõnealuses teabes.

2. Hiljemalt 9. jaanuariks 2016 edastavad liikmesriigid komisjonile artikli 20 lõikes 2 osutatud esimese nimekirja.

3. Komisjon edastab liikmesriikidele lõike 1 punktis a osutatud teabe.

*Artikkel 25***Ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 9. juuliks 2015. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

*Artikkel 26***Aruanne**

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta hiljemalt 9. juuliks 2019 ja seejärel iga nelja aasta tagant. Kõnealuses aruandes käsitletakse vaidluste kohtuvälise lahendamise üksuste arengut ja kasutamist ning käesoleva direktiivi mõju tarbijatele ja kauplejatele, eelkõige tarbijate teadlikkusele, ja selle kasutuselevõtmise taset kauplejate poolt. Kõnealuse aruandega koos esitatakse vajaduse korral käesoleva direktiivi muutmise ettepanekud.

*Artikkel 27***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 28***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 21. mai 2013

Euroopa Parlamendi nimel
president
 M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
 L. CREIGHTON

OTSUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 529/2013/EL,

21. mai 2013,

maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsandusega seotud tegevustest tuleneva kasvuhoonegaaside heite ja sidumise arvestuseeskirjade ning nimetatud tegevustest tulenevate meetmetega seotud teabe kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse (edaspidi „maakasutus ja metsandus“) sektor liidus kujutab endast netosidujat, mis seob atmosfäärist sellise koguse kasvuhoonegaase, mis vastab märkimisväärsele osale liidu kasvuhoonegaaside koguheitest. Maakasutus- ja metsandustegevus toob kaasa inimtekkelise kasvuhoonegaaside heite ja sidumise vastavalt taimestikust ja mullast talletunud süsiniku koguse muutusele, ning samuti muude kasvuhoonegaaside kui CO₂ heite. Suurenenud puittoodete säästev kasutamine võib oluliselt heidet piirata ja suurendada kasvuhoonegaaside sidumist atmosfäärist. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta otsuse nr 406/2009/EÜ (milles käsitletakse liikmesriikide

jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, et täita ühenduse kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid aastaks 2020)⁽³⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem)⁽⁴⁾ kohaselt ei ole maakasutus- ja metsandussektorist tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sidumine arvatud liidu eesmärgi hulka vähendada 2020. aastaks heitkoguseid 20 %, kuigi need moodustavad osa liidu heitkoguste piiramise või vähendamise kohustustest vastavalt nõukogu otsusega 2002/358/EÜ⁽⁵⁾ heaks kiidetud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolli (edaspidi „Kyoto protokoll“) artikli 3 lõikele 3.

- (2) Aastaks 2050 konkurentsivõimelise vähese CO₂-heitega majanduse saavutamise kontekstis tuleks kogu maakasutust käsitleda terviklikult ning maakasutus- ja metsandussektorit tuleks käsitleda liidu kliimapolitiikas.

- (3) Otsuse nr 406/2009/EÜ kohaselt peab komisjon hindama liidu heitkoguste vähendamise kohustusse maakasutus- ja metsandustegevusega seonduvate heitkoguste ja nende neeldajates sidumise lisamise üksikasju, tagades sektori panuse järjepidevuse ja keskkonnaalase terviklikkuse ning nõuetekohase seire ja täpse arvestuse asjaomaste heitkoguste ja nende sidumise üle. Seepärast tuleks esimese sammuna sätestada käesolevas otsuses maakasutus- ja metsandussektorist tuleneva kasvuhoonegaaside heite ja sidumise suhtes kohaldatavad arvestuseeskirjad ning toetada sellega liidu poliitika kujundamist selliselt, et liidu heitkoguste vähendamise kohustuse puhul arvestatakse vajaduse korral maakasutus- ja metsandussektorit, võttes seejuures arvesse keskkonnatingimusi liidu erinevates piirkondades, muu hulgas metsarohketes riikides. Selleks et süsinikuvarusid vahepeal hoida ja suurendada, tuleks liikmesriikidele käesoleva otsusega sätestada kohustus esitada teavet oma maakasutus- ja metsandussektorist heite piiramiseks või vähendamiseks ning sidumise säilitamiseks või suurendamiseks võetavate maakasutus- ja metsandusalaste meetmete kohta.

⁽³⁾ ELT L 140, 5.6.2009, lk 136.

⁽⁴⁾ ELT L 275, 25.10.2003, lk 32.

⁽⁵⁾ Nõukogu 25. aprilli 2002. aasta otsus 2002/358/EÜ, mis käsitleb Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolli heakskiitmist Euroopa Ühenduse nimel ja sellega võetavate ühiste kohustuste täitmist (EÜT L 130, 15.5.2002, lk 1).

⁽¹⁾ ELT C 351, 15.11.2012, lk 85.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2013. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 22. aprilli 2013. aasta otsus.

- (4) Käesolev otsus peaks kehtestama liikmesriikidele kohustused esitada teavet seoses nende arvestuseeskirjade rakendamise ning oma maakasutus- ja metsandusalaste meetmete kohta. Selles ei tuleks kehtestada arvestusega aruandluskohustust eraõiguslikele isikutele.
- (5) ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 11. konverentsil Montrealis 2005. aasta detsembris vastu võetud Kyoto protokollil osaliste koosolekuna toimiva osaliste konverentsi otsuses 16/CMP.1 (otsus 16/CMP.1) ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 17. konverentsil Durbanis 2011. aasta detsembris vastu võetud Kyoto protokollil osaliste koosolekuna toimiva osaliste konverentsi otsuses 2/CMP.7 (otsus 2/CMP.7) on sätestatud maakasutus- ja metsandussektori arvestuseeskirjad alates Kyoto protokolliga kehtestatud teistest kohustusperioodist. Käesolev otsus peaks olema nende otsustega täielikult kooskõlas, et tagada sidusus liidusiseste eeskirjade ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooniga kokkulepitud mõistete, korra, eeskirjade ja suuniste vahel, et vältida siseriikliku aruandluse dubleerimist. Käesolevas otsuses tuleks kajastada ka liidu maakasutus- ja metsandussektori eripära ning liidu kui ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokollil eraldiseisvast poolest lähtuvaid kohustusi.
- (6) Liidu maakasutus- ja metsandussektori suhtes kohaldatavad arvestuseeskirjad ei peaks tekitama täiendavat halduskoormust. Seetõttu ei peaks neil olema kohustust anda oma eeskirjade kohaselt esitatavates aruannetes teavet, mis ei ole nõutav ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi ja Kyoto protokollil osaliste koosoleku otsuste kohaselt.
- (7) Maakasutus- ja metsandussektor saab toetada kliimamuutuste mõju leevendamist mitmel viisil, eelkõige vähendades heidet ning säilitades ja suurendades sidumise ja süsinikuvarusid. Selleks et eelkõige süsiniku sidumise eesmärgil võetavad meetmed oleksid tõhusad, on oluline süsinikuvarude pikaajaline stabiilsus ja kohanemine.
- (8) Maakasutuse ja metsanduse arvestuseeskirjades peaksid kajastuma jõupingutused, mis on juba tehtud põllumajandus- ja metsandussektoris maaressursi kasutamisse heitkoguste vähendamiseks. Käesoleva otsusega tuleks ette näha arvestuseeskirjad, mida metsandussektoris kohaldataks kohustuslikus korras metsastamise, taasmetsastamise, raadamise ja metsa majandamise suhtes ning samuti karja- ja põllumaa majandamise suhtes, mille kohta kehtestatakse konkreetset sätteid, et parandada esimesel arvestusperioodil liikmesriikide aruandlus- ja arvestussüsteeme. Käesoleva otsusega tuleks samuti ette näha arvestuseeskirjad, mida kohaldatakse vabatahtlikkuse alusel taimestiku taastamise ning märgalade kuivendamise ja taastamise suhtes. Selleks peaks komisjon muutma sujuvamaks ja parandama teabe pakkumist asjaomast teavet käitlevate liidu andmebaaside (Eurostat-Lucas, EEA- Corine Land Cover jne) kaudu, et abistada liikmesriike oma arvestuskohustuste, eelkõige karja- ja põllumaa majandamise ning vajaduse korral taimestiku taastamise ja samuti märgalade kuivendamise ja taastamise üle arvestuse pidamisega seotud kohustuste täitmisel.
- (9) Selleks et tagada liidu maakasutus- ja metsandussektori suhtes kohaldatavate arvestuseeskirjade keskkonnaalane terviklikkus, peaksid kõnealused eeskirjad põhinema otsuses 2/CMP.7, ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 16. konverentsil Cancunis 2010. aasta detsembris vastu võetud Kyoto protokollil osaliste koosolekuna toimiva osaliste konverentsi otsuses 2/CMP.6 ja otsuses 16/CMP.1 sätestatud arvestuspõhimõtetel. Liikmesriigid peaksid oma arvestuse koostama ja seda pidama, tagades et maakasutus- ja metsandussektorist tuleneva heite ja sidumise arvestamisel kasutatavad asjaomased andmed on täpsed, täielikud, järjepidevad, võrreldavad ja läbipaistvad, vastavalt valitsustevahelise kliimamuutuste rühma asjaomastele juhistele riiklike kasvuhoonegaaside inventuuride kohta ning muu hulgas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames vastu võetud muude kasvuhoonegaaside kui CO₂ heite arvestuse meetodikale.
- (10) Otsustel 2/CMP.7 ja 16/CMP.1 põhinevad arvestuseeskirjad ei võimalda arvestada asendusefekti, mis tuleneb sellest, kui puittöoteid kasutatakse energia saamiseks ja materjalide tootmiseks, sest selle tulemuseks oleks toetelt arvestus. Selline kasutamine võib siiski oluliselt toetada kliimamuutuste vähendamist ja seetõttu võib liikmesriikide esitatav teave sisaldada teavet oma maakasutus- ja metsandusalaste meetmete kohta, millega asendatakse kasvuhoonegaasimahukad materjalid ja energia lähteained biomassiga. See suurendaks poliitika sidusust.
- (11) Edasise poliitikakujundamise jaoks tugeva aluse rajamiseks ning maakasutuse optimeerimiseks liidus on vaja teha asjakohaseid investeringuid. Selleks et tagada võimalus pidada prioriteetseks nende investeringute tegemist võtmekategooriates, peaks liikmesriikidel olema algselt lubatud jätta arvestusest välja teatavad süsinikuvarud. Pikas perspektiivis tuleks siiski püüda saavutada selle sektori puhul ulatuslik arvestus, hõlmates kõik maad, varud ja gaasid.
- (12) Arvestuseeskirjadega tuleks tagada, et arvestused kajastavad täpselt inimtekkelisi muutusi heites ja sidumises. Sellega seoses tuleks käesolevas otsuses sätestada konkreetse meetodika kasutamine maakasutuse ja metsanduse eri tegevuste suhtes. Metsastamisest, taasmetsastamisest ja raadamisest tulenev heide ja sidumine on otsese inimeste põhjustatud maakasutusmuutuse tulemus ning seepärast tuleks kõnealune tegevus täies ulatuses arvestusse kaasata. Karjamaa majandamise, põllumaa majandamise, taimestiku taastamise ning märgalade kuivendamise ja taastamisega seotud heidet ja sidumist arvestatakse baasaasta alusel, et arvutada heite ja sidumise muutus. Metsamajandamisest tulenev heide ja sidumine sõltub ka mitmetest looduslikest asjaoludest, vanuselisest struktuurist ning samuti varasematest ja praegustest majandamistavadest. Baasaasta kasutamine ei suuda kajastada neid tegureid, nendest tulenevaid tsüklilisi mõjusid heitele ja sidumisele ega nende varieerumist aastate lõikes. Selle asemel tuleks

asjaomastes heite ja sidumise muutuse arvutamise arvestuseeskirjades sätestada võrdlustasemetega kasutamine, et välistada loodusliku ja riigispetsiifilise eripära mõju. Võrdlustasemed on liikmesriigi territooriumil metsa majandamisest tuleneva aastase netoheite või -sidumise prognoosid arvestusperioodiga hõlmatud aastate kohta iga arvestusperioodi puhul ning need tuleks kehtestada läbipaistvalt kooskõlas otsustega 2/CMP.6 ja 2/CMP.7. Käesolevas otsuses nimetatud võrdlustasemed peaksid olema identsed UNFCCC protsesside raames heakskiidetud võrdlustasemetega. Kui liikmesriigile tehakse kättesaadavaks täiustatud meetodika ja andmed võrdlustasemetega kindlaksmääramiseks, peaks kõnealune liikmesriik tegema asjakohased tehnilised kohandused, et kajastada ümberarvestuste mõju metsa majandamise arvestuses.

Arvestuseeskirjades tuleks sätestada metsa majandamisest tuleneva netosidumise suhtes kohaldatav ülemmäär, mida võib arvestusse kaasata. Asjaomaste rahvusvaheliste protsesside kontekstis metsa majandamisega seotud tegevuse arvestuseeskirjade osas toimivate arengute korral tuleks kaaluda käesolevas otsuses sätestatud metsa majandamisega seotud tegevuse arvestuseeskirjade ajakohastamist, et tagada kooskõla nende arengutega.

- (13) Arvestuseeskirjad peaksid sobivalt kajastama kasvuhoo- negaaside puidus ja puidust valmistatud toodetes säilitamisest tulenevat positiivset mõju ning peaksid toetama metsade kui ressursi ulatuslikumat kasutamist metsa säästva majandamise raamistikus ja puittoodete suuremat kasutamist.
- (14) Vastavalt valitsustevahelise kliimamuutuste rühma maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse hea tava juhiste peatükile 4.1.1 on heaks tavaks see, et lisaks metsade minimaalsele pindalale määravad liikmesriigid kindlaks minimaalse laiuse, mida nad kasutavad metsastamisele, taasmetsastamisele ja raadamisele kuuluvate metsade ja maa-alade kindlaksmääramisel. Tuleks tagada kooskõla iga liikmesriigi poolt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolliga ning käesoleva otsuse kohaselt esitatud aruannetes kasutatava määratluse vahel.
- (15) Selleks et näha ette stiimulid pika elutsükliga puittoodete kasutamiseks, tuleks arvestuseeskirjadega tagada, et liikmesriigid kajastaksid arvestuses täpselt puittoodete süsinikuvaru muutusi nende toimumise ajal. Puittoodetest tuleneva heite suhtes kohaldatav esimese astme lagunemise funktsioon peaks seepärast vastama riiklike kasvuhoo- negaaside inventuuride koostamist käsitlevates valitsustevahelise kliimamuutuste rühma 2006. aasta juhistes esitatud valemile 12.1 ning vaikimisi määratud asjaomane poollagu- aeg peaks põhinema valitsustevahelise kliimamuutuste rühma 2003. aasta maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse hea tava juhistes esitatud tabelil 3a.1.3. Liikmesriikidel peaks olema võimalus kasutada riigispetsiifilisi meetodikaid ja poollagu- aegsid tingimusel, et need on kooskõlas kõige hiljutisemate valitsustevahelise kliimamuutuste rühma juhistega.
- (16) Kuna põllumajandussektorist tuleneva kasvuhoo- negaaside heite ja sidumise kõikumine aastate lõikes on palju väiksem kui metsandussektori asjaomased näitajad, peaksid liikmesriigid põllu- ja karjamaa majandamisega seotud tegevust arvestama asjaomase baasaasta või -perioodi alusel.
- (17) Märjalade kuivendamise ja taastamisega kaasneb väga suures koguses süsinikku talletavatest turbaaladest tulenev heide. Turbaalade degradatsioonist ja kuivendamisest tulenev heide annab ligikaudu 5 % maailma kasvuhoo- negaaside heitest ning moodustas 2010. aastal 3,5–4 % liidu heitest. Seetõttu peaks liit, niipea kui asjaomased valitsustevahelise kliimamuutuste rühma juhised on kokku lepitud, püüdma jätkata selle küsimusega tegelemist rahvusvahelisel tasandil, et saavutada kokkulepe ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga kohustuse suhtes koostada ja pidada arvestust märjalade kuivendamise ja taastamise kategooriasse kuuluvast tegevusest tuleneva heite ja sidumise üle, et lisada see nõue üldisesse, hiljemalt 2015. aastal sõlmitava kliimakokkuleppesse.
- (18) Looduslikud häiringud nagu metsatulekahjud, kahjurite või haiguste levik, äärmuslikud ilmastikunähtused või geoloogilised häiringud, mille üle liikmesriigil puudub kontroll ja mida liikmesriik oluliselt ei mõjuta, võivad põhjustada maakasutus- ja metsandussektoris ajutist kasvuhoo- negaaside heidet või varasema sidumise vähenemist. Kuna tagasipööramine võib olla tingitud ka majandamise otsustest, nt puude raiumise või istutamise kohta tehtud otsustest, tuleks käesoleva otsusega tagada, et sidumise tagasipööramine inimtegevuse tõttu oleks alati maakasutuse ja metsanduse arvestuses täpselt kajastatud. Lisaks tuleks käesoleva otsusega liikmesriikidele ette näha piiratud võimalus jätta metsastamisel, taasmetsastamisel ja metsa majandamisel neist sõltumata tekkinud häiringute põhjustatud heited oma maakasutuse ja metsanduse arvestusest välja, kasutades kooskõlas otsusega 2/CMP.7 taustataset ja marginaale. Kuid see, mil viisil liikmesriigid kõnealuseid sätteid kohaldavad, ei tohiks kaasa tuua põhjendamatut arvestamata jätmist.

- (19) Aruandluseeskirjad kasvuhoonegaaside heite ja kliimamuutusi käsitleva muu olulise teabe kohta, sealhulgas teave maakasutus- ja metsandussektori kohta, kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013 määruse (EL) nr 525/2013 (kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta) ⁽¹⁾ reguleerimisalasse ega kuulu seega käesoleva otsuse reguleerimisalasse. Liikmesriigid peaksid käesolevas otsuses sätestatud arvestuskohustusi silmas pidades neid seire- ja aruandluseeskirju järgima.
- (20) Aastapõhiselt koostatud arvestus maakasutuse ja metsanduse üle oleks ebatäpne ja ebausaldusväärne, kuna heite ja sidumise kõikumine on aastate lõikes suur, teatavad esitatud andmed on sageli vaja uuesti arvutada ning kulub kaua aega enne, kui muudetud majandamistavad põllumajanduses ja metsanduses avaldavad oma mõju taimestikis ja mullas talletatud süsinikukogusele. Seepärast tuleks käesoleva otsusega ette näha arvestus pikema arvestusperioodi alusel.
- (21) Liikmesriigid peaksid esitama teavet oma praeguste ja edasiste maakasutus- ja metsandusalaste meetmete kohta, kehtestades riiklikult asjakohased võtted maakasutus- ja metsandussektori heite piiramiseks või vähendamiseks ning sidumise säilitamiseks või suurendamiseks. Kõnealune teave peaks sisaldama teatud elemente, mis on kindlaks määratud käesolevas otsuses. Lisaks tuleks parima tava ja koostoime edendamiseks teiste metsade ja põllumajandusega seotud poliitikate ja meetmetega sätestada käesoleva otsuse lisa loetelu soovituslikest meetmetest, mida võib samuti esitatava teabe hulka lisada. Komisjon võib anda suuniseid, et soodustada võrreldava teabe vahetust.
- (22) Maakasutus- ja metsandusalaste meetmete kavandamisel või rakendamisel võivad liikmesriigid vajaduse korral uurida, kas on võimalusi edendada põllumajanduslikke investeeringuid.
- (23) Komisjonile tuleks kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 anda õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et ajakohastada käesolevas otsuses sätestatud mõisted vastavalt nende mõistete muudatustele, mis on vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga või neile järgnevat lepingute kohastes organites; et muuta I lisa, et lisada või muuta arvestusperioode, et tagada nende perioodide vastavus ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga organites vastu võetud või nendest dokumentidest tulenevate või neile järgnevat lepingutega kehtestatud asjaomaste perioodidega ning kooskõla ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga organites vastu võetud või nendest dokumentidest tulenevate või neile järgnevat lepingute kohaste arvestusperioodidega, mida kohaldatakse liidu heitkoguste vähendamise kohustuste suhtes muudes sektorites; et muuta II lisa vastavalt ajakohastatud võrdlustasemetele käesolevas otsuses sätestatud sätete

kohaselt; et vaadata läbi III lisa sätestatud teave vastavalt nende mõistete muudatustele, mis on vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga organites või nendest dokumentidest tulenevate või neile järgnevat lepingutega; et muuta V lisa vastavalt nende mõistete muudatustele, mis on vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga organites või nendest dokumentidest tulenevate või neile järgnevat lepingutega; et vaadata läbi käesolevas otsuses sätestatud looduslike häiringute arvestuseeskirjadega seotud teavitamise nõuded, et kajastada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga organite poolt vastu võetud muudatusi õigusaktides. Eriti oluline on, et komisjon viiks oma ettevalmistustöö käigus läbi vastavad konsultatsioonid, sealhulgas ekspertide tasandil. Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

- (24) Kuna käesoleva otsuse eesmärke, nimelt maakasutus- ja metsandustegevusest tuleneva kasvuhoonegaaside heite ja sidumise arvestuseeskirjade sätestamist ning liikmesriikide poolt teabe esitamist maakasutus- ja metsandustegevuse kohta ei suuda liikmesriigid nende olemuse tõttu piisavalt saavutada ning meetme ulatuse ja mõju tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Seda tehes peaks liit austama liikmesriikide metsanduspoliitika-alast pädevust. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise ja -ala

Käesolevas otsuses sätestatakse arvestuseeskirjad, mida kohaldatakse maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse („maakasutus ja metsandus“) tegevusest tulenevale kasvuhoonegaasi heitele ja sidumisele, mis on esimene samm selle tegevuse lisamiseks liidu heitkoguste vähendamise kohustusse, kui see on asjakohane. Selles ei kehtestata ei arvestus- ega aruandluskohustust eraõiguslikele isikutele. Sellega sätestatakse liikmesriikide kohustus esitada oma maakasutus- ja metsanduse meetmeid käsitlevat teavet, et piirata või vähendada heidet ning säilitada või suurendada sidumist.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:
  - a) „heide“ – inimtekkeliste kasvuhoonegaaside heide allikatest atmosfääri;

⁽¹⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 13.

- b) „sidumine” – inimtekkeliste kasvuhoonegaaside atmosfäärist sidumine neeldajates;
- c) „metsastamine” – otsesest inimtegevusest põhjustatud maakasutuse muutus, mille käigus maa, mis ei ole olnud mets vähemalt 50 aastat, muudetakse metsaks istutamise, külvamise ja/või looduslikule uuenemisele inimtegevusega kaasaaitamise abil, kusjuures selline muutus on toimunud pärast 31. detsembrist 1989;
- d) „taasmetsastamine” – otsesest inimtegevusest tingitud muutus, mille käigus metsata maa-ala muudetakse metsaks istutamise, külvamise ja/või looduslikule uuenemisele inimtegevusega kaasaaitamise abil, piirdudes maaga, mis on olnud mets, kuid on muudetud ilma metsata maaks 1. jaanuarile 1990 eelnenud perioodil, ning mis on taas muudetud metsaks 31. detsembrile 1989 järgnenud perioodil;
- e) „raadamine” – otsesest inimtegevusest tingitud muutus, mille käigus metsamaa muudetakse mittemetsamaaks, kusjuures selline muutus on toimunud pärast 31. detsembrist 1989;
- f) „metsa majandamine” – igasugune organiseeritud tegevus metsas, mis mõjutab metsa ökoloogilist, majanduslikku või sotsiaalset funktsiooni;
- g) „põllumaa majandamine” – organiseeritud tegevus maal, millel kasvatatakse põllukultuure, ja maal, mis on tootmisest kõrvale jäetud või mida ajutiselt põllukultuuride tootmiseks ei kasutata;
- h) „karjamaa majandamine” – igasugune organiseeritud tegevus loomakasvatuseks kasutataval maal eesmärgiga kontrollida taimestikku ja selle hulka ning kariloomade tootmist;
- i) „taimestiku taastamine” – igasugune otsene inimtegevus, mille eesmärk on suurendada süsinikuvaru vähemalt 0,05 ha hõlmaval maa-alal taimestiku taastamise abil, kusjuures see tegevus ei ole metsastamine ega taasmetsastamine;
- j) „süsinikuvaru” – süsiniku mass selle talletajas;
- k) „märgalade kuivendamine ja taastamine” – tegevus, mis ei ole ükski tegevus, mille kohta artikli 3 lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt arvestusi koostatakse ja peetakse ning mis toimub kuivendatud märgala taastamise käigus vähemalt 1 ha suurusel turvasmullaga maa-alal, mida on kuivendatud ja/või taastatud pärast 31. detsembrist 1989, kusjuures kuivendamine on otsesest inimtegevusest tingitud mulla põhjaveetaseme alandamine ja märgala taastamine on kuivendamise osaline või täielik tagasipööramine otsese inimtegevuse tulemusel;
- l) „allikas” – protsess, tegevus või mehhanism, mis eraldab atmosfäärist kasvuhoonegaasi, aerosooli või kasvuhoonegaasi lähteainet;
- m) „neeldaja” – protsess, tegevus või mehhanism, mis seob atmosfäärist kasvuhoonegaasi, aerosooli või kasvuhoonegaasi lähteainet;
- n) „süsiniku talletaja” – liikmesriigi territooriumil asuv biogeokeemiline nähtus või süsteem osaliselt või tervikuna, millesse on talletatud süsinikku, süsinikku sisaldava kasvuhoonegaasi lähteainet või süsinikku sisaldavat kasvuhoonegaasi;
- o) „kasvuhoonegaasi lähteaine” – artikli 3 lõikes 4 loetletud kasvuhoonegaasi tekitavas keemilises reaktsioonis osalev keemiline ühend;
- p) „puittoode” – mis tahes puidust toode, mis on tehtud kasvukohast raie järel eemaldatud puust;
- q) „mets” – maa-ala, mis on määratletud minimaalse väärtusega pindala, võrastiku liituse või sellele vastava tiheduse ning puude potentsiaalse kõrguse kaudu nende küpsuseas puude kasvukohas vastavalt V lisas iga liikmesriigi jaoks paestatud. See hõlmab puude, sealhulgas noorte kasvavate puude rühmadega alasid või istutatud metsa, mis ei ole veel saavutanud V lisas täpsustatud võrastiku liituse või sellele vastava tagavara minimaalseid väärtuseid ega puude minimaalset kõrgust, sealhulgas maa-ala, mis on tavaliselt osa metsast ja ajutiselt puudest lage raiete või samalaadse inimtegevuse tõttu või looduslikel põhjustel, kuid mille puhul võib eeldada tagasimuutumist metsaks;
- r) „võrastiku liitus” – puuvõrade perimeetri vertikaalprojektsiooni suhe vastava ala pindalasse, väljendatud protsentides;
- s) „tihedus” – jalal seisvate kasvavate puude hulk või puistu tihedus metsamaal, mõõdetud vastavalt liikmesriigi kehtestatud meetodikale;
- t) „looduslik(ud) häiring(ud)” – mitte-inimtekkelised sündmused või asjaolud, mis põhjustavad metsas märkimisväärtset heidet ja mille juhtumine ei ole asjaomase liikmesriigi kontrolli all, tingimusel et liikmesriik on objektiivselt võimetu oluliselt piirama nende sündmuste või asjaolude mõju heitele, isegi pärast nende asetleidmist;
- u) „taustatase” – artikli 9 lõike 2 kohaselt arvatud looduslike häiringute poolt põhjustatud heitkoguste keskmine tase konkreetsel ajavahemikul, millest on välja jäetud statistilised võõrväärtused;
- v) „poollaguag” – aastate arv, mis kulub ühes puittoodete kategoorias talletatud süsiniku koguse vähenemiseks pooleni selle esialgses väärtuses;

- w) „kohene oksüdeerumine” – arvestusmeetod, mis loeb kogu puittootes sisalduva süsiniku vabanenuks atmosfääri vahetult selle raiumise järel;
- x) „sanitaarraie” – raietegevus, mille käigus võetakse kasutusele looduslikest häiringutest mõjutatud aladel tekkinud puit, mida on võimalik veel vähemalt osaliselt tarvitada.

2. Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 12 selleks, et muuta käesoleva artikli lõikes 1 esitatud mõisteid, et tagada kooskõla nende mõistete ja selliste asjaomaste mõistete muudatustega, mis on vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli organites või nendest dokumentidest tulenevate või neile järgnevat lepingutega.

3. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 12 selleks, et muuta V lisa selles esitatud väärtuste ajakohastamiseks kooskõlas V lisa täpsustatud aspektidest tulenevate mõistete muudatustega, mis on vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolli organites või nendest dokumentidest tulenevate või neile järgnevat lepingutega.

Artikkel 3

Kohustus koostada ja pidada maakasutus- ja metsandussektori arvestust

1. Liikmesriigid koostavad igaks I lisa täpsustatud aruandlusperioodiks arvestuse ja peavad sellist arvestust, mis kajastab täpselt kogu heidet ja sidumist, mis tuleneb nende territooriumil aset leidnud järgmistesse kategooriatesse kuuluvast tegevusest:

- a) metsastamine,
- b) taasmetsastamine,
- c) raadamine,
- d) metsa majandamine.

2. Liikmesriigid koostavad aastase arvestuse ja peavad sellist arvestust 1. jaanuaril 2021 algavaks arvestusperioodiks ja pärast seda, et kajastada täpselt kogu heidet ja sidumist, mis tuleneb nende territooriumil aset leidnud järgmistesse kategooriatesse kuuluvast tegevusest:

- a) põllumaa majandamine,
- b) karjamaa majandamine.

Karja- ja põllumaa majandamisest tulenevat heidet ja sidumist käsitleva aastase arvestuse suhtes, mis hõlmab ajavahemikku 1. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2020, kohaldatakse järgmisi nõudeid:

- a) ajavahemikul 2016–2018 annavad liikmesriigid igal aastal 15. märtsiks komisjonile aru süsteemide kohta, mis on kehtestatud ja mida arendatakse selleks, et hinnata karja- ja põllumaa majandamisest tulenevat heidet ja sidumist. Liikmesriigid peaksid andma aru selle kohta, kuidas on need süsteemid kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma metoodikaga ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni nõuetega, mis käsitlevad kasvuhoonegaaside heidet ja sidumist;

- b) enne 2022. aasta 1. jaanuari esitavad liikmesriigid komisjonile igal aastal 15. märtsiks karja- ja põllumaa majandamisest tulenevat heidet ja sidumist käsitlevad esialgsed ja mittesiduvad aastased hinnangulised andmed, kasutades vajaduse korral valitsustevahelise kliimamuutuste rühma metoodikat. Liikmesriigid peaksid kasutama vähemalt asjaomastes valitsustevahelise kliimamuutuste rühma juhistes esitatud määramistasandi 1 metoodikat. Liikmesriike julgustatakse kasutama neid hinnanguid selleks, et teha kindlaks võtmekategooriad ning töötada välja riigispetsiifilised määramistasandi 2 ja 3 kohased peamised metoodikad, et hinnata rangelt ja täpselt heidet ja sidumist;

- c) liikmesriigid esitavad hiljemalt 2022. aasta 15. märtsiks oma karja- ja põllumaa majandamise arvestust käsitlevad lõplikud aastased hinnangud;

- d) liikmesriigid võivad taotleda erandit alapunktis c kehtestatud tähtpäeva edasilükkamiseks, kui karja- ja põllumaa majandamise arvestust käsitlevaid lõplikke hinnanguid ei saa mõistlikul viisil teha nimetatud lõikes sätestatud tähtaja jooksul vähemalt ühel järgmistest põhjustest:

- i) tehnilise teostatavuse tõttu on arvestusperioodi võimalik käsitleda üksnes etappidena, ületades tähtaega;
- ii) arvestuse tegemine tähtajaks oleks ebaproportsionaalselt kulukas.

Liikmesriigid, kes soovivad erandit kasutada, esitavad komisjonile 2021. aasta 15. jaanuariks oma põhjendatud taotluse.

Kui komisjon leiab, et taotlus on põhjendatud, annab ta loa kohaldada erandit maksimaalselt kolme kalendriaasta jooksul alates 15. märtsist 2022. Muul juhul lükkab komisjon taotluse tagasi, põhjendades oma otsust.

Vajaduse korral võib komisjon taotleda täiendava teabe esitamist mõistliku etteantud ajavahemiku jooksul.

Erandi kohaldamise taotlus loetakse rahuldatuks, kui komisjon ei ole kuue kuu jooksul alates liikmesriigi algse taotluse või taotletud täiendava teabe saamisest esitanud vastuväiteid.

3. Liikmesriigid võivad ka koostada arvestuse iga I lisas esitatud arvestusperioodi kohta ja pidada sellist arvestust, mis kajastab täpselt taimestiku taastamise ning märgalade kuivendamise ja taastamise tulemusel toimunud heidet ja sidumist.

4. Lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud arvestus hõlmab järgmiste kasvuhoonegaaside heidet ja sidumist:

a) süsinikdioksiid (CO_2),

b) metaan (CH_4),

c) dilaammastikoksiid (N_2O).

5. Kui arvestus on koostatud ja seda on peetud kooskõlas käesoleva otsusega, lisavad liikmesriigid konkreetse lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud tegevuse oma arvestusse selle tegevuse algamisel või alates 1. jaanuarist 2013, olenevalt sellest, kumb on hilisem.

Artikkel 4

Üldised arvestuseeskirjad

1. Liikmesriigid tähistavad artikli 3 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud arvestuses heite positiivse (+) märgi ja sidumise negatiivse (-) märgiga.

2. Arvestuse koostamisel ja pidamisel tagavad liikmesriigid artikli 3 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud tegevusega seotud heite ja sidumise hindamisel, et asjakohane teave on täpne, täielik, järjepidev, võrreldav ja läbipaistev.

3. Artikli 3 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud rohkem kui ühte kategooriasse kuuluva tegevuse tulemusel toimunud heide või sidumine arvestatakse üksnes ühe kategooria all, et vältida topeltarvestust.

4. Liikmesriigid määravad läbipaistvate ja kontrollitavate andmete alusel maa-alad, millel artikli 3 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud kategooriasse kuuluv tegevus läbi viiakse. Nad tagavad, et kõik sellised maa-alad on vastava kategooria arvestuses tuvastatavad.

5. Liikmesriigid lisavad artikli 3 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud arvestusse kõik muutused järgmistes süsinikutalletajates:

a) maapealne biomass,

b) maa-alune biomass,

c) metsavaris,

d) surnud puit,

e) mulla orgaaniline süsinik,

f) puittooted.

Liikmesriigid võivad siiski otsustada jätta arvestusse lisamata muudatused esimese lõigu punktides a–e loetletud süsinikutalletajate süsinikuvarudes, kui tegemist ei ole allikaga. Liikmesriigid ei arvesta süsinikuvaru allikaks üksnes siis, kui seda tõendavad läbipaistvad ja kontrollitavad andmed.

6. Liikmesriigid viivad artikli 3 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud arvestuse lõpule I lisas esitatud arvestusperioodi lõpuks, märkides selles arvestuses heite ja sidumise kogu netokoguse bilansi asjaomase arvestusperioodi jooksul.

7. Liikmesriigid peavad vähemalt käesoleva otsuse kehtimise jooksul täielikku ja täpset arvet kõikide andmete kohta, mida nad on käesolevast otsusest tulenevate kohustuste täitmiseks kasutanud.

8. Komisjonile delegeeritakse õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu delegeeritud õigusakte I lisa muutmiseks, et lisada või muuta arvestusperioode, et tagada nende vastavus ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga organite poolt vastu võetud või nendest dokumentidest tulenevate või neile järgnevate lepingutega kehtestatud asjaomastele perioodidele ning kooskõla ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga organite poolt vastu võetud või nendest dokumentidest tulenevate või neile järgnevate lepingutega kehtestatud arvestusperioodidega, mida kohaldatakse liidu heitkoguste vähendamise kohustuste suhtes muudes sektorites.

Artikkel 5

Metsastamise, taasmetsastamise ja raadamise arvestuseeskirjad

1. Metsastamise ja taasmetsastamise arvestuses kajastavad liikmesriigid heidet ja sidumist, mis tulenevad üksnes sellest tegevusest maa-aladel, mis ei ole olnud mets 31. detsembril 1989. Liikmesriigid võivad kajastada metsastamisest ja taasmetsastamisest tulenevat heidet ühes arvestuses.

2. Liikmesriigid kajastavad arvestuses metsastamise, taasmetsastamise ja raadamise tulemusel tekkinud heite ja sidumise netokoguseid iga asjaomase arvestusperioodi aasta koguheite ja kogusidumisena, mille aluseks on läbipaistvad ja kontrollitavad andmed.

3. Liikmesriigid peavad arvestust heite ja sidumise kohta maa-aladel, mis kuuluvad artikli 4 lõike 4 kohaselt metsastamise, taasmetsastamise või raadamise tegevuskategooriasse, isegi kui nimetatud tegevust seal enam ei toimu.

4. Iga liikmesriik kasutab metsa kindlaksmääramiseks sama-sugust ruumilise hindamise ühikut, mis on sätestatud V lisas arvutuste tegemiseks metsastamise, taasmetsastamise ja raadamise puhul.

Artikkel 6

Metsa majandamise arvestuseeskirjad

1. Liikmesriigid arvestavad metsa majandamise tegevusest tulenevat heidet ja sidumist, mis arvutatakse nii, et iga I lisas kindlaksmääratud arvestusperioodi heitest ja sidumisest lahutatakse väärtus, mis saadakse kõnealuse arvestusperioodi aastate arvu korrutamisel II lisas osutatud liikmesriigi võrdlustasemega.

2. Kui arvestusperioodi kohta tehtud löike 1 kohane arvutus on negatiivne, lisavad liikmesriigid metsa majandamise arvestusse koguheitte ja -sidumise, mis saadakse nii, et kuni 3,5 % liikmesriigi heitest baasaastal või VI lisas sätestatud perioodil (nagu on märgitud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsile esitatud selle liikmesriigi vastavas baasaastal või -perioodi käsitlevas aruandes, mis on vastu võetud vastavalt teist Kyoto protokoll kohustuste perioodi käsitlevatele CMP asjaomastele otsustele), millest on välja jäetud artikli 3 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud tegevusest tulenev heide ja sidumine, korrutatakse kõnealuse arvestusperioodi aastate arvuga.

3. Liikmesriigid tagavad, et arvutusmeetodid, mida nad metsa majandamisega seotud tegevuse suhtes kohaldavad, on kooskõlas otsuse 2/CMP.6 II lisaga ning II lisas kindlaksmääratud võrdlustaseme arvutamise arvutusmeetoditega vähemalt järgmistest aspektidest:

a) süsinikuvarud ja kasvuhoonegaasid,

b) metsa majandamise pindala,

c) puittooted,

d) looduslikud häiringud.

4. Hiljemalt aasta enne iga arvestusperioodi lõppu teatavad liikmesriigid komisjonile oma läbivaadatud võrdlustaseme. Need võrdlustasemed on identsed tasemetega, mis on kehtestatud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokoll organite heakskiidetud õigusaktidega, ning selliste õigusaktide puudumisel arvutatakse need vastavalt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokoll organite otsustes või nendest dokumentidest tulenevate või neile järgnevas lepingutes sätestatud protsessidele ja meetodikale.

5. Juhul kui otsuse 2/CMP.6 või 2/CMP.7 vastavaid sätteid muudetakse, teatavad liikmesriigid komisjonile läbivaadatud võrdlustaseme, milles hiljemalt kuus kuud pärast muudatuste vastuvõtmist on neid muudatusi arvesse võetud.

6. Kui liikmesriigile tehakse kättesaadavaks täiustatud metoodika, mis on seotud II lisas sätestatud võrdlustaseme kindlaksmääramiseks kasutatud andmetega, või kui liikmesriigile kättesaadavate andmete kvaliteet oluliselt paraneb, teeb asjaomane liikmesriik asjakohased tehnilised parandused, et ümberarvestuste mõju metsa majandamise arvestuses arvesse võtta. Sellised tehnilised parandused peavad olema identsed parandustega, mis on heaks kiidetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni läbivaatamise protsessi raames vastavalt otsuse 2/CMP.7 sätetele. Asjaomane liikmesriik edastab kõnealused parandused komisjonile hiljemalt osana määruse (EL) nr 525/2013 artikli 7 lõike 1 punkti d kohaselt esitatavatest andmetest.

7. Lõigete 4, 5 ja 6 kohaldamisel määravad liikmesriigid aastas looduslike häiringute tõttu tekkinud heite, mida nad kajastavad läbivaadatud võrdlustasemes, ning selle heite hinnangu määramise viisi.

8. Komisjon kontrollib lõigetes 4 ja 5 osutatud läbivaadatud võrdlustasemega lõikes 6 osutatud tehniliste parandustega seotud andmeid, et tagada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonile saadetud andmete ja liikmesriikide poolt komisjonile edastatud andmete vaheline kooskõla.

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu delegeeritud õigusakte, et ajakohastada II lisas esitatud võrdlustasemeid, kui liikmesriigid oma võrdlustasemeid vastavalt lõigetele 4 ja 5 muudavad ning need kiidetakse heaks ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni protsesside kaudu.

10. Liikmesriigid kajastavad metsa majandamise arvestuses kõiki II lisa muudatusi kogu asjaomase arvestusperioodi suhtes.

Artikkel 7

Puittoodete arvestuseeskirjad

1. Iga liikmesriik kajastab artikli 3 lõigete 1, 2 ja 3 kohases arvestuses heidet ja sidumist, mis tulenevad muutustest puittoodete süsinikuvarus, sealhulgas heidet puittoodetest, mis on saadud asjaomase liikmesriigi metsadest enne 1. jaanuari 2013. Välja jäetakse puittoodetest tekkiv heide, mis on Kyoto protokoll kohaselt ajavahemikul 2008–2012 kohese oksüdeerumise alusel juba arvesse võetud.

2. Artikli 3 lõigete 1, 2 ja 3 kohases puittoodetega seotud arvestuses kajastavad liikmesriigid heidet ja sidumist, mis tuleneb III lisas kindlaksmääratud esimese astme lagunemise funktsiooni ja vaikimisi määratud poollaguaja alusel arvutatud muutustest puittoodete süsinikuvarus seoses toodetega, mis kuuluvad järgmistesse kategooriatesse:

- a) paber,
- b) puitplaadid,
- c) saetud puit.

Liikmesriigid võivad nimetatud kategooriaid täiendada andmetega puukoore kohta, tingimusel et olemasolevad andmed on läbipaistvad ja kontrollitavad. Samuti võivad liikmesriigid kasutada nimetatud kategooriate riigipõhiseid allkategooriaid. III lisas kindlaksmääratud meetodikate ja vaikimisi kasutatavate poollaguagade asemel võivad liikmesriigid kasutada riigipõhiseid meetodikaid ja poollaguagu, tingimusel et need meetodikad ja poollaguajad on määratud läbipaistvate ja kontrollitavate andmete alusel ning et kasutatavad meetodid on vähemalt sama üksikasjalikud ja täpsed kui III lisas sätestatud meetodid.

Eksporditud puittoodete puhul tähendavad riigipõhised andmed importivale riigile omaseid poollaguagu ja puittoodete kasutusviise.

Liikmesriigid ei kasuta liidus turule viidud puittoodete puhul selliseid riigipõhiseid poollaguagu, mis erinevad importiva liikmesriigi artikli 3 lõigete 1, 2 ja 3 kohases arvestuses kasutatavatest poollaguagadest.

Raadamisel saadud puittoodete arvestust peetakse kohese oksüdeerumise alusel.

3. Kui liikmesriigid kajastavad artikli 3 lõigete 1, 2 ja 3 kohases arvestuses puittoodetest tekkivat süsinikdioksiidi (CO₂) heidet tahkete jäätmete kõrvaldamise kohtades, toimub arvestus kohese oksüdeerumise alusel.

4. Kui liikmesriigid kajastavad arvestuses heidet puittoodetest, mille puit raiuti energia saamiseks, võtavad nad arvestuse tegemisel samuti aluseks kohese oksüdeerumise.

Liikmesriigid võivad üksnes teavitamise eesmärgil lisada esitatavate andmete hulka andmed energia saamiseks kasutatud väljastpoolt liitu imporditud puidu osakaalu ning selle puidu päritoluriikide kohta.

5. Importiv liikmesriik ei esita oma arvestuses imporditud puittooteid, olenemata nende päritolust. Liikmesriigid kajastavad seetõttu puittoodetest tekkivat heidet ja sidumist oma arvestuses

üksnes siis, kui selline heide ja sidumine tuleneb puittoodetest, mis on saadud nende artikli 3 lõigete 1, 2 ja 3 kohase arvestusega hõlmatud maa-aladelt.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu delegeeritud õigusakte III lisas sätestatud teabe läbivaatamiseks, et kajastada muudatusi õigusaktides, mis on vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga orgaanite poolt või nimetatud dokumentidest tulenevate või nende järglaseks olenevate lepingutega.

Artikkel 8

Põllumaa majandamise, karjamaa majandamise, taimestiku taastamise ning märgalade kuivendamise ja taastamise arvestuseeskirjad

1. Põllumaa majandamist ja karjamaa majandamist käsitlevas arvestuses kajastab iga liikmesriik nimetatud tegevusest tulenevat heidet ja sidumist, mis arvutatakse nii, et iga I lisas kindlaksmääratud arvestusperioodi heitest ja sidumisest lahutatakse väärtus, mis saadakse kõnealuse arvestusperioodi aastate arvu korrutamisel selle liikmesriigi nimetatud tegevusest tuleneva heite ja sidumisega asjaomasel baasaastal, nagu on sätestatud VI lisas.

2. Kui liikmesriik otsustab koostada ja pidada taimestiku taastamist ja/või märgalade kuivendamist ja taastamist käsitlevat arvestust, kohaldab ta lõikes 1 kindlaksmääratud arvutusmeetodit.

Artikkel 9

Looduslike häiringute arvestuseeskirjad

1. Liikmesriigid võivad käesoleva artikli lõigetes 2 ja 5 osutatud tingimuste täitmise korral jätta artikli 3 lõike 1 punktide a, b ja d kohasest arvestuskohustusest välja mitte-inimtekkelise kasvuhoonegaaside heite, mille allikaks on looduslikud häiringud.

2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel arvutavad liikmesriigid vastavalt VII lisas sätestatud meetodikale taustataseme iga artikli 3 lõike 1 punktides a, b ja d nimetatud tegevuse kohta. Artikli 3 lõike 1 punktide a ja b puhul peab taustatase olema sama. Alternatiivina võivad liikmesriigid kohaldada läbipaistvat ja võrreldavat riigipõhist meetodikat, kasutades järjepidevaid ja algselt täielikke andmete aegridasid, sealhulgas ajavahemiku 1990–2009 puhul.

3. Liikmesriigid võivad kas igal aastal või vastava arvestusperioodi lõpul oma maakasutuse ja metsanduse arvestusest välja jätta mitte-inimtekkeliste kasvuhoonegaaside heite, mis ületab lõike 2 kohaselt arvutatud taustataset, kui:

- a) selline heide ületab arvestusperioodi konkreetsel aastal taustataset, millele on liidetud marginaal. Kui taustatase arvutatakse VII lisas sätestatud meetodi kohaselt, võrdub kõnealune marginaal kahekordse standardhälbega aegridadel, mida kasutatakse taustataseme arvutamiseks. Kui taustatase arvutatakse riigipõhise meetodika alusel, kirjeldavad liikmesriigid

marginaali kindlaksmääramise viisi, juhul kui selline marginaal on vajalik. Iga kasutatava meetoodika puhul välditakse netoarvestusühikute eeldamist arvestusperioodi vältel;

- b) täidetud on andmete kohta lõikes 5 sätestatud nõuded ja liikmesriigid on andmed esitanud.

4. Iga liikmesriik, kes jätab arvestusperioodi konkreetsel aastal arvestusest välja looduslikest häiringutest tuleneva mitte-inimtekkelise kasvuhoonegaaside heite,

- a) jätab järelejäänud arvestusperioodi käsitlevast arvestusest välja kogu edasise sidumise looduslikest häiringutest mõjutatud maadel, kus on tekkinud lõikes 3 osutatud heide;
- b) ei jäta arvestusest välja raiest ja sanitaarraiest tulenevat heidet, mis toimus kõnealustel maadel pärast looduslike häiringute toimumist;
- c) ei jäta arvestusest välja tahtlikust põletamisest tulenevat heidet, mis toimus kõnealustel maadel arvestusperioodi konkreetsel aastal;
- d) ei jäta arvestusest välja looduslike häiringute esinemise järel raadamisele kuulunud maadel tekkinud heidet.

5. Looduslikest häiringutest tuleneva mitte-inimtekkelise kasvuhoonegaaside heite võivad liikmesriigid arvestusest välja jätta ainult juhul, kui nad esitavad läbipaistvad andmed järgmise kohta:

- a) kõik asjaomasel aruandlusaastal looduslikest häiringutest mõjutatud maa-alad on kindlaks tehtud, sealhulgas nende geograafiline asukoht ning loodusliku häiringu aasta ja liik;
- b) maadel, mis olid mõjutatud looduslikest häiringutest ja millega seotud heide on arvestusest välja jäetud, ei ole toimunud raadamist vastava arvestusperioodi ülejäänud osa jooksul;
- c) milliseid kontrollitavaid meetodeid ja kriteeriume kasutatakse kõnealustel maadel toimuva raadamise kindlakstegemiseks arvestusperioodi järgnevatel aastatel;
- d) vajaduse korral meetmed, mida liikmesriik on võtnud kõnealuste looduslike häiringute mõju kontrollimiseks või juhtimiseks;
- e) võimaluse korral meetmed, mida liikmesriik on võtnud kõnealustest looduslikest häiringutest mõjutatud maade taastamiseks.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli lõikes 5 osutatud nõutava teabe muutmiseks, et kajastada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga organite poolt vastu võetud aktide muudatusi.

Artikkel 10

Maakasutus ja metsandustegevusi käsitlev teave

1. Hiljemalt 18 kuud pärast iga I lisas kindlaksmääratud arvestusperioodi algust koostavad liikmesriigid teabe oma maakasutuse ja metsanduse käimasolevate ja edaspidi võetavate meetmete kohta, et käesoleva otsuse artikli 3 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud tegevustest tulenevat heidet piirata või vähendada ning sidumist säilitada või suurendada, ning edastavad selle komisjonile eraldi dokumendis või määruse (EL) nr 525/2013 artiklis 4 osutatud vähem CO₂-heidet tekitava arengu riiklike strateegiate või muude maakasutus- ja metsandussektoriga seotud riiklike strateegiate või tegevuskavade selgesti eristatava osana. Liikmesriigid tagavad, et konsulteeritakse mitmesuguste sidusrühmadega. Kui liikmesriik esitab seda teavet määruse (EL) nr 525/2013 kohase vähem CO₂-heidet tekitava arengu riikliku strateegia osana, kohaldatakse nimetatud määruses kehtestatud asjaomast ajakava.

Maakasutus- ja metsandusalaseid meetmeid käsitlev teave hõlmab I lisas kindlaksmääratud asjaomase arvestusperioodi kestust.

2. Liikmesriikide poolt maakasutus- ja metsandusalaste meetmete kohta esitatav teave sisaldab iga artikli 3 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud tegevuse kohta vähemalt järgmist teavet:

- a) heite ja sidumise viimaste suundumuste kirjeldus, muu hulgas ajaloolised suundumused, kui võimalik, selles ulatuses, nagu neid saab mõistlikult kindlaks teha;
- b) heite ja sidumise prognoosid arvestusperioodiks;
- c) analüüs potentsiaali kohta piirata või vähendada heidet ja säilitada või suurendada sidumist;
- d) loetelu kõige sobivamatest riiklike asjaolusid arvestavatest meetmetest, sealhulgas vajaduse korral, kuid mitte ainult IV lisas kindlaksmääratud soovituslikud meetmed, mida liikmesriik kavandab või mida hakatakse rakendada, et kasutada kliimamuutuse leevendamise potentsiaali kooskõlas punktis c osutatud analüüsiga;
- e) punktis d osutatud meetmete rakendamiseks ette nähtud kehtivad ja kavandatavad poliitikad, sealhulgas kvantitatiivne või kvalitatiivne kirjeldus kõnealuste meetmete eeldatava mõju kohta heitele ja sidumisele, võttes arvesse muid maakasutus- ja metsandussektoriga seotud poliitikaid ja meetmeid;

f) punktis d osutatud meetmete vastuvõtmise ja rakendamise soovituslik ajakava.

3. Komisjon võib teabevahetuse soodustamiseks anda liikmesriikidele suuniseid ja tehnilist abi.

Komisjon võib liikmesriikidega konsulteerides teha kokkuvõtte kõikidelt liikmesriikidelt saadud teabest maakasutus- ja metsandusalaste meetmete kohta, eesmärgiga hõlbustada liikmesriikide vahel teadmiste ja parimate tavade vahetamist.

4. Liikmesriigid esitavad komisjonile iga arvestusperioodi keskpaiga kuupäeva seisuga ning iga I lisas kindlaksmääratud arvestusperioodi lõpus maakasutus- ja metsandusalaste meetmete rakendamise edusamme kirjeldava aruande.

Komisjon võib avaldada nende aruannete põhjal koostatud esimeses lõigus osutatud koondaruande.

Liikmesriigid teevad oma maakasutus- ja metsandussektoris võetavaid meetmeid käsitleva teabe ning esimeses lõigus osutatud aruanded üldsusele kättesaadavaks kolme kuu jooksul pärast nende esitamist komisjonile.

Artikkel 11

Läbivaatamine

Komisjon vaatab käesolevas otsuses sätestatud arvestuseeskirjad läbi kooskõlas asjaomaste ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga organite poolt vastu võetud otsustega või muude liidu õigusaktidega ning kõnealuste otsuste puudumisel hiljemalt 2017. aasta 30. juuniks ning esitab vajaduse korral Euroopa Parlamendile ja nõukogule asjakohase ettepaneku.

Artikkel 12

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile delegeeritakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Komisjonile delegeeritakse alates 8. juulist 2013 kaheksaks aastaks õigus võtta vastu artikli 2 lõikes 2, artikli 2 lõikes 3, artikli 4 lõikes 8, artikli 6 lõikes 9, artikli 7 lõikes 6 ja artikli 9 lõikes 6 osutatud delegeeritud õigusakte. Hiljemalt üheksa kuud enne nimetatud kaheksa-aastase ajavahemiku lõppu koostab

komisjon kõnealuse volituste delegeerimise kohta aruande. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artikli 2 lõikes 2, artikli 2 lõikes 3, artikli 4 lõikes 8, artikli 6 lõikes 9, artikli 7 lõikes 6 ja artikli 9 lõikes 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses kindlaks määratud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle üheaegselt teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 2 lõike 2, artikli 2 lõike 3, artikli 4 lõike 8, artikli 6 lõike 9, artikli 7 lõike 6 ja artikli 9 lõike 6 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel võib seda tähtaega pikendada kahe kuu võrra.

Artikkel 13

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 14

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 21. mai 2013

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
L. CREIGHTON

*I LISA***ARTIKLI 3 LÕIKES 1 OSUTATUD ARVESTUSPERIOODID**

Arvestusperiood	Aastad
Esimene arvestusperiood	1. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2020

II LISA

ARTIKLIS 6 OSUTATUD LIIKMESRIIKIDE VÕRDLUSTASEMED

Liikmesriik	Gg süsinikdioksiidi (CO ₂) ekvivalenti aastas
Belgia	- 2 499
Bulgaaria	- 7 950
Tšehhi Vabariik	- 4 686
Taani	409
Saksamaa	- 22 418
Eesti	- 2 741
Iirimaa	- 142
Kreeka	- 1 830
Hispaania	- 23 100
Prantsusmaa	- 67 410
Itaalia	- 22 166
Küpros	- 157
Läti	- 16 302
Leedu	- 4 552
Luksemburg	- 418
Ungari	- 1 000
Malta	- 49
Madalmaad	- 1 425
Austria	- 6 516
Poola	- 27 133
Portugal	- 6 830
Rumeenia	- 15 793
Sloveenia	- 3 171
Slovakkia	- 1 084
Soome	- 20 466
Rootsi	- 41 336
Ühendkuningriik	- 8 268

III LISA

ARTIKLIS 7 OSUTATUD ESIMESE ASTME LAGUNEMISE FUNKTSIOON JA VAIKIMISI MÄÄRATUD POOLLAGUAEG

Esimese astme lagunemise funktsioon, mis algab $i = 1900$ ja jätkub käesoleva aastani:

$$(A) C(i + 1) = e^{-k} \cdot C(i) + \left[\left(\frac{1 - e^{-k}}{k} \right) \right] \cdot \text{Sisse vool}(i)$$

$$\text{koos } C(1900) = 0.0$$

$$(B) \Delta C(i) = C(i + 1) - C(i)$$

kus:

i = aasta

$C(i)$ = puittoodete süsinikuvaru alates aastast i , Gg C;

k = esimese astme lagunemise funktsiooni lagunemiskonstant, väljendatuna aastates -1 $k = \ln(2)/HL$, kus HL on puittoodete süsinikuvaru poollaguaeg aastates);

$\text{Sissevool}(i)$ = sissevool puittoodete süsinikuvarusse aastast i , Gg C aasta -1 ;

$\Delta C(i)$ = puittoodete süsinikuvaru muutus aastast i , Gg C aasta -1 .

Vaikimisi määratud poollaguaeg (HL):

2 aastat paberil,

25 aastat puitplaatidel,

35 aastat saetud puidul.

IV LISA

**SOOVITUSLIKUD VÕTTED, MIS VÕIB LISADA VASTAVALT ARTIKLI 10 LÕIKE 2 PUNKTILE D ESITATAVA
MAAKASUTUS- JA METSANDUSTEGEVUSI KÄSITLEVA TEABE HULKA**

- a) Põllumaa majandamisega seotud võtted nagu:
- agronoomiatavade parandamine, valides paremini põllukultuuride sorte;
  - külvikordade laiendamine ning madalalt niitmise vältimine või vähendamine;
  - toitainete kasutamise, maaharimise / jääkide käitluse ja veemajanduse parandamine;
  - agrometsandustavade edendamine ja maakatte / maakasutuse muutmise potentsiaali suurendamine.
- b) Karjamaa majandamise ja parandamisega seotud võtted nagu:
- rohumaat põllumaaks muutmise vältimine ja põllumaa tagasi muutmise loodusliku taimestikuga maa-alaks;
  - karjamaa majandamise parandamine, muutes karjatamise intensiivsust ja aega;
  - tootlikkuse parandamine;
  - toitainete kasutamise parandamine;
  - tulekahjude ohjamise parandamine;
  - sobivate liikide, eelkõige sügavajuureliste liikide kasutusele võtmine.
- c) Võtted orgaaniliste põllumuldade, eelkõige turvasmulla majandamise parandamiseks, nagu:
- säästvate sookultuuride kasvatus stimuleerimine;
  - kohandatud põllumajandustavade stimuleerimine, nt mulla häirimise või ekstensiivsete tootmisviiside minimeerimine.
- d) Võtted märgalade kuivendamise ärahoidmiseks ja taastamise stimuleerimiseks.
- e) Soodega või osaliselt kuivendatud soodega seotud võtted nagu:
- edasise kuivendamise ärahoidmine;
  - soode taastamise stimuleerimine;
  - rabapõlengute ärahoidmine.
- f) Degradeerunud alade taastamine.
- g) Metsandusega seotud võtted nagu:
- metsastamine ja taasmetsastamine;
  - süsiniku säilitamine olemasolevates metsades;
  - olemasolevate metsade tootmisvõime suurendamine;
  - puittoodete süsinikuvaru suurendamine;
  - metsa majandamise tõhustamine, sealhulgas liigilise koosseisu optimeerimine, hooldus- ja harvendusraie ning mullakaitse abil.
- h) Raadamise ärahoidmine.
- i) Kaitse tõhustamine looduslike häiringute vastu (tulekahjud, kahjurid ja tormid).
- j) Kasvuhoonegaasimahukate energiatoorainete ja materjalide asendamine puittoodetega.
-

V LISA

**LIIKMESRIIKIDE POOLT METSA MÄÄRATLEMISEKS KEHTESTATUD PINDALA, VÕRASTIKU LIITUSE JA
PUUDE KÕRGUSE MINIMAALSED VÄÄRTUSED**

Liikmesriik	Pindala (ha)	Võrastiku liitus (%)	Puude kõrgus (m)
Belgia	0,5	20	5
Bulgaaria	0,1	10	5
Tšehhi Vabariik	0,05	30	2
Taani	0,5	10	5
Saksamaa	0,1	10	5
Eesti	0,5	30	2
Iirimaa	0,1	20	5
Kreeka	0,3	25	2
Hispaania	1,0	20	3
Prantsusmaa	0,5	10	5
Itaalia	0,5	10	5
Küpros			
Läti	0,1	20	5
Leedu	0,1	30	5
Luksemburg	0,5	10	5
Ungari	0,5	30	5
Malta			
Madalmaad	0,5	20	5
Austria	0,05	30	2
Poola	0,1	10	2
Portugal	1,0	10	5
Rumeenia	0,25	10	5
Sloveenia	0,25	30	2
Slovakkia	0,3	20	5
Soome	0,5	10	5
Rootsi	0,5	10	5
Ühendkuningriik	0,1	20	2

VI LISA

BAASAASTA VÕI -PERIOOD

Liikmesriik	Baasaasta
Belgia	1990
Bulgaaria	1988
Tšehhi Vabariik	1990
Taani	1990
Saksamaa	1990
Eesti	1990
Iirimaa	1990
Kreeka	1990
Hispaania	1990
Prantsusmaa	1990
Itaalia	1990
Küpros	
Läti	1990
Leedu	1990
Luksemburg	1990
Ungari	1985–87
Malta	
Madalmaad	1990
Austria	1990
Poola	1988
Portugal	1990
Rumeenia	1989
Sloveenia	1986
Slovakkia	1990
Soome	1990
Rootsi	1990
Ühendkuningriik	1990

VII LISA

LOODUSLIKEST HÄIRINGUTEST TINGITUD HEITE TAUSTATASEME ARVUTAMINE

1. Taustataseme arvutamiseks esitavad liikmesriigid andmed looduslikest häiringutest tingitud heite varasemate tasemete kohta. Selleks peavad liikmesriigid:
    - a) esitama teavet hinnangu koostamisel arvesse võetavate looduslike häiringute tüübi kohta;
    - b) võtma arvesse kõnealuste looduslike häiringute tüüpidega seotud hinnangulist aastast heidete kogust ajavahemikul 1990–2009 artikli 3 lõikes 1 loetletud tegevuste kaupa;
    - c) näitama, et aegrea järjepidevus on tagatud kõikide asjaomaste parameetrite, sh minimaalse pindala, heitkoguste prognoosimise meetodite ning süsinikuarude ja gaaside osas.
  2. Nende artikli 3 lõikes 1 osutatud tegevuste puhul, millele liikmesriik kavatseb kohaldada looduslike häiringuid käsitlevaid sätteid, arvutatakse taustatase välja aastate 1990–2009 aegrea keskmisena, jättes välja kõik aastad, mil registreeriti anormaalsed heitkoguste tasemed, st jättes välja kõik statistilised erandid. Statistiliste erandite kindlaksmääramine toimub järkjärguliselt:
    - a) arvutatakse aastate 1990–2009 kogu aegrea aritmeetiline keskmine ja standardhälve;
    - b) aegreast jäetakse välja need aastad, mil aastane heitkogus erineb keskmisest rohkem kui kahekordse standardhälbe võrra;
    - c) arvutatakse uuesti aastate 1990–2009 aegrea aritmeetiline keskmine ja standardhälve ning lahutatakse punkti b kohaselt välja jäetud aastad;
    - d) korratakse punktides b ja c kehtestatut seni, kuni erindeid pole enam võimalik kindlaks määrata.
-

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

OTSUSED

EUROOPA ÜLEMKOGU OTSUS,

22. mai 2013,

Euroopa Komisjoni liikmete arvu kohta

(2013/272/EL)

EUROOPA ÜLEMKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 17 lõiget 5,

ning arvestades järgmist:

- (1) Oma 11.–12. detsembri 2008. aasta ja 18.–19. juuni 2009. aasta kohtumistel võttis Euroopa Ülemkogu teadmiseks Iiri rahva mure seoses Lissaboni lepinguga ja leppis seetõttu kokku, et Lissaboni lepingu jõustumise korral tehakse vastavalt vajalikele õiguslikele menetlustele otsus, mille kohaselt kuulub komisjoni jätkuvalt üks kodanik igast liikmesriigist.
- (2) Otsus komisjoni liikmete arvu kohta tuleks vastu võtta piisavalt aegsasti enne 1. novembril 2014. aastal oma ülesandeid täitma asuva komisjoni ametisse nimetamist.
- (3) Käesoleva otsuse mõju tuleks pidevalt jälgida,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Komisjoni liikmete arv, kaasa arvatud komisjoni president ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, vastab liikmesriikide arvule.

Artikkel 2

Võttes arvesse käesoleva otsuse mõju komisjoni toimimisele, vaatab Euroopa Ülemkogu otsuse uuesti läbi piisavalt aegsasti enne seda, kui nimetatakse ametisse esimene komisjon pärast kolmekümnenda liikmesriigi ühinemist, või komisjon, mis asub oma ülesandeid täitma pärast 1. novembril 2014. aastal ametisse nimetatavat komisjoni, olenevalt sellest, kumb toimub varem.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. novembrist 2014.

Brüssel, 22. mai 2013

Euroopa Ülemkogu nimel
eesistuja

H. VAN ROMPUY

Tellimishinnad aastal 2013 (ilma käibemaksuta, sisaldavad tavalise saatmise kulusid)

<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	1 300 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria paberkandjal + DVD-l aastane väljaanne	ELi 22 ametlikus keeles	1 420 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seeria väljaanne ainult paberkandjal	ELi 22 ametlikus keeles	910 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> L- ja C-seeria igakuiselt ja kumulatiivselt DVD-l	ELi 22 ametlikus keeles	100 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) kord nädalas DVD-l	mitmekeelne: ELi 23 ametlikus keeles	200 eurot aastas
<i>Euroopa Liidu Teataja</i> C-seeria – värbamiskonkursid	konkursside keeled	50 eurot aastas

Euroopa Liidu Teatajat saab tellida Euroopa Liidu 22 ametlikus keeles. Teataja on jaotatud L-seeriaks (õigusaktid) ja C-seeriaks (teave ja teatised).

Iga keeleversioon tuleb tellida eraldi.

Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 920/2005, mis avaldati ELTs L 156 18. juunil 2005 ja milles sätestatakse, et Euroopa Liidu institutsioonid ei ole ajutiselt kohustatud koostama ja avaldama kõiki õigusakte iiri keeles, müüakse ELT iirikeelseid väljaandeid eraldi.

Euroopa Liidu Teataja lisa (S-seeria – avalikud hanked ja pakkumismenetlused) tellimus sisaldab kõiki 23 keeleversiooni ühel mitmekeelsel DVD-l.

Soovi korral saab koos *Euroopa Liidu Teataja* tellimusega mitmesuguseid *Euroopa Liidu Teataja* kaasandeid. Kaasannete ilmumisest teavitatakse tellijaid teadaande vahendusel, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Müük ja tellimused

Erinevate tasuliste perioodikaväljaannete tellimusi, k.a *Euroopa Liidu Teataja* tellimust, saab vormistada meie edasimüüjate kaudu. Edasimüüjate nimekiri on kättesaadav järgmisel veebilehel:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm

EUR-Lexi (<http://eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET